

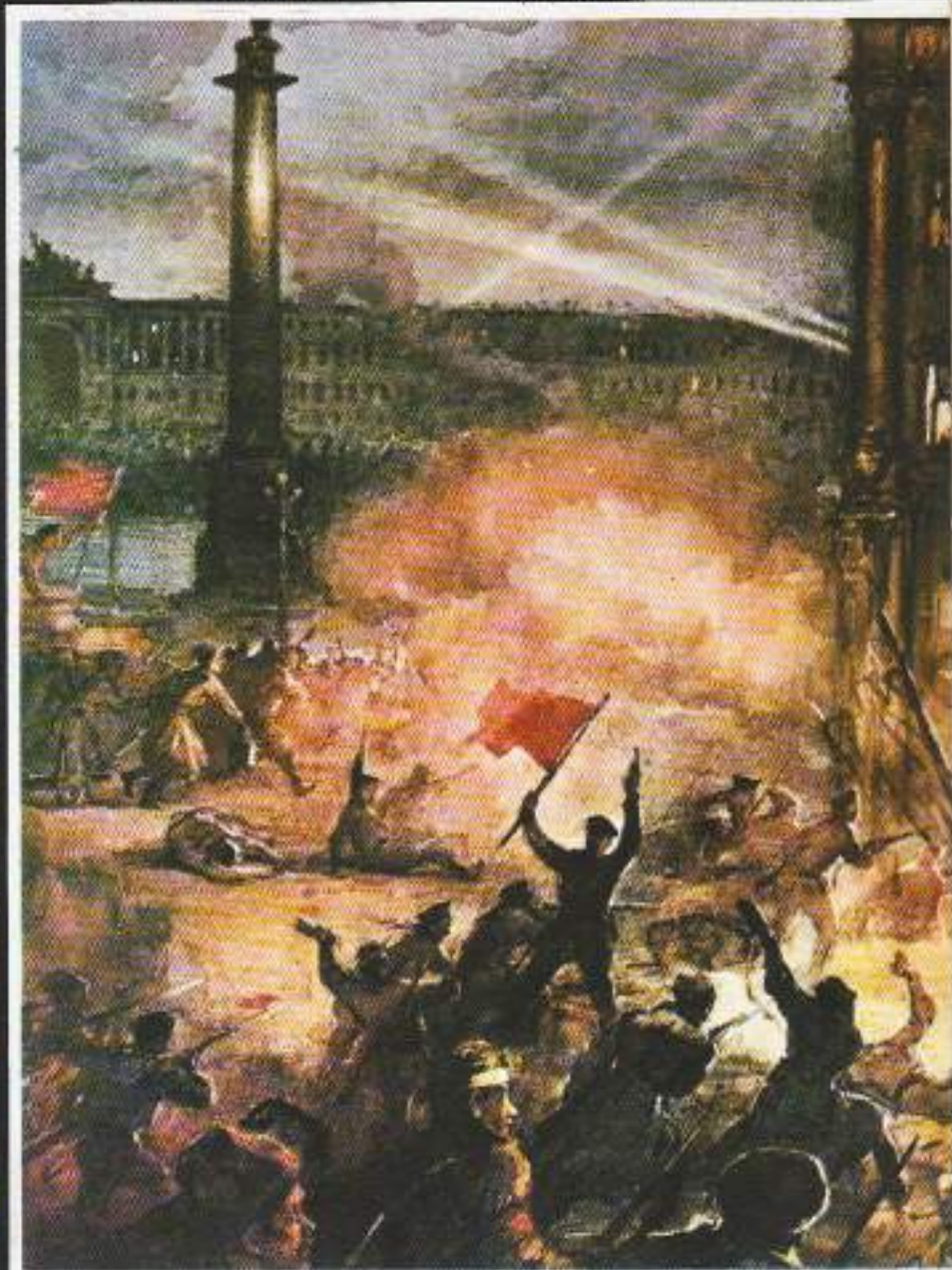
yeni demokrasi

Eylül 1991 Sayı 36 Yıl: 5

Aylık Siyasi Dergi

Fiyatı: 5.000 TL (KDV Dahil)

İkinci Bir
Ekim Devrimiyle
Kızıl
Bayrak

Emperyalizmin Burçlarına Dikilecektir!

BASIN AÇIKLAMASI

Biz 146. madde ile yargılanmış ve onlarca yıl, baskı, işkence, terörle, her türlü pasifikasyon ve propaganda aracı ile, insanlık dışı uygulamalarla kimliksizleştirilmeye çalışılmasına rağmen, bunlara karşı direnmiş devrimciler olarak, diyoruz ki;

İnsan hak ve özgürlüklerinin her geçen gün daha da çok gaspedildiği, baskı ve terörün arttırıldığı bir ortamda yaşıyoruz. Gün geçmiyor ki, yeni saldırılar, sorgusuz sualsiz infazlar; işkence ve terör örnekleri yaşanmasın.

Şartlı tahliye uygulamasında da durum budur. Bu yasayla çıkarılan siyasi tutuklular bu kez dışarıda, daha geniş çaplı; yıpratıcı bir tutsaklığa büyük bir gözaltına itilmektedirler. Siyasi iktidarın istediği bu insanların, düşüncelerini ve hareketlerini bir yana bırakmaları ve polislin belirlediği çerçevede yaşamalarıdır. Bu çerçevenin dışına en küçük bir çıkışın bedeli ağırdır... Trafik suçu dışında her türlü suçun bedeli hapis hücresinde 15-20 yıl tutulmak olacaktır. Burada "suç" denen şeye yüklenen anlam ise, tümüyle siyasi polislin takdirine bırakılmaktadır. Siyasi tutuklulara karşı amansız ve koşullanmışlıklarla dolu olan polis açısından belli yerlerde görünmek, yasal derneklere girmek bile suç kapsamına girmektedir. Kısacası, içeride "şartlı" olarak bırakılan siyasi tutuklular bu kez dışarıda ya kendini vareden değerlerden, ilkelerden tümüyle uzaklaşmak, ya da yeniden cezaevlerine dönmek, öldürülmek tehditlerine göğüs girmek zorunda bırakılmaktadırlar.

Öte yandan cezaevleri boşaltılmış da değildir. Herşeyden önce 125. maddeden yargılanan arkadaşlarımız içeride bırakılmışlardır. 125. maddenin kapsam dışı bırakılması hukuksal nedenlere dayandırılmaz. Asıl neden siyasidir... Anayasa mahkemesinin başvurusunda yer alan geçici 4. maddesinin 'a' ve 'b' bendinin iptal edilmesi yerine sadece 146. maddeden yargılananları serbest bırakma kararının gerçek nedeni de budur. Bunun anlamı Kürt ulusal hareketinden yana tercihi olan, kendi sorunlarına sahip çıkan herkesin cezalandırılması, terör ve baskının sorunun çözümünde baskıcı yol olarak sürmesidir. Bu düzey de bir ayrımcılığa karşı çıkmak, her insanın görevi olmalı ve herkesin yapabileceği şeylerin de olacağını düşünüyoruz. Sorumluluk sahibi her insanı, her çevreyi sorunla ilgilenmeye, 125. maddeden yargılanan tüm arkadaşlarımızın serbest bırakılması yolunda çabaya ortak olmaya çağırıyoruz.

Ülkesine ve insanlarına yabancılaşmayan, yapabilecekleri şeyler olduğuna inananlar, sizlere sesleniyoruz:

"Şartlı Tahliye" adına salıverilen insanların suçlu olarak tanımlanmalarına, sürekli bir baskı, tehdit ve gözaltı ortamında yaşamaya zorlanmalarına, bütün bunlara rağmen... hala pek çok insanın Kürt oldukları gerekçesiyle uygulamanın dışında bırakılmasına ve cezaevlerinde tutulmalarına karşı mücadele edelim.

UNUTMAYALIM Kİ BİR TOPLUMDA BASKI VE TERÖR VARSA, AYRIMCILIK, HAKSIZLIK VARSA, SORUMLULARI, HERŞEYDEN ÖNCE, O KOŞULLARI DOLAYLI YA DA DOGRUDAN KABULLENERLERDİR. GELECEĞİ, ANCAK BUGÜNÜN SORUNLARINA SAHİPÇIKARAK GÜZELLEŞTİREBİLİRİZ.

SESSİZLİĞE, DUYARSIZLIĞA SON!

İnsanları yıldırmaı sorunların arasında boğulmasını amaçlayan her türden uygulamaya karşı birlikte olalım.

125. MADDEDEN YARGILANAN ARKADAŞLARIMIZ DA SERBEST BIRAKILMALI HER TÜRDEN AYRIMCILIK SON BULMALI!

TERÖRLE MÜCADELE YASASI TÜMDEN İPTAL EDİLMELİ VE HER TÜRDEN ANTI-DEMOKRATİK UYGULAMALARA SON VERİLMELİDİR!

**Bartın-Çanakkale-Antep-Aydın
cezaevlerinden çıkan bir grup siyasi tutuklu**

Not: Bu metin imzaya açılmıştır

yeni demokrasi

UMUT YAYINCILIK
ve Basım Sanayi Limited Şirketi
Adına Sahibi
ve Yazı İşleri Müdürü
Ertuğrul KARATAŞ
Genel Müdür
M.AH ESER

Yönetim Yeri:
Piyerloti Cad. Ortaklar İş Hanı
No: 33-35/37
Çemberlitaş-İstanbul
Tel: 516 60 20 - 518 23 23
Fax: 518 23 23

BÜROLAR VE TEMSİLCİLER

* Ankara

Necatibey Cad. No: 80/12
Maltepe Tel: 230 63 27

* İzmir

Kestelli Cad. 2. Kestelli Sok
No: 49-202

* AVRUPA TEMSİLCİLİĞİ

* Almanya

Turner Str. 7 5000 Köln 1

* Avustralya

77/L Rawson St, Auburn 2144
Sydney

* Avusturya

Münzwardeingasse 5/9
1060 Wien

* Fransa

17. Rue De-L'echoier
75010 Paris

* Hollanda

Shijker Sraat 203
6828 DD Arnhem

* İsviçre

Herrengaweg 19
4054 Bassel

ABONE KOŞULLARI

6 aylık 30.000 TL. 30 DM-15 \$
1 yıllık 60.000 TL. 60 DM-30 \$

Yurtiçi Hesap No:

Umut Yayıncılık
Akbank Bahçeşehir İst. Şb.
Hesap No: 6720-7 DİN

Yurtdışı Hesap No:

Umut Yayıncılık
Akbank Bahçeşehir İst. Şb.
Hesap No: 6764-5

Dizgi: Epsilon Dizgi
Baskı: Aydınlar Matbaacılık
Dağıtım: Hür Basın Dağıtım

Eylül 1991

Merhaba!

Gecikmiş olmanın özürüyle yine sizlerleyiz.

Sevgili okuyucular! Yerkürenin hemen her parçasında başdöndürücü siyasal, toplumsal ve teknolojik gelişmelerin yaşandığı bir ortamda, hala dergiyi sizlere düzenli ulaştıramamış olmamızın meşru bir gerekçesinin olmadığını biliyoruz. Ne var ki, kolektif, siyasal-kültürel bir ürünün düzenli ve belgelen bir yaşama çizgisini tutturmasının, ya da tersinin, onu okuyan-bekleyen ve benimseyen herkesin sorumluluk oranı ile anlam kazandığını da bilmek gerekiyor. Toplumsal gelişmelerin her geçen gün siyasal, ideolojik hattımızı doğruluyor oluşunun tanıklığı, tarihin sınıf mücadelesiyle yazılan tutanaklarının da siyasal, ideolojik hattımızın ışığında tutulacağını doğruluyor. Bütün çabamızla değerlerimizi güçlendirmeye koyulmalı; bizi hedeflerimizin nesnel dünyasına götürecekt bütün mücadele araçlarına coşkun bir hız kazandırmalıyız. Dergi, bu araçlardan biridir.

Elinizdeki sayımızda bulacağınız yazıların çoğu, bir önceki derginin tarihini taşıyor. Gecikme, yazı işleri müdürlüğü ve sahipliğin değişmesi sürecinin uzamış olmasından kaynaklandı.

Bu sayıda iki uzun yazımız var; "İşçi Sınıfının Mücadelesine Sosyalist Karakter Kazandırılm" başlıklı olanı; genelde 1989 baharından başlayarak oturan, kalkan ve yürüten işçi sınıfının kendiliğinden bir karakter taşıyan mücadelesini inceleyerek, önümüzdeki görevleri somutluyor. Yazılarımızdan Celal Pedük'ün daha G. Antep Cezaevinde tutukluymken yazdığı; özel olarak iki eski Devrimci Yol davası tutuklusunun basına yansıyan "Anti terör yasasını eleştiride" sahip olduğu burjuva bakış açısını eleştirisine dayanan yazısı; genel olarakta hukuka, tarihsel, sosyal ve siyasal bakımda alınacak proleter sınıf tavrının net çizgilerini sunuyor. Bu haliyle yazı Türkiye'deki hukuk sisteminin ne olup ne olmadığını, geniş kitlelere paradoksal bir yaklaşımla iletmesine de olanak sağlıyor. Yazılarımızın bu anlayışla yazısını bizden başka, Demokratik dergisi de dahil birçok dergiye ulaştırmış olmasına karşın, yazı sadece Hak Demokrasi-sinde yayımlanmıştır.

"Dazubao" Proleter Demokrasinin panosu olarak önümüze geliyor. Kitlelerin hatalarımızı görmüş olması ve bunlara yönelttikleri olumlu eleştiriler; "hatalarımıza" karşı mücadelede daha enerjik ve yapıcı olmamıza zemin hazırlayacaktır. Dazubao okuyucunun dergisine sahiplenmiş olmasının devrimci yöntem ve göstergelerinden biridir.

Stalin ve Sosyalizm Üzerine Notlar'ın ikinci bölümüyle devam eden dizi yazımız, bu sayımızın ağırlıklı gündemini oluşturan en önemli konulardan biridir.

37. sayıda buluşmak üzere.

İÇİNDEKİLER

"Gladio"törlerin balyoz hareketinde sökmeyecek.....	2
Kaybedilmiş Sovyetler daha görkemi bir devrimle yeniden kazanılacaktır	4
İşçi sınıfının yükselen mücadelesine sosyalist karakter kazandırılm	7
"Anti-terörcü teröristler" ve onların kalemşöherleri	21
"Gerçekler Sizin Kölesi Değildir"	21
Terör yasasına karşı mücadelede ideolojik yanıtsamaların olumsuz etkileri üzerine	23
Kamu çalışanlarının Ankara'ya yürüyüş oyları	35
Kazılaşma'da Deri İşverenlerinin oyunlarına karşı işçiler tavrı alıyor	36
Güneşe kadar oturduk (Öykü)	38
Emekçilerin kurtuluşu patron-ağa partileriyle gerçekleşemez	40
"Son büyük Türk devleti"nin namusu 12 yaşındaki küçük Kürt kızını iffal etmekle kurtarıldı	42
Faşist devletin terör ve katliamları bağımsızlık, halk demokrasisi ve sosyalizm mücadelesini durduramaz	44
Dazubao	50
Yankiler Peru'da karşı-devrim tezgahlıyorlar	54
Stalin ve sosyalizm üzerine okuma notları	57
Özgür oluncaya dek (şiir)	64

"GLADİO" TÖRLERİN "BALYOZ HAREKATI" DA SÖKMEYECEK !

10 Temmuz, Diyarbakır. Kent savaş alanına çevrildi. Halka yönelik organize bir saldırı gerçekleştirildi. Onlarca ölü, yüzlerce yaralı var. Binlerce kişi işkence tezgahına yatırıldı. 12 Temmuz, İstanbul. Hava kan ve berut kokuyor. Devrimcilere yönelik planlı bir katliam operasyonu düzenleniyor. Şehrin göbeğinde bomba ve kurşunlarla 10 devrimci katledildi. 2 gün sonra Ankara. 2 devrimci daha benzer yöntemlerle açık infaza uğrattılıyor...

Çok değil, 2 ay öncesine dönüyor. Türkiye'nin batısında ve Kürdistan bölgesinde hızla tımandınlan bir dizi seri cinayet, bombalama, kundaklama eylemleri var. Devletin resmi ve gayri-resmi cinayet şebekeleri, ölüm mangaları, polisi, MİT'i, kontr-gerillası, askeri timleri ve diğerleri salyalarını aktarak büyük bir iştahla işe koyulmuş durumdadır. Onlarca komünist, devrimci, yurtsever yakılarak, bombalanarak, sokak ortasında, evlerinin içinde kurşunlanarak, işkence edilerek katledildi. Ölü listesini büyük bir süratle kabartma çabası içerisindedir. Devrimci, ilerici çevrelere karşı "şok" saldırılarına girişmiş bulunuyor.

Türkiye'nin doğusunda ve batısında eş zaman diliminde gerçekleştirilen bu açık katliam ve cinayetler TC devletinin taktik politikasında bir yeni evreye tokabül ediyor. Bu, açık faşist terörün organize bir biçimde hızla tımandınmasıdır. Yeni yasalarıyla hukuki çerçeve altına aldıkları bu imha ve sindirme kampanyası, faşizmin dışlarını bütün çıplaklığıyla göstermesi biçiminde uygulamaya sokuluyor.

Batı'daki son saldırılarda, görülen "alenilik", Doğu'daki saldırılarda gözlenen "esrarlılık", bölgelerdeki çatışmaların ulaştıkları boyutlar ve kitlelerin bu savaşında oynadıkları rol ile doğrudan ilintili bir biçim farklılığı olarak ortaya çıkıyor.

Faşist diktatörlük, Kürdistan'da başvurduğu provakatif terör eylemleri zincirine cenaze töreni aracılığıyla gösterilen küllesel bir tepkiye karşı planlı bir kıyım gerçekleştirir ve dolayısıyla daha büyük kitle katliamlarının ön adımını atarken, Batı'da ise, son derece elverişli bir durum nedeniyle (başta işçi ve memurlar olmak üzere, kitle eylemlerinin kendiliğinden siyasallaşması) zemini güçlenen öncü ile kitle başının kurulması ve/veya güçlenmesini engellemek, siyasi otoritesini sarsan eylemleri gerçekleştiren komünist ve devrimci örgütleri çökertmek için başlattığı açık infazlara devam etmektedir.

Açık faşist terör siyasetinin güdülmesi ve bunun artan bir hızla sürmesi, devletin derinleşen çıkmazının yıkım sürecine kanalizasyonu bir an önce durdurmak ve ciddi akşın dayatığı acılıyeten kaynaklanıyor. Terör, başlıbaşına sindirme olgusunu bünyesinde taşıdığından ki, dozajının artırılması, kitlelerdeki devrimleşme sürecinin ivmesinin düşürülmesi ve eliminasyonun gerçekleştirilmesi amacının bugün için kendini daha yakıcı bir biçimde dayatmasından ileri geliyor.

Türkiye, emperyalizme entegrasyonun daha sistemli oturtulduğu ve pekiştirildiği II. Paylaşım Savaşı sonrası yıllarda yaklaşık 10 yıllık bir zaman dilimine zar zor yetecek, çaplı bir siyasi ve iktisadi kan değişimi operasyonlarına uğratılmaktaydı. Bu harekatlara, sınıf mücadelesinin gelişim seyri kendiliğinden bir biçimde dahi en çok 7-8 yıl yaşam hakkı tanıyordu. Sonrası, özellikle '70'lerden sonra, kendiliğindencilik olgusunun gerilediği, bilinç ve örgütlülük faktörlerinin etki gücünü artırdığı bir süreç oluyordu. Bu noktada da hakim sınıflar yeniden büyüyen ve şekillenen tehdidi ortadan kaldırmak, ömrünün sonuna gelmiş politikala-

rina yeni bir taktik kazandırmak ihtiyacını duyuyorlardı. "10 yılda bir" olay rastlantısal değil; Türkiye'nin iktisadi, siyasi yapısı ve sosyal yapılanması gereği oluşan bir özellik arz etmektedir. Nitekim 12 Eylül '80'den sonraki 7-8 yıl da bilinç ve örgütlülük faktörünün daha geri kaldığı yıllar olmuş, sonrasında ise bu unsurların ağırlığı artmaya başlamıştır.

Hakim sınıflar bugün, kelimenin tam anlamıyla bir çıkmaza girmişlerdir. Yargı, yürütme ve yasama görevi yapan, siyasi, iktisadi ve sosyal yaşama kumanda etmeye çalışan bütün kurumlar işlev yitimine uğramıştır. Siyaset üreten makineleri bozulmuş, politika üretimi durmuştur. İktisadi ve siyasi istikrarı sağlama yolundaki hamleleri ciddi bir fonksiyon icra edememektedir. İktidarsızlık çekmektedirler. Doğan boşluğu doldurma çabası bütün sınıfların gündeminde artık.

Madalyonun diğer yüzünde, yoksul Kürt köylülerinin devlete karşı tepkilerini aktif eylemlilik süreci yaratmayı başarabilecek ölçüye vardırırmış olmaları ve çeşitli milliyetlerden Türkiye işçi sınıfının esas olarak kendiliğinden geliştirdiği zengin çeşitlilikteki eylemliliğiyle kendi öncüsünü önderliğe çağırıyor gerçeği durmaktadır.

Ülkenin bugünkü durumunda, "askeri darbe" seçeneğini kullanmada şimdilik "elverişli ortam"a sahip olamayan egemenler, bir yandan bu alternatif gündemde tutmak, bir yandan da iktidar kaosunu ortadan kaldırmak için harekete geçmiş bulunuyorlar. Bunun için başvurdukları yegane yol "azgın faşist terör"dür.

Emperyalist-kapitalist dünyanın "demokrasileri"nin can simidi Gladio, sahnedeki yerini almış bulunuyor. Sosyalizmin demokrasi mücadelesine karşı, kapitalizmin "demokrasisi" Gladio kılıcını çekmiştir. Gladyatörlerin giriştikleri katliam, halkın gözbebeği devrimcileri hedef almakta, silahlı mücadele yürüten komünistler ve devrimciler için verilen "Bul ve Yoket" emri yerine getirilmektedir.

Gidişat görülebilmektedir. Faşizmin "Sürük Avı" hızlandırılacaktır. Buna demokratik, ilerici mevizlere yönelik daha azgın ve pervasızca saldırıların düzenlenmesi eklenecektir. Örgütülüğün, toparlanma ve kitle inisiyatifinde etkin rol oynama çabalarının darbeleşmesi hesabı güdüyor. Böylelikle

yeni bir pasifize etme operasyonuna girişmiş oluyor. 12 Eylül'ün barutunu tükettiği günümüzde faşist diktatörlüğün etkisinden de yüksek ateş gücüne ihtiyaç duyması planlı bir toplu taarruzu gerektiriyordu. "Anti-terör" yasasıyla donanan M.Yılmaz hükümetiyle birlikte bu taarruz, "balyoz hareketi" biçiminde devreye sokulmuştur.

Ne var ki, yine başaramayacaklardır. "Makus Talih"lerini yenmeye güç yetiremeyeceklerdir. Bu, daha işin başında, yani şimdiden kesin kanıtları sunmaktadır. Kürdistan'da giriştikleri komplolar, provakasyonlar, seri cinayetler ve katliamlar silsilesi, halktan etkili bir karşılık görmektedir. Kenk kapatmanın oluşan bir refleks haline geldiği, kitle ayaklanmalarının ardının arkasının kesilmediği bir yoksul Kürt köylü hareketi, silahlı mücadelelerin yönlendiriciliğinde olanca haşmetiyle karşılına dikilmekte geç kalmamıştır. Zevahiri kurtamaları hiç de mümkün görünmüyor!

Burada, başta sınıf bilinçli öncüler olmak üzere bütün devrimcilere düşen görevin önemi ve aciliyeti kendini sunmaktadır. Bütün güçler seferber edilerek, devrimci, demokratik, yurtsever, ilerici tüm kesimler harekete geçinilerek, dahası işçi, emekçi, köylü kitleleri yönlendirilerek faşizmin saldırıları geri püskürtülmelidir. Gladio'nun esas olarak yönelmekte olduğu silahlı devrimci güçleri korumak ve desteklemek, başarılı olmaları halinde devamında yönelecekleri bütün bir halk kitlelerini savunmak anlamına geliyor. Bu nedenle Türkiye'nin geleceğinin şekillenmesi, yani demokratik halk devrimi sürecinin geleceği açısından bugün için izlenecek politika tarhi önem arz ediyor.

Halk kitlelerini, halk için savaşan, şehit düşen, mücadele veren komünistlere, devrimcilere sahip çıkma mevzisine ve mücadelenin filli yürütücüsü durumuna ilerletilebilmeyi başarmalıyız.

"Balyoz hareketi"na kumanda edenlerin akıbetinden bahsetmiyoruz. Onu cümle alem biliyor. Bahsedeceğimiz husus, bir gecede onlarca değil, yüzlerce devrimciyi de katletseler saltanatlarının ömrünü uzatamayacaklardır. Aktıkları devrimci kaniyle doldurmaya çalışılan barajın altında kalacaklar, "saniyelik iş"lerinin hesabını mutlaka vereceklerdir.

Kaybedilmiş Sovyetler, Daha Görkemli Bir Devrimle Yeniden Kazanılacaktır !

Artık herşey çok net.

Enternasyonal proletaryanın 1956'da kaybettiği ilk iktidarı, yeniden geri alma sürecine girmiştir. Sovyetlerin kaybedildiği koşullarda proletaryanın tarihsel ölçek içinde sahip olduğu yönetim deneyimsizliği 35 yıllık süreçte güçlü bir tarihsel deneyime dönüşmüştür. Emperyalizm ve proletarya devrimleri çağında dünya önce 17 Ekim devrimiyle sarsıldı. Sonra, 1956'da Komünist Parti içinde gizlenen burjuvazinin proletarya iktidarını gasp etmesiyle, şimdi ise çeşitli milliyetlerden Rusya halkının yeni bir devrim sürecine girmesiyle sarsıntıya hazır olacaktır. Sovyetler Birliği'nin sosyal emperyalist bir sürece girdiği yıllarda enternasyonal proletarya bunu devrim dönüştürmenin mücadelesini ihmal etmedi ne var ki, Mao Zedung'un temsil ettiği sınıf tavrı, SBKP'nin enternasyonal proletaryanın öncülerıyla 40 yıldır sürdürdüğü ilişkilerde benimsenen "Abi" etkisi birçok işçi sınıfı partisinin kapısından içeri giremedi. Stalin'in proleter demokrasiyi yeteri kadar işletmemesinde anlatım bulan ve SB'deki kapitalist yolculara saldırı için esig veren hatalar, işçi

sınıfına ihanet eden turuva askerleri tarafından iyi işlendi. Öyle ki, bu "ustaca" geriye gidis neredeyse bütün dünyada Marksizm-Leninizm ile revizyonizm arasında trafik bekçiliği görevini üstlenen, Marksizm-Leninizm ile revizyonizminin arasında bocalayan "üçüncü" bir yaygın akım yarattı? Bu hatırı sayılır orta yolu akım, rolünü o kadar benimsedi ki, 1991 tarihine gelindiğinde bile "sosyal emperyalizm, sosyal faşizm" gibi, kapitalizm yolna giren başta Rusya olmak üzere, birçok eski demokratik halk iktidarlarının tanımında anlatımını bulan ML bakış açısını "dogmatik, Çin şabloneculuğu ve köylülük" olarak değerlendirdi. Ama işte devrime, sınıfa ve sınıf bakış açısına ilkeli ve ödünsüz bağlıdır ki, bu görüşlerin Türkiye formülasyonucusu İbrahim Kaypakkaya ne ideolojik tartışmalarında "orta yol" sandalyesini kafasına yediğinde sarsıldı, ne de uzun işkence aylarında yaşamı dilim dilim koparılırken görüşlerinin doğruluğuna gölge düşürdü. Bu düşüncelerini işkencehanelerde de aynı kararlılıkla savundu; Türkiye ve Kürdistan halkına çeşitli milliyetlerden Türkiye halkına ortakla-

şacı savaşkanlığın ve kişisel utkunun görkemli bir yapıtını sundu.

Bizler, 35 yıldan beri zaten simgesel olarak Kremlin Sarayı'nın tepesinde tutsak bırakılmış ve darbe hızıyla dünya halklarının, işçi ve emekçisinin gözüne sokulurcasına ayaklar altına alınan kızıl bayrağın bu hazin sonuna üzölmüyoruz. Zira, 35 yıldır orta yolculuğundan hoşnut Marksizm-Leninizm cahillerinin ürpermesi, ancak böyle sert bir şokla olastydı. Ve öyle bir şok ki düşmanca olmadığına dair hiçbir kuşku bırakmadı.

Onun ML-MZD formülasyonlarına bağlı kalan bizler, 35 yıldan beri zaten simgesel olarak Kremlin Sarayı'nın tepesinde tutsak bırakılmış ve darbe hızıyla dünya halklarının, işçi ve emekçisinin gözüne sokulurcasına ayaklar altına alınan kızıl bayrağın bu hazin sonuna üzölmüyoruz. Zira, 35 yıldır orta yolculuğundan hoşnut Marksizm-Leninizm cahillerinin

tırpermesi, ancak böyle sert bir şokla olasıydı. Ve öyle bir şok ki düşmanca olmadığına dair hiçbir kuşku bırakmadı. Kızıl bayrağın çiğnenişini zihinlere kazıyan bu tarihi an, ML'lerin tarihsel deneyimlerini canlı tutmasını da önemsetiyor. Bu son perde kendi gücüne güvensizliğin kulvarında yürüyen küçük burjuvazinin umutsal tükenişini hızlandıracağını dikkate almamızı, enerjimizi bir kat daha artırarak, onların etkilediği onbinlerce emekçiye, değerlerin çiğnenmesiyle o değerleri yaratanların çiğnenmesi arasında nitel bir farkın olduğunu yorulmadan anlatmamızı ve küçük burjuva saflarında da olası umutsuzluğu, proleter saflara sarsılmaz umutlar olarak aktarmamızı dayatıyor.

Geriye sult semboller ve onları tanımlayan değerler olarak kalan "Komünist" ifadesinin ve "orak çekiçli kızıl bayrağın" da silinip atılmasına ortam hazırlayan 3 günlük darbe, bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de kimilerini trajedik sarsıntıya götürdü.

Kuşkusuz darbenin "devrimci" mi, "karşı-devrimci" mi tartışmalarının küçük burjuvaziye sürüklediği heyecan ile emperyalist dünyanın yüreğini hoplatan yönü farklıydı. Emperyalist dünya bürokratik kapitalizmin iktidara ağırlığını koymuş olmasının, devasa Rus pazarına girişi aksatacağını değil, bu girişin vagonu perestroykanın hızının yavaşlayacağı kaygısını duyuyordu. En sonunda çelik dişleri dökülmüş olsa bile, bürokratik kapitalist devletin henüz güçlü duran kasları, bu pazarları denetiminde tutmakta diretebilirdi de. Bu emperyalist dünyanın heyecan nedeniydi. ABD'nin "yeni dünya düze-

nü'nün Rusya'ya ilişkin politikası, Milliyetçilik ruhunu güçlendirmek, federatif yapıyı parçalamak, merkezden kopan cumhuriyetleri siyasi ve ekonomik kancalarla kendine bağlamak, Rusya cumhuriyetini tüyü yolunmuş tavuk örneği kendine secde ettirmektir. Ve sonuçta ideolojik zaferin bir göstergesi olarak da sosyalizmi anımsatan bütün değerleri ayaklar altına alıp çiğnemeye zorlamaktır. İşte Ağustos darbesi bütün bunları başdöndürücü bir hızla gerçekleştirmiş bulunuyor. Bu sonuçtan kalkıldığında darbe, yeni dünya düzeni politikasının Rusya'ya özgü tezgahtı olarak da yorumlanabilir. Ki, Yeltsin'in muazzam bir yapılanmaya sahip Rus askeri mekanizması karşısında Amerikanvari 'gringo' rolü oynaması bu durumu darbenin başından beri, olasılık içinde yansıtıyordu. Zira bürokratik devlet kapitalizminin bunalımdan çıkış yolu olarak formüle ettiği "yeniden yapılanma" programı tıkanmış, bu programın ikinci ayağı olan "açıklık" politikasına karşın, Rusya cumhuriyetinden kopmaya yeltenen birçok cumhuriyete askeri müdahale yapılmış fakat yine de kopmalar engellenememiştir. Dolayısıyla başkaca da bir büyüklü değnek bulamayan açıklık ve yeniden yapılanma programının tıkanması adım adım işçi grevleri ve yer yer sosyalist değerlere bağlı kitlelerin yeni bir Sovyet devrimi isteği, "alternatif mesajlar" olarak yayılmaya başlamıştı. Bu açıdan da darbe, reformcu ve tutucu olarak çift kimlik kullanan Rus burjuvazisini sonuçta çeşitli milliyetlerden "Sovyet" işçisi ve emekçisi karşısına açık kapitalist bir kimlikle çıkmayı benimsemeye götür-

dü.

Herşey çok açıktır artık. Renkler netleşmiştir. Sosyalizmin ve emeğin simgesi kızıl bayrak ayaklar altında, Çarlık burjuvazinin bayrağı Kremlin burçlarındadır.

30 küsur yıldır kendi halkını ve dünyanın her ülkesinde devrim potansiyeli olan küçük burjuva sınıfını sosyalizm maskesiyle aldatmayı başaran sosyalizm düşmanlarının, kendi yüzlerindeki sosyalist peçeyi yırtıp atmalarında hayıflanacak bir taraf yoktur. Kimin kimi temsil ettiği netleşmiş olması, Rusya işçi sınıfının, dünya işçi ve emekçilerinin aleyhine değil, lehinedir. Çünkü dünya işçi sınıfı ilk sınıf iktidarını 1956'larda yitirmiş olmasının acısını yaşamıştı. Sonraki süreçte bir "acı" olarak ifade edilecekse, eğer o da Sovyet bürokratik burjuvazisinin bu niteliğine karşın iktidarını ve sistemini sosyalizm olarak lanse etmesi; sosyalist sembollerini koruduğu imajını vermesi; bu sayede kendi işçi sınıfını aldatması ve dünya işçi sınıfının devrim mücadelesini saptırmayı sürdürüyor olmasıydı. ML'ler açısından bu "üzüntü", "KP'nin yasadışı ilan edilmesi ve kızıl bayrağın ayaklar altında çiğnenmesiyle bitmiştir. Ideolojik saflaşmanın, "revizyonizm mi, sosyal emperyalizm mi" yoksa "sosyalizmin kendini yenileme politikası mı" yönündeki boyutu belirginleşmiştir. Bu karmaşanın netleşmesi, kapitalizm ile sosyalizm arasındaki çizginin, "devrim ile karşı-devrim", "küçük burjuva ideolojisi ile ML-Mao Zedung düşüncesi" arasındaki, kendi gücüne güven ile, kendine güvensizlik arasındaki çizginin de netleşmesidir. Bu netleşmede devrim fırsatları hız kazanacaktır.

Yıllardır bürokratik kapitalizmin her manevrasında heyecanlanan küçük burjuva devrimcilerimizin genellikle "son gelişmeleri nasıl değerlendiriyorsunuz?" da tanımını bulan umarım biz tam da onların suspus noktasında bir gelişme olarak değerlendiriyoruz. Gerçekten de 1956'dan bu yana asıl proletaryayı ilgilendirecek gelişmelerin bugünden sonra yaşanacağına tanık olacağız.

Marksistler kuşkusuz her gelişmeyi yorumlamak sorumluluğunu duyarlar. SB'de de salt son gelişmeyi değil, bu ülkedeki ilk gelişmelere; 'son'un sonrası gelişmelere ve bütün toplumsal devinimlere bakış açımız sınıfsal olmuştur. Sınıf mücadelesinin ürünü olan toplumsal düzenler, bir tarihsel kesiti ifade ettiğine göre ve kapitalizm çağında gerçek tarih, işçi sınıfının dönüştürücü bilimiyle yazıldığına göre, her devrimci tarihin akışındaki nicel devinimleri bilimsel düşüncenin açıklığıyla yorumlamalıdır. Bu dürüstlikle baktığımızda ülkemizin "seçkin" aydın Yalçın Küçük'ün üç günlük bürokrat burjuva saltanatını sosyalizm adına "sosyalist" olarak alkışlaması tam anlamıyla küçük burjuvazinin trajedik tavrı olarak görülür. O Yalçın Küçük ki tarih ve toplumla inkar edilemez bir haşır neşirlik yaşamaktadır. Ama ne yazık ki, bürokrat kapitalizm ile piyasacı kapitalizm arasındaki çıkar çatışmasının birbirini tasfiyeye gödeceğini anlamış değil, ABD'nin yeni dünya düzeni politikasının "dünya'nın Rusya haritası üzerinde ne anlam kazandığını kavramış değil. Bu olmayınca, o, Sovyet ordusunun, hâlâ, Stalin komutasında Alman Faşizmine tattığı tarihi onurunu taşı-

dığını farzetmektedir. Haksız savaşlara bulaşmış, bürokratlaşmış, burjuva değerlerle bezemiş olarak göğüslerine asılan madalyaların ağırlığı altında liks karargablarından dışarı çıkamayacak kadar bürokratik bir kast örgütü durumuna gelmiş olduğunu da göremiyor. Tarih, böylesine yozlaşmış, işçi sınıfı iktidarını gaspeden kapitalist yolcuların güvenliğini sağlamış, onun yarattığı ayrıcalıklardan yararlanmış ve halkından kopmuş bir ordunun işçi sınıfına devretmek üzere iktidara el koyduğunu kaydetseydi, bunu önce Yalçın "Hoca'nın kitaplarından okumuş olurduk. Fakat okuduğumuz "Tezler'de bu kayıt yok. Bu da yeni bir "Tez' olsa gerekir. Bu tezin evrenselliği ise proleter sınıf bakış açısından yoksun küçük burjuva sınıfının genel tutumunu yansıtmış olmakla değerlidir (!)

Fakat Türkiye işçi emekçi ve devrimcileri şunu da biliyor ki; Marksizmin devrimin sahiplerine ilişkin en açık uyarıları, onun kitlelerin esesi olduğudur. Yıllardır Sovyetler Birliği'nin sosyalist olmadığı, "sosyal emperyalist" bir ülke olduğu yönündeki nesnel tanımlamamızın önüne, "belirleyici olan altyapıdır" deyip Sovyetlerin sosyalistliğinde ısrar eden, yeniden yapılanma ve açıklık politikasından sonra huzursuzluk duyan küçük burjuvazimizin, sekiz kişilik bir darbe komitesinin bir anda yitirilmiş Sovyetleri nasıl geri getirebileceğine inandıklarını anlamak zordur. Bir an, Mao'nun Sovyet deneyiminden çıkardığı tarihi derslerden biri olarak, "bazı koşullarda üstyapının etkin bir rol oynayacağını" hemen kavradıklarını düşünmüş olsak bile, Mao burada devri-

min bir askeri darbe (isterse marksist olsun) ile geri getirilebileceğini kastetmiyor. Eğer Mao'nun andığı bu olsaydı, önce Çin'in revizyonistleşmiş iktidarını kitlelere değil, o dönemde Mao'nun direktilerine uyabilen orduya bombalardı. Çünkü Mao, ancak kitleler tarafından kazanılan bir iktidarın, kitlelerin iktidarı olabileceğini ve kitleler tarafından kazanılan siyasi iktidarın devrimi sürekli kılacağını sovyet deneyimiyle netleştirmiş durumdaydı.

Artık durum iyidir. 40 küsur yıldır "sosyalizm" söylemi ile uyuşturulan Sovyet halkının "devletçi" ve "serbest piyasacı" klik çatışmasından öğreneceği bir sürece giriyor. Kitlelerin sosyal canlılığın ilk aşamasında kliklerden birinin ya da diğerinin yanında gözüküyor olması, veya (emperyalist basın tekelisi tarafından devrimci seçeneğin hiç yokmuş gibi göstermesi çabasına karşın) her iki kliğin karşısında etkin bir rol olması Sovyet işçi sınıfını ve ezilen halklarını politize edecek, hareketlenen kitle pratiği eninde sonunda her iki burjuva kliğin lehinde devrimle sonuçlanacaktır. Bu tarihsel bir akıştır. Kısa sürede gerçekleşme bile kitleysel politizasyonun tansiyonuna koşut olarak uygun bir siyasal ortamda yeniden kazanılacak Sovyet iktidarı ile, kapitalist yolcuların dünya işçi sınıfına kazandırdığı tarihsel ders; proleter bir biçimde emperyalist haydutlara iade edilecektir.

Çeşitli milliyetlerden Türkiye işçi sınıfı ve ezilen halkı; çeşitli milliyetlerden Rusya Federasyonu işçi sınıfı ve emekçi halklarının yani koşullarda hazırlayacağı da ha görkemli bir Ekim Devrimi'nin söylemine ortak olmaya kararlı mücadelesiyle hız vermelidir.

TÜRKİYE SOKAKLARINDA İŞÇİ FIRTINASI :

İŞÇİ SINIFININ YÜKSELEN MÜCADELESİNE SOSYALİST KARAKTER KAZANDIRALIM

Derviş MELETOĞLU

Rus Çarı I.Petro döneminde, 1703 yılında kuruldu ve 206 yıl boyunca Rusya'nın başkenti olarak kaldı. Ülkenin 2. büyük kenti. İlk büyük işçi direnişleri ve ayaklanmalarına sahne oldu. 150 bin grevcinin 1905'de başlattığı isyan, Kanlı Pazar adıyla bilinen katliama karşın tüm ülkeyi sardı. Büyük Ekim devriminin direniş odağı, isyan ocağı, Emeğin başkenti. İlk Sovyet örgütlenmesinin kurulması ve sosyalist devrime önderlik etmesi gururunu taşıdı. Sanayi proletaryası ve denizcileri, sosyalist devrimin öncüleriydi. Bütün bu özelliklerinin ve önderliğinin sembolü olarak, Lenin'in ölümünden sonra, 1924'ten itibaren onun adını aldı. Ve, devrimci geleneğin faşist Alman ordularına karşı tarihin en büyük direnişini, 900 gün kuşatması altında (8 Eylül 1941 - 27 Ocak 1944) 650 bin ölü, bir o kadar yaralı verme ve yakılıp yıkılma pahasına gerçekleştirdi. Teslim olmadı ve yenilmedi. Proleter dünya devrimi tarihinin en büyük kalelerinden birini, Leningrad'ı anlatmaya çalışıyoruz.

Bir paragrafta anlatmak her ne kadar mümkün olmasa da, buna duyduğumuz bir acıdan ötürü yaparken, anısına gösterdiğimiz saygı bir kat daha artıyor. Evet, tarihte proletarya ve ezilen halkların

sembolü haline gelen kentin, cismen yeniden tutsak edilmesi ve burjuvazinin egemenliği altına girmesinin üzerinden belki 35 sene geçti ama, isminin değiştirilmesine kalkışılması bize gene de dokunuyor. Emperyalist Rus burjuvazisinin, 1956'lardan sonra sosyalizmin hancisine yazdırarak sergilediği sosyal-faşist diktatörlüğe dayanan tepkiyi, önce Stalin ardından Lenin şahsında toplamıyla geliştirdiği komünizm aleyhtarı kampanyanın yeni bir neticesi, Leningrad'ın isminin St. Petersburg olarak değiştirilmesi şeklinde gündeme geldi. Kendisine en yakışanı benimsemiş ve Leningrad ismini almış olan bu kent, bu direniş ve isyan sembolü, bu proleter devrimin beşiği, aradan geçen 40 yıl sonra kindliğini yitirmesinin devamı olarak şimdi ismini de yitirmiş bulunuyor.

PROLETER DÜNYA DEVRİMİNİN SANLI KALESİ LENİNGRAD'I ELBET GERİ ALACAĞIZ

Ancak çok açık bir gerçek var ki, o da, Leningrad sokaklarında, limanlarında ve fabrikalarında proletaryanın ve emekçi halkın asırlara damgasını vuran bir devrimci, direnişçi, sosyalist geleneğinin yokedilemeyeceğidir. İşte bu gelecek, 21. yüzyıla girerken dünya proletaryasına, ezilen halklara ve

uluslara güç vermeye; emperyalistlere, faşistlere ve her türden gerici- lere karşı yürütülen bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm ve ulusal kurtuluş mücadelelerinde yaşama- ya devam ediyor. Emperyalizm ve uluslararası burjuvazi, tam da bu geleneğin ve ruhun Leningrad'a indirilen yeni bir darbeye iyice söndürüldüğünün sevinciyle dolarken, aynı zaman diliminde Türkiye işçi sınıfından tok sesle bir yanıt alıyordu. Konumuza, yani '89 baharındaki ayağa kalkışlarını daha güçlü ve ileri bir noktada yineleyen işçi sınıfımızın içinden geçtiğimiz günlerdeki eylemlilik sürecini incelemeye ve değerlendirmeye böylelikle geçmek istedik. Leningrad'ın isminin değiştirilmesiyle komünizme indirilmek istenen darbenin nafile olduğunu, yeni ve sayısız Leningrad'ların mutlaka yaratılacağına boş bir ütopya olmadığını bugün sadece ülkemize bakıldığında dahi çok net bir biçimde görüleceğinin anlaşılmasını istedik. Lenin'in ansının komünizm davasında yaşamasına, öğretilerinin dünya halklarına rehberlik etmeye devam etmesine hiçbir gücün engel olamayacağını bir kez daha vurgulayarak Türkiye işçi sınıfının estirdiği yaz fırtınasına dönüyoruz.

**İŞÇİ SINIFININ
EYLEM DALGASINI KIRMAI
BAŞARAMADILAR**

30 Kasım'da başlayan Zonguldak madencisinin grevi, halk desteği ve katılımıyla kent çapında direniş dönüşmüş, eylem, 3 Ocak genel grevine giden yolun önünü açmış ve 4 Ocak'tan itibaren de 5 gün 4 gece süren Büyük Ankara Yürüyüşü ile önemli bir kilometre taşını dikmişti. Türk-İş yönetiminin, tabanın dayatmasıyla yasak savma kabiliyetinden aldığı genel eylem kararı, işlevsizleştirici çabalarına rağmen 3 Ocak günü hayata geçirildiğinde genel grevin provası niteliğinde kalsa da, işçi sınıfının eylemi sahiplenip sırtlaması, sınıf bilinci öncülerin ve devrimci güçlerin çabalarıyla dostu düşmana etkili ve güçlü mesajlar göndermeyi başararak yeni bir mevziye ulaşmıştı.

12 Eylül askeri faşizminin saldırılarıyla düştüğü yerden '89 baharında doğrulan, '89 ve '90 1 Mayısları'yla ayağa kalkan ve 3 Ocak genel grevi ile madenci direniş ve yürüyüşleriyle harekete geçen işçi sınıfı Teksit ve arkasından Türk-Metal yönetimlerinin grevdeki 200 bin işçiyi savaş bahanesiyle satışına, 25 Ocak tarihli grevleri yasaklama kararı ve ardından 5 Şubat'ta Genel Maden-İş yönetiminin hükümete boyun eğişiyle gelen darbelerle büyük çaplı tensikat eklenmesine karşı gerileme ve kaderine boyun eğme tavrına girmemiştir.

Büyük çaplı tensikat, işçi örgütlülüğüne, yükselen mücadeleye ve gelişen genel grev dalgasına karşı gündeme geldi. İktisadi iflasla sivrüklenen patronlar, kıdemli işçilerin bir kısmının işine son verip yerine asgari ücretli işçi almak ya da hiç almamak suretiyle bir taşla iki kuş vurmaya da hesaplıyorlardı. Sarı sendikacılar ve onların adamlarına dokunulmayıp işçi önderleri tasfiye edilirken; başarısız, verimsiz,

yeteneksiz olanlar çıkarılıyor denilip örneğin, Erdemir ve THY'de üstün başarı plaketi, takdimnamesi olanlar atılırken; işine son verilenlerin çoğunluğu ihbar, kıdem tazminatları bir yana birikmiş ücret alacaklarını dahi alamadılar. Tekstil, Metal, Petro-kimya işkollarında başlayıp gazetelere, dergilere uzanan işçi çıkarmaları, özel olarak bu amaçla düzenlenmiş bulunan iş yasağının 13,17 ve 24. maddelerine dayanılarak gerçekleştiriliyor, esas olarak mücadeleciler, direnişçi ve örgütçü işçilere yöneliyordu. 6 Şubat'ta 100 bine, Mart ayı sonlarında 200 bine ulaşan kıyım Haziran sonunda 300 bini bulmuştu. Bu, TC tarihinin en büyük işçi kıyımıydı. Türkiye işçi sınıfı tarihinin en büyük eylem dalgalarından birisi böylelikle kırılmaya çalışılıyor, örgütlülüğe darbe vurma ve gözdağı verme amaçlanıyordu.

Egemen sınıfların işçi sınıfının mücadelesine kapsamlı bir saldırıya girişmesinin güçlü ve etkin karşı koyuşları dayattığı koşullarda, işyeri işgal eylemleri gündeme geldi.

İŞÇİ KİYIMLARINA ETKİLİ BİR KARŞI KOYUŞ: İŞYERİ İŞGALLERİ

3 Ocak genel direnişi öncesi "bir tek işçim kapı dışarı edilirse, bir tek işçimin burnu kanarsa, dünyayı başlarına yıkarız" diyen Şevket Yılmaz önderliğindeki Türk-İş'e bağlı sendikaların çoğunun yöneticileri ve temsilcileri, bu kıyım karşı koymak bir yana, tensikat kapsamına alınacak işçi listelerinin hazırlanmasında patronlara akıl veriyorlar, yardımcı oluyor-

lardı. Kendi saltanatlarına da son verecek olan devrimci işçilerin tasfiyesi ve işçi sınıfının eylem dalgasının kırılması onları işverecilerle her zamanki gibi aynı platformda buluşturmuştu.

Grevlerin yasaklanması, sendikaların toplu iş sözleşmelerinde işçileri masa başında ve perde arkasındaki gizli anlaşmalarda satması ve ardından başta devrimci işçiler olmak üzere çoğu eylemcilerden seçilen geniş çaplı işçi kıyımının yaşanması, yani egemen sınıfların işçi sınıfının mücadelesine kapsamlı bir saldırıya girişmesinin güçlü ve etkin karşı koyuşları dayattığı koşullarda, işyeri işgal eylemleri gündeme geldi. Proletarya, mücadelesinde son yıllarda geliştirdiği eylem biçimlerine yer vermekle beraber daha aktif ve radikal eylem türlerine yöneliyordu. Bu kez devrimci sendikal muhalefetlerin kazandığı örgütlülüklerin, işyeri komitelerinin rolü kendini daha çok göstermeye başladı.

Değişik işkollarından onbinlerce işçinin birçok işyerinde gerçekleştirdiği işgaller Şubat, Mart ve Nisan ayları boyunca gündeme geldi ve sonuç elde edene kadar da süreklilik kazandı. Hemen hemen tüm işgallerin etkili olduğu görüldü.

İşyeri işgalleri, Türkiye işçi sınıfının yeni bir eylem biçimi değil. Yakın tarih şanlı işgal ve direnişlerle dolu. İşte 1963 Kavel, 1968'de Derby, 1969'da Singer, Demirdöküm ve Alpagut işgalleri; işte 1970'de Kilimsan, Çiti, Bassa ve Sungurlu direnişleri; 1974 Ülker, 1976 Profilo işgalleri ve 1980 büyük Tarih direnişi...

Fabrikaların işgal edilmesiyle başlayan direnişler, 1991'in ilk haftasında işçi sınıfının son iki aydaki aktif eylemlilikleri olarak önderindeki sürece yeni bir atılım getirdi-

ler. Malazlar, Muga Deri, Contitech (Çizmeçi Kauçuk), Seka, Petkim, Good Year, Özdilek Havlu, Firuze Tekstil...’e ait işyerleri; işten çıkarmalar, toplu iş sözleşmelerini ihlaller, keyfi uygulamalar ve baskılar gibi işveren saldırıları ve uyuşmazlıklar nedeniyle işçiler tarafından işgale uğratıldı. İşgal-ler, jandarma ve polis barikalları yarılarak, tehditler ve saldırılar göğslenerek gerçekleştirildi.

Tarih’ten 11 yıl sonra 1991’in Şubat ve Mart’ında yeniden yaşama geçirilen işgal eylemleri işçi sınıfının Zonguldak ve 3 Ocak’la aldığı mesafenin uzunluğunu ifade etmekle kalmıyor, işyeri komitelerinin giderek işlev kazanmasıyla da işçi örgütlenmesinde olumlu bir boyut kazanıyor. Sarı sendikaların işlevsizliği; reformist, gerici, rejim uşağı yönetimlerinin her yeni dencye teşhir oluşlarının ileri seviyelere erişmesi, hatta bunların işçi kayımlarında patronlarla işbirliğine gitmesi, işçilerin kimi alanlarda kendiliğinden, kimilerinde devrimci, ilerici unsurlar önderliğinde komiteler oluşturmalarına neden oldu ve olmaktadır. Bu komitelerin yaygınlaştırılması ve doğal ki proleter devrimci önderlikler altında örgütlenmesi için çalışılmasına ağırlık vermenin önemi dergimizin 33. ve 34. sayılarında işlenmiş ve işyeri komitelerinin rolünün nasıl kavranılması gerektiğine değinilmiştir.

İşyeri işgallerinin işverenlerle açık bir hesaplaşmayı içerdiği, kararlılık gösterisinin üst seviyelerde sergilenme özelliği ile radikal bir eylem türü olduğu görülmelidir. Bu eylem biçiminin hayata geçirilmesi, ’89 baharından ’91 baharına kadarki süreçte katedilen yolun yürüdükçe döşenen kilometre taşlarını oluşturuyor.

İŞÇİ EYLEMLERİNİN İBRESİ YÜKSEKLERE VURUYOR

Nitekim Nisan ayının son haftasında patlayan kamu işçileri ağırlıklı eylemler zinciri bunun en doğru kanıtı ve devamı oldu. Kamu işyerlerinde çalışan 600 bini aşkın emekçinin toplu sözleşmelerinin gündeme gelmiş olması, iktisadi bataktaki iktidarın geleneksel politikası gereği ücret artışlarını düşük düzeyde tutmaya çalışacağına kesinliği nedeniyle, uyuşmazlıkların başgösterceği anlamına geliyordu. Sendika yönetimlerinin göstermelik dilenci tavrına gireceği de bir o kadar kesindi. Ve hiç de kehanete gerek kalmadan gelişmeler böyle olunca, işçi sınıfı hem siyasi iktidara yönelik tepkisini hem de sendika yönetimlerine yönelik eylemlerini adım adım geliştirdi ve yaygınlaştırdı. Eylemler, kamu işyerlerindeki işçiler ağırlıklı olmakla beraber, diğer işkollarını da kapsamakla kalmıyor, sefaletle ülen memurları da sahneye çekiyordu. Eylemlerin kitleselliğe ulaşmasının nedenleri içerisinde işçi ve emekçi kitlelerinin yaşamsal faaliyetlerini sürdürmekte her geçen gün daha fazla zorlandıkları bir noktaya gelmesi baş rol oynuyordu. Bunun açık saptamasını yapmak için kimi veriler ışığında iktisadi duruma kısaca göz atmak gerekiyor.

24 OCAK KARARLARI DA KAÇINILMAZ BİR HÜSRAN GETİRDİ

Emperyalizme göbekten bğünli olmak, Türkiye iktisadının tüm sorunlarına ve problemlerine damgasını vurmaktadır. IMF, Dünya Bankası gibi emperyalist finans kuruluşlarının direktifleri doğrultusunda alınan 24 Ocak (1980) kararlarıyla, ithal ikameci iktisadi modeli terk ederek ihraca-

ta ve sanayileşmeye dayalı dışa açık büyüme (serbest piyasa ekonomisi de diyorlar) adını verdikleri politikayı devreye sokan hakim sınıflar, aradan geçen 11 yıl boyunca kesintisiz bir biçimde bunu sürdürdüler.

24 Ocak kararları, iktisadi iflasa sürüklenen ekonomiye can vermeyi amaçlayan bir IMF reçetesiydi. Amaç, azgın enflasyonu denetim altına almak, içerde arz-talep, dışarda ödemeler dengesini sağlamak olarak duyuruluyordu. Bunun, ihracata yönelik sanayileşme, gerçekçi kur, radikal devalüasyon, faiz hadlerinin serbest bırakılması, kamu kesimince üretilen temel mallarda sübvansiyonların kaldırılması ya da azaltılması (alabildiğine zam), vergi reformu, yerli ve yabancı özel sermayeye teşvik gibi politikalar ile gerçekleştirileceği söyleniyordu. Ama ilk şart olarak kemerlerin daha çok sıkılması baş söylem haline gelmişti. Bu, ücretlerin ve maaşların mümkün mertebe alt seviyede tutulacağı, hayatın daha da pahalılaşması pahasına bunun böyle olacağı anlamını taşıyordu. 12 Eylül’ün devreye girmesine kadar işletilme alanı bulunulmasında zorlanılan kararlar, açık faşizme geçilmesiyle beraber uygulamaya bütünüyle sokuldular. Ne ki çok zaman geçmeden hedeflerine ulaşmayı başaramadıkları, ülke ekonomisini istikrara kavuşturamadıkları ve kendi ayakları üzerinde duracak noktaya gelemedikleri görüldü. Son 3 yıl içerisinde 4-5 Şubat, 10 Ekim 1988, 8-9 Ağustos 1989’da alınan şok tedavisi niteliğindeki kararlarda istenen açılmayı ve rahatlamayı sağlayamadılar. Bu, sermayenin asırlardır süregelen kısır döngüsünü aşmaya çalışırken uğradığı hüsrana, yeni birisini daha Türkiye koşullarında eklemesi anlamına geliyordu.

İKTİSADİ BATAK ALABİLDİĞİNE DERİNLEŞİYOR

Emperyalist-kapitalist dünyaya entegre vaziyette işleyen Türkiye ekonomisi; komprador-feodal tipe yapılanması nedeniyle, gelinen noktada dünya çapında yaşanan krizin bünyesindeki yansımaları daha ağır ve çarpıcı bir biçimde hissetmektedir. Zaten bünyesi de oldukça zayıf ve hastalıklı durumdadır. Hızlı nüfus artışı, yatırımların durmuş olması ve sermayenin güçsüzlüğü, kullanılan teknolojinin geriliği, işletmecilikteki bürokratik hantallık, KİT'lerin tam bir talana ve zarara uğratılması, vergi sistemindeki dengesizlikler (adaletsizce düzenlenmiş 70 çeşit vergi var), kredi ve teşvik politikasının bozukluğu (esnafa verilen 1 yıllık toplam kredi bir holdinge bir seferde verilen kadar bile değil) gibi konular hem neden hem sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sınırlı kaynak kullanımı sözkonusudur. İmalat sanayi hızla gerilemektedir. İç borç 70 trilyon lirayı, dış borç 60 milyar doları geçmiştir. Üstelik bu borçların ödeme problemi bir yana artış oranları yüksektir. (Örneğin 1980'de dış borç 13 milyar dolar iken bugün 4'e, 5'e katlanmış olmaktadır.) 104.3 trilyonluk 1991 bütçesi, 20.2 trilyonluk açıkla bağlanmıştır. Geçen yılın ilk 5 ayında 3.5 trilyon olarak gerçekleşen bütçe açığı, bu yılın aynı zaman diliminde 5.3 trilyondur. Yıllık toplam en iyimser tahminle 30 trilyon lira olacağı ileri sürülmektedir. Bu yenden borçlanma demektir. Bir yandan da vadesi dolan borçların ödemesi gelip çatmaktadır. Kaynak transferine yönelinmesi sözkonusu olmakta, bu noktada tercih sorunu ortaya çıkmaktadır. Böylece ücretlilerin gelir düzeyini

yükseltme yönünde kullanılabilecek kaynak transferlerinin önü kesilmektedir. Çok sıkıştıkları ve seçimlerin yaklaştığı dönemlerde ise (bugün olduğu gibi) nispeten yüksek oranda zam yapılabilmesi karşılıksız para basılmasıyla mümkün olabilmektedir. Emisyon hacminin yani dolaşımdaki para miktarının, enflasyonun en önemli nedenlerinden biri olduğu hatırlarsa, bu akışın gidışı daha da içinden çıkılmaz hale getirdiği görülecektir.

1990 yılı, son 20 yılın en yüksek dış ticaret açığı ile, 9.3 milyar dolar açıkla kapanmıştır. Bu, bir önceki yıla oranla yüzde 124.2'lik bir artışı ifade ediyor. Cari işlemler dengesinin açığı ise 2.5 milyar dolarla yeni bir rekor kırmıştır. Banka faiz oranları yüzde 70'leri aşmaktadır. Devletin Körfez savaşı nedeniyle 19 trilyon lira zarara uğradığı tespitleri yapılmaktadır. Bu durum zaten altüst olan bütçenin yükünün yüzde 80 oranında ağırlaştığını gösteriyor.

Emperyalist-kapitalist dünyaya entegre vaziyette işleyen Türkiye ekonomisi; komprador-feodal tipe yapılanması nedeniyle, gelinen noktada dünya çapında yaşanan krizin bünyesindeki yansımaları daha ağır ve çarpıcı bir biçimde hissetmektedir.

HALK KİTLELERİNİN TASIDIĞI YÜK GİDEREK AĞIRLAŞIYOR

Özetle, ağır bir iktisadi kriz altındaki TC devleti, çözümü halkın sırtına daha fazla yüklenmekte aramak durumundadır. Zamlar enf-

lasyonu (resmi rakamlar yüzde 70 diyor, ancak gerçekte yüzde 100'ün üzerinde), enflasyon zamları kamçulamakta, ücret ve maaşlara yapılan artışlar kısa sürede eski alım gücünün dahi altına düşmektedir. Faiz, kâr ve rantların yani sermaye gelirlerinin, milli gelirin yüzde 60'ını, ücret gelirlerinin bunun dörtte birini yani yüzde 15'i oluşturduğu Türkiye'de son on yıldaki fiyat artışları yüzde 4.000'dir. Oysa aynı dönemde işçilerin reel geliri yüzde 60 azalmış bulunuyor. 4 kişilik ailenin 1 aylık sadece mutfak giderinin 1 milyon 100 bine ulaştığı ülkede, asgari ücret net olarak 266.454 TL'dir. 1980'den bu yana 100 kat artan 1 aylık harcama, 1991'in bir günlük harcamasını karşılamaz olmuştur. 1990 yılında çoğunluğu işkazalarında olmak üzere ölen 13 bin işçiden 64'ünün ölüm nedeninin karşısında beslenme yetersizliği yazmaktadır.

Üreticilerin yani köylümüzün durumu da pek farklı değildir. 1980'de destekleme alımları kapsamında 22 ürüne destek verilirken, bugün bu sayı 9'a düşmüştür. Destekleme alım fiyatları 16 kat artarken, girdi fiyatları 37 kat artmıştır. Gübre fiyatları 10 yılda yüzde 1.200 artmış bulunuyor. 8.5 milyon hektar sulanabilir arazinin 2.3 milyonunun sulanabildiği Türkiye'de 1 litre mazot için 2.5 kilo buğday satmak durumunda olan çiftçi şimdi 3.2 kilo buğday satmak zorundadır. 1980-1990 arası dönemde izlenen tarım politikası nedeniyle küçük üretici önemli ölçüde tasfiye edilmiş bulunuyor. Tarım alıcı ve girdilerine aşırı zam, düşük taban fiyatı, aşırı kredi faizi yetmiyormuş gibi alacakları da azar azar ödenen, daha geçmiş yıllardan alacakları bulunan köylülerin, satın alma gücü yüzde 25-30

azalmış; tarım toplumu Türkiye'de buğday üretimi yüzde 21, arpa yüzde 40, çavdar yüzde 32, şekerpancarı yüzde 15, kırmızı mercimek üretimi yüzde 61 gerilemiştir.

Toplam sayısı nüfusa oranla yüzde 15.1'den yüzde 23'e çıkan, ancak milli gelir (GSMH)'den aldığı pay yüzde 9.3'den 6.9'a gerileyen memurların hali de doğal olarak oldukça kötüdür. Emekli Sandığı'na borçlananların sayısı rekor seviyelere ulaşan memurların satın alma güçleri son 30 yılda yüzde 40 azalmış bulunmaktadır.

Hayat standardı miktarı yani ödemesi zorunlu en az vergi miktarı oldukça yükseltilen, yazarkasa zorunluluğu getirilen küçük esnafın durumu da son derece kritik. Büyük ölçüde iflas furyası baş göstermiştir. Halen Bağ-Kur'a olan borçlarının toplam 3 trilyonu bulması, durumu daha net açıklıyor.

Kısacası, toplumun çalışan ve üreten kesimi yani halkın büyük çoğunluğu daha da fakirleşmekte, bununla orantılı olarak da hakim sınıflara mensup zümre ise daha da zenginleşmektedir. Özal'ın "ben zengini severim" sözüyle çok açık dışavurumunu yaptığı siyasal tercih bu doğrultuda işlediğinden, daha doğrusu bu tercih hakkını kendilerine kullandıklarından (aksi zaten mümkün değil) çok yinelenen bir örnek olmasına karşın bir kere daha yer vermekte fayda var ki, toplam nüfusun yüzde 20'sini oluşturan yaklaşık 12 milyonluk bir kesim milli gelirin yüzde 55'ini, son yüzde 20'lik dilim ise yüzde 4'ünü almaktadır. Ya da bir başka ifadeyle toplumun beşte biri, kalan beşte dördünden fazla bir geliri paylaşmaktadır. Gelir dağılımındaki bu korkunç uçurum, iktisadi krize bedel ödeyen işçi,

köylü, memur ve küçük esnafın yıkıma uğratıldığı anlatıyor.

12 EYLÜL'ÜN İŞÇİ SINIFINI SİLAHSIZLANDIRMA OPERASYONU

İşte, Türkiye'de Haziran'ın daha sıcak geçmesine neden olan eylemleri gerçekleştirenler, halkın bu tabloya duyduğu isyanı dile getiriyorlardı. "Ücret ve maaşlardaki artışlar toplam talebin artmasına da yolaçıyor. Enflasyona etkilerini en azda tutabilmek için gündemdeki toplu sözleşmelerde ücret artışları en alt düzeyde tutulmalıdır" sözlerine yer veren TÜSIAD'ın "The Turkish Economy" raporu 1991 değil, 11 Eylül 1980 tarihini taşıyordu. Ama bu görüşler, günümüz gündemindeki toplu iş sözleşmeleri için de, egemen sınıfların geçerli ücret politikası olmaya devam ediyor.

*Yeni yasaların sonucu
6 milyonu aşkın sendikalı
işçi sayısı 2 milyonun
altına düşürülmüş, böylelikle
sembolik sayıda sendika
ve sendikalı bırakılmış,
onlara da sembolik
haklarla iş düzeni hazırlanmıştır.*

TÜSIAD raporunun yayınlandığı günün ertesi askeri faşist cunta işbaşına gelmiş ve patronların bu dileğini yerine getirmekle kalmamış, komünist, devrimci, demokratik, ilerici, yurtsever tüm güçlere ve mevizlere azgın bir saldırı başlatmış ve milyonlarca insan gözaltına alıp işkencelerden geçirmiş, yüzbinlercesini zindanlara doldurmuş, devrimci dinamizmi

sekteye uğrattıktan sonra da temel hak ve özgürlükler adına işleyen, işlemeyen ne kadar yasa ve kural varsa ortadan kaldırmış ve 2 yıl sonra da bunları anayasaları ile resmiyet altına almışlardı. Faşist İtalyan ve Alman anayasalarıyla boy ölçüşebilecek kalitedeki '82 anayasasının ardından tek tek diğer kanunlarda düzenlemelere gidilmiş, bu konuda öncelik verilenlerin başında iş yasaları gelmiştir.

5 Mayıs 1983'de yürürlüğe sokulan 2821 sayılı sendikalar ve 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmeleri, Grev ve Lokavt Kanunu ile emekçi kitlelerin aleyhine ne varsa maddeleştirilerek işçi sınıfının mücadelesinin ortadan kaldırılacağı ham hayaline kapılmıştır. DİSK ve beraberindeki kimi sendikalar, devrimci sendikalar kapatılmış; sendika sayısı 912'den 81'e indirilmiştir. Ülke çapında aynı işkolunda yüzde 10 oranında örgütlü olma barajına ilgili işyerinde de yüzde 51 örgütlülük şartı eklenince sadece 41 sendika yetki sahibi olabilmiş, üstelik 28 işkolunun 16'sında yetki tek sendikaya kalmıştır. Grev hakkı kuşa çevrilmiş, hak grevi, genel grev, destek grevi türleri yasaklanmış, birçok işkolunda tamamen ortadan kaldırılmış ve olanlarda da bir dizi kısıtlama ve yasaklama nedeniyle yaptırım gücü son derece zayıflatılmıştır. Yeni yasaların sonucu 6 milyonu aşkın sendikalı işçi sayısı 2 milyonun altına düşürülmüş, böylelikle sembolik sayıda sendika ve sendikalı bırakılmış, onlara da sembolik haklarla iş düzeni hazırlanmıştır. Yapılan yasal düzenlemelerin arzu ettiği süt-liman ortamının aradan geçen 10 yıl sonunda kaçınılmaz olarak işçi sınıfının ayakları altında kaldığına, 12 Eylül yasalarının işlemediğine bugün daha çarpıcı bir biçimde tanık oluyoruz.

İŞÇİ SINIFININ YAZ FIRTINASI ÇOK SICAK ESİYOR

İşte, TÜSIAD'ın 11 yıl önceki talebini yerine getirmekte yıllarca zorlanmayanlar bugün burunlarından soluyorlar. Hakim sınıflara şu sıcak yaz günlerinde soğuk terler döküren, Nisan sonunda başlayıp Mayıs ve Haziran boyunca artarak ve yaygınlaşarak süren eylemler; askeri işyerleri, gemi, gıda, cam, petro-kimya, karayolu ve belediye işçilerince başlatıldı. Bunlara başta köy hizmetleri, enerji, madencilik, demiryolu olmak üzere diğer işkollarındaki emekçiler katıldı. Biçğin kemiğe dayandığı koşullarda geliştirilen bir başkaldırı yaşıyor, tüm işkollarını kucaklayan eylemler dizisi Türkiye'nin dört bir yanında yaşama geçiriliyordu. Şöyle bir sıralayacak olursak, protesto eylemleri ve küresel direnişlerin gerçekleştirildiği iller olarak neredeyse tüm kentlerden bahsetmek gerekiyor. İstanbul, İzmir, Ankara, Bursa, Adana, İzmit, Kırıkkale, Zonguldak, Batman, Malatya, Diyarbakır, Kırşehir, Kayseri, Sinop, Siirt, Uşak, Nevşehir, Mersin, Muğla, Trabzon, Urfa, Artvin, Yozgat, Eskişehir, Şırnak, Ordu, Manisa, Mardin, Aydın ve Denizli illerinde işçiler; servis araçlarından erken inme ve topluca yürüme, toplu vizite, yemek boykotu, açlık grevi, sakal bırakma, bordro yakma, mesaiye kalmama, işi yavaşlatma, geç işbaşı yapma, oturma, işyerini terketme, trafiği durdurma, şehirlerarası otoyollarını kesme gibi eylemleri büyük bir coşku ve heyecan içerisinde hayata geçirdi. Üstelik bu eylem biçimlerinin azımsanmayacak bir kısmı, farklı işkollarından işçiler tarafından aynı zaman dilimine denk düşecek bir organize sağlanarak ve dahası birçok ilde

birlikten gerçekleştiriliyordu. Yani bölgesel toplu tavrı alışlar yaşandı.

NE YASALAR DİNLENİYOR NE DE YASAKLAR

Sessiz ya da salt alkışlı, yürüyüşsüz ve işyeri çoğunluğunu dahi sağlamakta zorlanan eylemler değildi bunlar. Bütün direnişler birkaç kilometre gösteri yürüyüşü ile birleştiriliyor, eyleme katılım tam olarak gerçekleşiyor, haykırılan sloganların ardı arkası kesilmiyordu. Üretim bu iki ay boyunca saatlerce, günlerce durduruldu. En büyük karayolları (E-5, E-130) saatlerce ulaşım kapatılıyor, şehir içi trafik sık sık felce uğrattırılıyordu. Haziran ortalarına gelindiğinde aynı gün eyleme çıkan işçi sayısı 400-500 bini bulmuştu. Bir diğer önemli nokta, eylemdeki işçilere aktif bir biçimde aileleri de katılıyordu. "Sallara" çağrısı esnaftan da yankı buluyor, gösterilere yer yer katılımları gerçekleşiyordu. Bunlar Zonguldak'tan sonra ilk kez yaşanan tablolardı.

Tümü yasadışı niteliğinde, yani kanunlarca suç sayılan eylemlerin hayata geçirilişi, aynı işyerlerindeki diğer çalışanları, örneğin memurları, mühendisleri, doktorları vd.ni de mücadele meydanlarına çekmekle kalmadı, aktif katılıma sevketti. Sayısal olarak '89 baharının fazlasıyla ağırdığı eylemlerde, işçilerin daha canlı ve daha atak olduğu görülmüştü. Haykırılan sloganlar, taşınan dövizler, dile getirilen taleplerden, tercih edilen eylem biçimlerine kadar bütün pratiğe dökülenler bunu ifade ediyordu.

Mideleriyle Çankaya'nın bağlantısını kurdukları her bakımdan anlaşılabiliriyordu. ("Çankaya'nın şişmanı, işçi düşmanı", "Padışah istifa", "Özal sefada, işçi-memur ce-

fada") Gene bir başka bağlantıyı iktidar ile basın, iktidar ile TRT ve daha önemlisi iktidar ile rejim uşağı sendika yönetimleri arasında kurabilmeleri idi. ("İşçiler burada, sendika nerede", "TV iktidarın meydanlar bizim", "Satılmış TRT, satılmış basın", "Hükümet istifa", "Kapandı bize kapı, sepetleyin ANAP'ı") Daha da ileri gidiyordu işçiler... Sadece ekmek değil demokrasi işiyorlardı. ("Demokrasi hakkımız, söke söke alırız") Hesap sormaktan, hükümeti yıkmaktan, Özal'ı devirmekten söz ediyorlardı. ("Çankaya'nın şişmanı hesap verecek", "Akbulut gitti, sıra Özal'da") Ve son 3 yıldır olduğu gibi ve her zamankinden fazla biçimde Genel Grev dillerden düşmüyordu. ("İşçiler elele genel greve", "Geliyor geliyor, gençler geliyor") Artık iktidar olmayı hedefleyen sloganlar da sıkça haykırılır olmuştu. ("Genel grev yaparız, hükümeti yıkarız", "İşçiler birleşin, iktidara yerleşin")

KÜRDİSTAN'DA SERHİLDANLAR YAYILIYOR BORDRO MAHKUMLARI İSYAN EDİYOR

Diğer bir toplumsal güç olan ve işçilerle son eylemlerde delalaca omuz omuza hareket eden memurların, 1990 Temmuz'undaki sefalet zammına tepki ve sendikal hak talepli gösteri ve direnişlerinin ardından faşist yasaları dinlemeyerek kurdukları sayıları 8'e ulaşan sendikalarının kapatılması, İstanbul'da 20 ve 27 Mart'taki binlerce kişiyi kapsayan gösteri ve yürüyüşlerle protesto edildi. Son bir yılı örgütlenme ve sendikalaşmaya hız vererek geçiren memurlar Temmuz'daki ücret artışları ve sendikal haklar için isyan bayrağını yeniden yukarılara kaldırmaya hazırlanıyorlar. Dünyanın, memur-

ra sendikal hak vermeyen 6 ülke-sinden biri olan Türkiye'de sendi-kasızlığın acısını içine ittiği sefa-let ortamında fazlasıyla çeken bordro mahkumlarının bundan böyle kitle hareketlerinde daha fazla rol oynayacakları görülebili-yor. Temmuz'da eylem kararı alan bir diğer kesim de köylüler. Traktörlü Adana mitinglerine izin verilmeyen çiftçiler Ankara'ya yü-rümekten sözediyorlar.

İşçi sınıfı dinamiğini bir diğer güç unsuru olarak Kürt köylüsü-nün ulusal temelli başkaldırı ey-lemeleri tamamlıyor. İşçi hareketli-liğinin yaşandığı Şubat'ın ikinci yarısından itibaren pek de tesadüfi olmayan bir zamanlamayla serhil-danlar (intifadalar) sıçramalı bir biçimde yaygınlaşmaya başla-dı. Diyarbakır, Lice, Cizre, İdil, Şırnak, Nusaybin, Kerboran (Dar-geçit), Doğu Beyazıt, Kızıltepe, Silvan'da gerçekleştirilen serhil-danlar Nevroz ateşiyle birlikte da-ha geniş kitleleri kucakladı. Nev-roz, Türkiye'nin sadece Kürdista-n'ında değil, başta büyük şehirler olmak üzere her köşesinde coşkuy-la, kitlesel devrimi gösterilerle kutlandı. Kürt köylüsü ulusal soru-nuna sahip çıkmakta olduğunun daha güçlü işaretlerini veriyor. Şimdi "İşçi Botan elele" sloganın-da ifadesini bulan da budur.

YARDAKÇILIK, YALAKALIK, YARANAMAMAK

Başta işçi sınıfı ve yoksul Kürt köylüsü olmak üzere en geniş kit-lelerin duyduğu hoşnutsuzluğun dışavurumu olarak cereyan eden mü-cadele, patron-ağa devletinin mevcut siyasi çıkılmazına daha da derin-leştirmektedir. Özal yönetimi 1991'in ikinci yarısına girdiğimiz şu günlerde fena halde zorlanmak-tadır. Hakim sınıfların siyasi ikti-dar boşluğunu bir türlü doldurma-

yı başaramayıp yönetme yeteneği-ni bulamayısları sıkıntılarının asıl kaynağını oluşturuyor. ABD em-peryalizminin Özal'dan yana olan terahini Körfez Savaşı sonrası cid-di biçimde tartışmakta oluşu ve gözden çıkarma eğiliminin ağır bastığı görülüyor. Bu, emperyalist-lerin klasik bir politikasından ileri geliyor. Menfaatlerini koruma be-cerisini, imtiyaz alanlarının güven-liğini sağlama kudretini, varlık ko-şullarını devam ettirebilme yetene-ğini, ülkesindeki inisiyatifini (ikti-darını) sürdürebilme kuvvetini kay-beden ya da kaybetmeye yüzuta-na yüz çevirme, alternatif yaratma veya alternatiflere yönelme politi-kasıdır bu. Bunun geçmişte bir di-zi ülkede sayısız örneklerini ya-şandığı hatırlanırsa (Türkiye'de en son Demirel örneği hatırlanmalı) Özal'ın gelinen noktada gözden düşme sürecine neden girdiği ve bunu ters yöndeki eski istikameti-ne çevirme gayretine neden büyük bir telaşa kapıldığı rahatlıkla an-laşılabilir.

Özal, uluslararası alanda izle-nen politikada başından beri Ame-rikancılığın kraldan çok kralçası ol-ma çizgisini sürdürmeye özen gö-steriyordu. Bunun en ciddi sınavını Körfez Krizi ve Savaşı boyunca vermiş ve tam not almayı başarmıştı. Ancak aynı başarıyı, iktisadi ve siyasi istikrarı kuramaması ne-deniyile ülkesinde gösteremedi. Us-telik, bunu başarabileceği yolunda emperyalistlere taşınabilecek umutlar da giderek sönmektedir. Ayağının altındaki zemin şiddetli bir sarsıntıya tutulmuştur. Meşru-iyeti halk nezdinde zaten kalma-mış bulunan kendi koltuğu ve ni-adım tamamlama aşamasına geldi-ği her bakımdan kesinleşen ANAP iktidarı, ciddi bir güç kaybı içerisinde. Artık Özal ve ANAP tarafından doldurulama-

yan iktidar boşluğuna hakim sınıfl-ların diğer kliklerince yapılan atak-lar da sanıldığı ya da gösterildiği kadar güçlü olmayınca, ordu alter-natifinden sözcüldür olmuştur. Em-peryalizmin onayı ve talimatı alın-maksızın ordunun devreye sokula-mayacağı, emperyalist uzmanların da bugünkü Türkiye'de askeri bir darbenin son derece yanlış bir ter-cih olacağının farkında oluşları (dış basında bu yönde yer alan ma-kaleler) nedeniyle bu doğrultuda bir emir vermeyecekleri düşünül-düğünde, bu konunun da şimdilik ciddiye alınır bir yanının olmadığı görülecektir. Konuya hakim sınıfl-lar açısından bakıldığında, en çok 1,5 seneden az bir süresi kalan ge-nel seçim ve ardından ortaya çık-a-cak yeni yönetime şans verilmesi, askeri darbenin meşruiyeti için şarttır. Kaldı ki 3713 sayılı son "Terörle Mücadele Yasası" ordu olmaksızın (darbe), bütün siyasi ik-tidarlara iktisadi ve siyasi istikrarı tesis etmek ve demokratik halk devrimi mücadelesini boğmak için lazım gelen "Açık Faşizm" i hukuki dayanaklar çerçevesinde uygulaya-bilme şansı vermektedir.

ÖZAL TÜRKİYE'NİN YILDIZINI LAFLA

PARLATMAYA ÇALIŞIYOR

Özal ve ANAP'ın ciddi bir güç kaybı içerisinde olduğundan söz-ettik. Bunun herkes farkında olduğu gibi, kendileri de inkar etmiyor-lar. Kamuoyu yoklamaları, kimi anket kuruluşlarının muhtelif ta-rihlerde yaptırdığı araştırmalar, '88 referandumu ve '89 belediye seçimlerinde açık bir yenilgi alan Özal ve ANAP'ın 1991 yılına ge-lindiğinde seçim barajının altına düşme tehlikesi içerisinde oldu-ğunun sinyallerini veriyordu. Bu du-rumu daha önceleri (en az 1 yıl ön-ce) saptamakta zorluk çekmeyen

Özal, Körfez krizi öncesinde gemiyi terketmeye hazırlanmaktan başka bir çıkar yolu kalmadığını düşünüyor, bu nedenle Cumhurbaşkanı seçimi şeklinin değiştirilmesi tartışmaları çerçevesinde kendini kurtarma hesapları yapıyordu. Emperyalizmin tam da bu sıralar, Kuveyt'in Irak tarafından işgali bahaneli Ortadoğu operasyonunu başlatması, O ve iktidarı için bulunmaz bir fırsat olmuştur. O günlerde verdiği demeçlerde üç ana konuda kazançlı çıkacaklarını söylüyor, bunları askeri, siyasi ve iktisadi olarak sıralıyordu. Hesaplarına ve beklentisine göre, Nato'da, sosyal-emperyalist bloktaki çöküş nedeniyle stratejik önemin yitirildiği savları, Ortadoğu, Balkanlar ve Kafkasya üçgeninde oynayabileceği rolün anlaşılacağı neredenye geçersiz kalacak, askeri ve siyasi prestij tekrar kazanılacak ya da yitirilmediyse de artacaktı. Alacağı askeri yardımlar da cabasıydı. Ekonomik açıdan ise yapılacak fedakarlıklar mutlaka ki fazlasıyla takdir edilecek, krediler, hibeler yağacaktı. "Yabancı sermaye yatırımları katlanacak" diyen Özal "2 milyar dolara yakın hibe yardımı alacağız" sözlerini sarfediyordu.

Aradan geçen 10 ay sonra planlarının hiçbiri tutmayan Özal, 30 Haziran günü "Türkiye yıldız gibi parlıyor" sözlerini sarfederken tam aksine emperyalistler nezdinde yıldız gerçek anlamda hiç parlamamış, şimdi ise iyice sönük vaziyetteki Türkiye'yi lafla parlatmaya çalışıyordu. Çünkü beklentilerinin hiçbiri gerçekleşmemiş, Ortadoğu, Balkanlar ve Kafkasya için biçilmesi düşünülen kaftanın birkaç numara büyük olacağı fikrine varılmıştı. Bizatihi kendisi iktisadi krize ünlü 1930'lar bunalımına benzer biçimde sürüklenen ABD (400 milyar dolar dış borcu var)

ve Batı Avrupa'daki yandaşları (İngiltere-Fransa) yardım ve kredi musluklarını açmak bir yana daha da kısımlardı. Kredi ve yardımda bulunabilmeleri sözkonusu olsa bile önceliğin Türkiye'ye verileceği olasılığı son derece zayıftı. Nitekim ABD "Türkiye'ye uzun vadeli kredi kesinlikle yok" diyerek tavrını net biçimde ortaya koymuş, Özal ve bakanlarının dilenme turları işe yaramamıştı.

TERÖR YASASININ MASKESİ ÇOK ÇABUK DÜŞTÜ

İçeride de iktisadi çöküşe paralel olarak siyasi planda yaşanan bunalımı aşmak için yapılan hamleler ve güdülen hesaplar tutmuyordu. 3713 sayılı yasanın yutturulması işlevini de gören 141, 142 ve 163. maddelerin kaldırılması, Kürtçe konuşma yasağına son verilmesi ve tecilli, şartlı salıverme ile getirilen, devrimcileri istisna kılan bir tür "genel af" kararlarıyla yapılan sansasyonel çıkışların da, ağzıyla kuş tutsa yaranamayacak, yaptıklarını kapatamayacak, açıklarını örtmeyecek durumdaki Özal kliğinin fazlasıyla bir işine yaramadığı görüldü. Kaldı ki, "anti-terör yasasını" ellerine almaz polis üniformalı cinayet şebekelerinin Hatice Dilek ve İsmail Oral'la başlayan, Kanarya'da Murteza Kaya, Ankara'da Veli Geleş, Beşiktaş'ta Perihan Demirel isimli devrimcileri açık infaz yoluyla katletmesi (Kürdistan'da bu durum çoktan beri böyle); futbol takımı bayrağını asan 2 gencin siyasi pankart astıkları zannıyla kurşunlanması, Ali Haydar Alpdoğan ve Kemal Karatay'ın Kürtçe konuştukları için kurşunlanarak Avcılar'da öldürülmesi, Vedat Aydın'ın kaçırılarak, işkence yapıp katledilmesi, 10 devrimcinin İstanbul'da, 2 devrimcinin Ankara'da yine açık infaz yo-

luyla katledilmesi ve benzerleri, devrimci tutsakların çoğunluğu cezaevinde bırakılırken faşist katillerin tamamının salıverilmesi, düşünce özgürlüğü ve Kürtçe üzerindeki yasakların, sosyalist ve devrimci basına açılan davalar, tutuklamalar ve toplatmalarla daha ağır yaptırımlarla sürdürdüğünü bariz biçimde herkes tarafından görülebilmesi vb. getireceği varsayılan artı puanları aksine kısa bir süre içerisinde eksiye dönüştürdü. Sahtekarlık, halk ve demokrasi düşmanlıkları bir daha teşhir olan siyasi iktidar, şimdi de son hamleyi çehre değiştirme operasyonu yapılmaktadır.

Sahtekarlık, halk ve demokrasi düşmanlıkları bir daha teşhir olan siyasi iktidar, şimdi de son hamleyi çehre değiştirme operasyonu yapılmaktadır.

SİYASİ İKTİDARIN ESTETİK YÜZ AMELİYATI YA DA "KADAVRA ÜZERİNDE TATBİKAT"

Evet, 5 Temmuz'da güvenoyu alan 48. TC hükümeti bir partinin kendi kabinesi ve başbakanını değiştirmesi (bakanların on'u değişmedi) anlamında ilk olma özelliğini taşıyor. Bunu "demokrasinin bir başka güzelliği" diye göstermeye çalışmaları boşuna! Hakkında bir kitaplık dolusu dikra kitabı yazılan Akbulut'un paspas gibi kullanıldıktan sonra "dinamizm", "yeni çehre", "taze kan" adına bir kenara fırlatılması halk demokrasisi ve bağımsızlık mücadelesinin ulaştığı yaktı boyutlar nedeniyledir. Yaranmamış olmanın ezikliği, kullanılmıyış olmanın şerhsizliği, altından

koltuğu almış olmanın hazımsızlığı sefil bir kukla olan Akbulut'u kısmi itirafçılığa sürüklemiştir. Bakan kisveli ayların tekme tokat itişip kakıştığı, mevki zengini, namus fakiri papatyalıların birbirini çimdiklemediği, kongredeki kendisinin de sürekli yaptığı, parayla delegeler satın almalarından, Bizans entrikalarından (İstanbul il kongresi hatırlardadır), terzilerden ve türzülerden bahseden Akbulut; Özal'ın kendisini, bakanları, milletvekillerinin alayını nasıl direklerle kuklaçlarına taş çıkartırcasına oynattığını, zaten bilineni bir kez daha yinlemek suretiyle anlatarak alklatılmış gelin rolü (H.Cindoruk'un benzetmesi) oynadı. Güvenoylamasını tehdit eder havalara girer Akbulut ve hempalarının aradan bir hafta bile geçmemişken Özal'ın 'höt'üyle hizaya gelmeleri ne kadar rezil yaratıklar olduklarını bir kez daha kanıtlayordular.

Bildenberg (New York)'de 11 Mayıs 1990'daki "dünyanın gerçek efendileri" adlı emperyalist finans otoritelerinin 120 kişilik toplantısına çağrılarak (Erdal İnönü de çağrıldı) görücüye çıkartılan Mesut Yılmaz; Özal'ın önemli gayretleri ve ayakoyunlarıyla (ancak Özal'ın eski nüfuzunu koruyamadığını, oylamanın 2. turda ve az farkla kazanılması ile Semra Özal'ın en az oyu alan MKYK üyesi olması gösteriyor) kazandırıldığı kongrede genel başkan sıfatıyla geldiği kürsüde sarfettiği ilk cümlesiyle efendisine biat yeminini "doğal ve daimi liderimiz" sözlerini kullanarak yapıyor, şükranlarını sunmayı ihmal etmiyordu. Sonradan aynı sözleri, hükümet programı görüşmelerinde, TV ekranlarına canlı yayında tekrarlayacaktı.

Ülke sorunlarını, değil kendilerinin hiç kimsenin, hiçbir iktidarın çözmeye güç yetiremeyeceği program görüşmelerinde bizzat M.Yılmaz'ın ağzından ifade edilirken, açık bir gerçek itiraf ediliyordu.

Demirel'in güzel benzetmesiyle "kadavra üzerinde tatbikat"tan başka bir anlam taşımayan ANAP kongresi sonucu işbaşına getirilen, büyük patronların umut ve destek sunma yarışına girdiği Mesut Yılmaz; ANAP'ı tamamen silinmekten, Özal'ı devr-i sabık hale getirmekten kurtarma operasyonu görevlendirilmiş oluyordu. Nitekim hükümet programlarında öncelikle seçim için faaliyet yürütceklerini gizleme gereği bile duymuyorlardı. Ülke sorunlarını, değil kendilerinin hiç kimsenin, hiçbir iktidarın çözmeye güç yetiremeyeceği program görüşmelerinde bizzat M.Yılmaz'ın ağzından ifade edilirken, açık bir gerçek itiraf ediliyordu. Önümüzdeki aylar, muhtemelen nisbi temsil sistemine dönülerek tek başına iktidar olma şansının kimseye verilmemesi (gerçi kamuoyu yoklamalarında belli başlı partiler yüzde 20 dolayında kalmaktadırlar) ve ANAP'ın hiç olmazsa anahtar parti konumunu elde ederek Özal'ın koltuğuna yönelecek saldırıları savuşturması amacıyla yapılan bir dizi hamlenin peşpeşe gerçekleştirilmeye çalışıldığı aylar olacak. Yeni yüz ile, yeni ulufe dağıtımları, bir parmak bal çalma politikası ve devlet olanaklarının sonuna kadar kullanıl-

masıyla batmakta olan gemi yüzdürülmeye çalışılacaktır. Bunun en azından bu saatten sonra mümkün olmayacağı açıktır.

SHP VE DYP DE REJİMLERİNİN SARSINTISINA PARALEL İŞLEV YİTİRDİLER

Parlamentonun fonksiyonunu yitirdiği (faşizmin maskesi olma anlamında) Türkiye'de aynı zamanda içinde yer alan partiler de işlev yitirmiş durumdalar. ANAP zaten yolun sonuna gelmiş bir partidir ve ama SHP ve DYP'nin de alternatifliliği kendi tabanlarında dahi tartışma götürür bir seviyededir. Bunlar eskiden belirli ölçülerde de olsa kontrol altında tutabildikleri halkın dinamik güçlerinden ciddi oranda kopmuş, kitlelerin en geri kesimleriyle irtibatlarını ancak sürdürebilir konumdadırlar. Halkın temsilcisi sıfatını taşıma görünümlerini vermeyi eskisi kadar başaramadıkları görülmektedir. '89 yerel seçimleri sonucunda ortaya çıkan kitlelerin talebinin takipçisi olamamış, Özal'ın meşruiyeti ve si-ne-i millet konularında izledikleri politikalarla inandırıcılıklarını önemli oranda yitirmişlerdir. Halk muhalefetine tercüman olmayı başaramayanların, halk nezdinde güven duygusu oluşturmaları da mümkün olamamıştır. Resmî devlet politikasının ve Özal çizgisinin esasta destekçisi olmuşlar (Kürt sorunu, Terör Yasası, ABD'çilik vb.) muhalif gözüktükleri kimi konularda da (hayat pahalılığı, ücret politikası, insan hakları, savaş yanlışlığı vb.) kuru ajitasyondan öteye geçememişlerdir. Kitlelerin taleplerini savunmak eylemlilik noktasına gelindiğinde askıya alınmakta, yatıştırıcılık, oyalamacılık öne çıkmaktadır. Kitlelerin mücadelelerinden en az iktidardakiler kadar

korkmaktadırlar ki hükümet programı görüşmelerinde ne İnönü, ne de Demirel işçi ve memur eylemlerine destek verecek, haklarını savunacak doğru dürüst bir cümle dahi sarfedememişlerdir. Esasen karşı oldukları tek nokta iktidar koltuklarında başkalarının oturmalarıdır. Bu yüzden kitlelerin hakları ile ilgili yarım ağızla söyleyebildikleri (o da tavsiye anlamında) "bu insanların sesine kulak verin"-den öteye gidememektedir. Bütün bu nedenlerden dolayı; M. Yılmaz SHP ve DYP'nin alternatif hükümet programlarından yaptığı alıntılarla, bunların iktidar olması halinde aynı yolu tutturacaklarını ispatlarken, kesinlikle doğruları dile getiriyordu. Parlamento ve düzen partilerinin siyaset yapma niteliğinden uzaklaşmış olması, siyasetin bugünün Türkiye'si'nde sokaklarda, fabrikalarda, dağlar da yapılmamasından da anlaşılıyor. Yazımızın konusu olan, geçtiğimiz aylarda yüksek iymeler kazanan eylemleri gerçekleştiren işçiler meclis dışında siyaset yapanların ön sıralarındadırlar.

Esasen karşı oldukları tek nokta iktidar koltuklarında başkalarının oturmalarıdır.

Türkiye'nin iktisadi ve siyasi tablosu, 1991 Temmuz'u'na girdiğimiz şu günlerde, bizlere bunları anlatıyor. Bu tabloyu değiştirmek için yürütülen savaşta, sonuna kadar devrimci tek sınıf olan proletaryanın mücadelesinin siyasi iktidarı almaya yöneltmesi gerektiği bilinen bir doğru. Bunda da, dışarıdan bu bilinci taşıması gereken, yani sınıf içinde kök salması

ve komünizm basiline kitlelere yayması gereken sınıf bilinçli öncüye düşüyor görev. '91 Mayıs ve Haziran'ında gerçekleştirilen eylemlerin ve işçi hareketinin tahlilini yapmak, mesajlarını ve öğrettiklerini saptamak ve öncüye düşen görevi tartışmak gerekiyor.

İŞÇİ SINIFI MÜCADELELERİNİN DOĞAL GELİŞİM SEYRİ

Proletaryanın sınıf olarak ortaya çıkışından bu yana yürüttüğü mücadelelerin, ilk aşamalarında salt iktisadi talepleri içerdiği ve bunun doğallıkla böyle olduğu gerçeği Türkiye'de ifadesini bulmuş ve TC öncesi ve sonrası yaşanan eylemlerin büyük bir kısmına ve eylemlere katılan ezici çoğunluğa da iktisadi temelli kalkışma yönü vermiştir. İşçi sınıfının tarihsel misyonu gereği iktidarı alma genel görevini önüne hedef olarak koymadan geliştirdiği bu tek tek ekonomik nitelikli, ücret artışı, iş koşullarının iyileştirilmesi, sendikal hakların verilmesi yolu talepleri içeren eylem ve direnişleri; düzenin sınırlarına aşılması ve burjuva politik içeriğin kırılması için başlangıç noktasını teşkil etmektedir. Bu başlangıç noktasından ileriye gitmek, grev ve direnişler boyunca yürütülen çatışma ve kavga ile devletin taraf olarak karşı safta yer aldığına çıplak gözle görülmesiyle kendiliğinden mümkün olabiliyordu. Yani siyasi karakterizasyonun hızlanışından söz ediyoruz. Sınıf çelişkilerinin gerginleştiği, yaşam koşullarının iyice kötüleştiği, yoksulluşmanın toplumu hızla sardığı, büyük çaplı işsizliğin yaşandığı,

hoşnutsuzluğun ve bunlara bağlı olarak kitle hareketlerinin yaygınlaştığı ortamlarda iktisadi ve siyasi mücadeleler birbiriyle kopmamacasına içiçe geçmektedirler. Kendiliğinden siyasi karakter edinen bu mücadelelere sosyalist karakter vermek için kendiliğindencilik aşılması gerekiyordu. İşçi sınıfına siyasi gerçekleri açıklamak, amacı ve hedefi tayin edebilmek için sınıf bilinci verilmesinin zorunluluğu ortaya çıkıyordu. İşçiler sınıfsal çıkarları ile düzenin çıkarlarındaki uyumsuz zıtlığın bilincine vardırılmalıydı. Bu görevin sahibi komünistler bunu başardıkları oranda işçi hareketi gücünü doğru yöne kanalize etmeyi başarabiliyor ve dahası sosyalizme doğru emin adımlarla yol almaya başlıyordu.

İşçi sınıfı mücadelesinin tarihi gelişim seyriinden bahsettikten sonra Türkiye işçi hareketi geleneğiyle ilgili yakın tarih açısından şu görüşlere yer vermeyi gerekli görüyoruz. Türkiye işçi sınıfının, 1980 sonrası bir dizi hak gaspı, örgütlülüğüne inen darbe, genel depolitizasyon ve pasifikasyondan aldığı pay dikkate alındığında '76'lardan sonra etkin bir politik içerik kazanan eylem geleneğinin yaklaşık 7-8 yıllık bir kesintiye uğramasının nedenleri anlaşılabilir. Bir anlamda, işçi sınıfı herçeye yeniden başlamak durumunda kalmıştır. En azından 10 yıl içerisinde neredeyse bir kuşak değişimi yaşanmıştır. Sosyalist dokunun işlenemeyişi mücadele geleneğinde böylesi kesintilere ve yeniden başa dönmelere yol açmaktadır. Sosyalist dokunun işlenmesi sorununa dikkati çekerek günümüze dönüyoruz.

DÜZENİN SARSILMAZLIĞI İNANCI YİTİRİLİYOR

Önce şu saptamayı yapmak gerekiyor: '91 yazına damgasını vuran işçiler 2 sene önceki bahar eylemlerine göre daha ileri bir eylemlilik sergilediler. Bu, sayısal katılım olarak da böyleydi. İşçi sınıfı, 2 yıllık pratiğinin deneyimlerini ve kazanımlarını bilinçli bir yorumlamayla kullanmayı, doğru dersler çıkarıp bunlardan yararlanmayı esas olarak başaramadığı görüntüsünü veriyorduysa da epeyce şeyler öğrendiği ve ileriye yönelik değişim geçirmekte olduğu görülebiliyordu. Bu konuda en fazla paya ise madenci eylemlerinin sahip olduğu anlaşılabilirdi.

Eylemleri boğmak, elimine etmek için kendine göre son iki yılın muhasebesiyle tedbirli ve hazırlıklı bir devlet ve onun güdümündeki Türk-İş vardı karşılarında. İkinci-si, yüzbinlerce işçinin kıyımına uğratılarak milyonlarca işsiz arasında katılması, yani sokağa atılmış olması ciddi bir gözdağı oluşturuyordu. Ayrıca 2 yıl öncesinde de geçerli olan hususlar vardı. Yani yaklaşık yarısının grev hakkı bulunmayışının yaptırım güçlerini etkilemesi gibi, bağlı buldukları sendikaların gerici ve reformist yönetimlerinin hâlâ işbaşında oluşu gibi ve en önemlisi proleter devrimci önderlik ve örgütlülüğün yoksun oluşlarının devam ediyor olması gibi. Bunların karşısında işçi cephesindeki avantajları ise şöyle sıralamak gerekiyor. Öncelikle, işçi sınıfı, üst düzeyde olmasa da son 2 yılın deneyimleriyle yüklüydü. Hükümet ve sendika yönetimleri dirayetlerinden eskiye göre çok şey

kaybetmişler, geçmişteki inisiyatiflerini sürdürmekte zorlanıyor olmuşlardı. Yani subjektif değil, esas olarak objektif şartlar işçiler lehine sayılabilecek unsurlar doğuruyordu. Kısacası, iktisadi ve siyasi bir çıkmaz ve sosyal bir pres altındaki siyasi iktidar, parlamento ve siyasi partiler kan kaybına uğramış, işlev yitiminin önünü alamamışlardı. Bu durum, giderek daha geniş kitlelerde düzenin sarsılmazlığına olan inancın yitirilmesine neden oluyordu.

Nitekim, işçi hareketinin izlediği seyre, kurduğu ittifaklara, eylem biçimlerine, katılım oranına, iktidar ve düzen partileri ile sendikaların aldıkları tavrlara baktığımızda yukarıda sıraladığımız faktörler ve nesnel durumu rolü görülmüyordu. Şunların altını çizmek gerekiyor:

Eylemlerde Zonguldak'ın, sokakların, caddelerin, meydanların zaptı, yasaların ihlali, yasakların çiğnenmesi, halkın eylemlerin içine çekilmesi, memurlarla esnafla dayanışmaya girilmesi noktasındaki katkıları görülebiliyordu.

1991 MAYIS-HAZİRAN İŞÇİ EYLEMLERİNİN ALTINI ÇİZDİĞİ HUSUSLAR

1991 yılı başlarından itibaren hızla artan sayıda gerçekleşen tensikatla indirilmek istenen darbeye karşı gündeme sokulan işyeri işgal-

lerinin motivasyonunu da taşıyan kamu işçileri ağırlıklı eylem dalgası, 29 Nisan'dan itibaren başlayıp Mayıs'da ivme kazanarak, Haziran'da doruğa çıkarken, eylemin milyonlara ulaşan sayısal birikime ve neredeyse tüm şehirleri kucaklayan bir yaygınlığa ulaşması, "hak verilmez alınır" anlayışının işçi kitlelerinin büyük çoğunluğunca benimsendiğini gösteriyordu. İşçiler, haklarının savunulmasını başkalarına havale etmenin ve durup beklemenin bir tür intihar olduğunun idrakına her geçen gün daha fazla bir sayıda vartıyorlardı.

Eylemlerde Zonguldak'ın, sokakların, caddelerin, meydanların zaptı, yasaların ihlali, yasakların çiğnenmesi, halkın eylemlerin içine çekilmesi, memurlarla esnafla dayanışmaya girilmesi noktasındaki katkıları görülebiliyordu. Pasif eylem biçimlerini aza indiren işçiler, bu eylemleri de sloganlı yürüyüşler ile birleştirmeden bırakmıyorlardı. Hemen her direniş etkin bir protesto gösterisiyle birleştiriliyordu. Ses çıkıyordu kısacası. Seslerini sadece devletin değil, herkesin duymasını istiyorlardı. Sokaklar, caddeler işgale uğratılmakla, trafik felç edilmekle kalmıyor, ana otoyolları da saatlerce kesiliyordu. Madencinin E-5 özlemi, işçi sınıfının tümünün özlemi olmuştu. Kendi gücüne güven duygusu artan işçiler, daha etkin yasadışı direnişlere yer vermekteydi.

Egemen sınıfların partilerinin işçi eylemlerini, kendilerinin denetleyemeyecekleri ve esasta devletin başına bela bir güç haline gelecekleri korkusuyla sahiplenmek istememeleri kadar, zaten böyle

bir hamiliğe işçilerce izin verilmesi eğiliminin giderek azaldığı da özellikle vurgulanmalıdır. Gene, sendika yönetimlerinin en azından işyerleri bazında işçilerin önüne set çekmek için gayret gösterme cesaretini eskisi gibi taşıyamadıkları hususu da, buna yeltenildiğinde artık eskisi gibi sonuç alamadıkları da açıktır. Bununla beraber Türk-İş ve bağlı sendikalarının, işçiler üzerindeki inisiyatiflerini "yetkili" olma avantajını kullanarak, ciddi ölçüde ypransa da korumaya devam ettiğini belirtmeliyiz. M. Yılmaz hükümetine "10 gün obsiyon" tanıma kararı (Türk-İş kararı) genel olarak uyulması bunu doğruluyor. Ama bu süre tanıma kararının, bayram avansı ve bayram tatili kullanılarak gündeme sokulması da Türk-İş'in işçilere kendini dialetebilmede hayli zorlandığı bir seviyeye gerilediğinin de ispatı oluyordu. Nitekim 10 günlük süre bitmeden işçilerin yeniden hareketlenmeye başladığı, hatta bayram öncesi, avansı reddeden protesto eylemlerine giriştiği ve bayramın imdada yetiştiği hususunu da belirtmeden geçmemek gerekiyor.

Bir diğer altı çizilecek husus da işçilerin dayanışma ve birlik kavramlarını özümsemeleri yolunda ilerlemeleridir. 3 Ocak genel direnişinin bu konudaki kazanımları hayli önemlidir. Aynı eylem biçimlerinin aynı anda, farklı işkollarındaki direnişlerin aynı zamanda gerçekleştirilmesi bunların bölgesel ve ülke genelinde yaşama geçirilebilmesi bunu gösteriyor. Böylece daha güçlü bir sesin çıkacağı ve ortaya konulan gücün etki derecesinin

artacağı hesaplanmış, bu hesabın doğru çıkmasının "birlikten kuvvet doğar" anlayışının yer edinmesine, dayanışmacılığın öneminin bilince çıkmasına yaradığı görülmüştür.

Ve son olarak, eylemlerin tahlilinde önemle altının çizilmesi gereken bir konu da, dile getirilen taleplerin ve seslendirilen sloganların içeriğidir. Bu, aynı zamanda eylemlerin siyasal karakterinin başlıca tahlil yöntemlerindedir. Zira eyleme geçen işçilerin nasıl istediklerinden çok ne istedikleri önemlidir. Neyi, nasıl değerlendirdikleri; buldukları durumu ve içinde yaşadıkları düzeni, sendikalarında ve ülke genelinde yönetenleri nasıl değerlendirdikleri önemlidir. Siyasal gerçekleri ne şekilde yorumladıkları, dahası kendilerini nasıl yorumladıkları önem taşımaktadır.

İŞÇİ HAREKETİ GÜÇLÜ BİR POLİTİK KARAKTER TAŞIYOR

Herşeyden önce şunu söyleyelim ki, '91 yazına damgasını vuran işçiler yaşam standartlarının iyileştirilmesini, sosyal ve sendikal haklarının demokratik kriterler çerçevesinde tanınmasını talep ederek harekete geçmişler ve eylemlerinin temelini bunu oturtmuşlardır. Yalnız başına bu bile ekonomik ve demokratik nitelikli olmakla beraber güçlü bir siyasal karakter taşımaktadır. Siyasiliği, iktisadi mücadelenin siyasal mücadeleyle bugünün Türkiye'sinde sımsıkı bütünleşmesinden gelmekte, çözümün tek tek işyerlerindeki işletmelerin kâr-zarar, verimlilik hesabından

öte düzenin siyasal ve iktisadi yapısının değiştirilmesiyle tamamen bağlantılı olmasından kaynaklanmaktadır. Eylemcilerin çoğunluğunu teşkil eden kamu işçilerinin karşısında işveren olarak doğrudan devletin bulunması bunun daha açıkça böyle olduğu anlamına geliyor. Kaldı ki özel kesim çalışanları da dolaylı olarak muhatabın devlet olduğunun fazlasıyla farkındalar artık. Bunun için, taleplerine direnmenin birinci dereceden sorumlusu olarak, iktidarın ve Çankaya'nın eleştirisini yapıyorlar, istifasını istiyorlar. Zaten Özal da bu açık gerçeği gizleme gereği duymadan tüm işçi sorunlarına, toplu iş sözleşmelerine, uyuşmazlıklara, üstelik katı bir tutum ve tahrik edici, saldırgan bir üslupla karışmaktan geri durmuyor. Düzenin eleştirisi iktidar ve Çankaya ile sınırlı kalmamaktadır. Bundan, düzen için çalışan bütün kurumların, örneğin basının, TRT'nin nasibini alması da, işçilerin dostlarını ve düşmanlarını ayırdedebilme noktasında giderek netleştiklerini gösteriyor. Hesaplaştıkları siyasal iktidardan yana olanları ve olmayanları saptamaktan öte, düşmanlık edenlerle mücadele etmek, dostlarıyla dayanışmak istemini dile getiriyor, bunu gerçekleştirme yolunda adımlar da atıyorlar. (Memurlarla, esnafa, halkla elele olmaktan sözdeşleri, TV ve basına açık tavır koyuşları bundan.)

Eylemlerine güçlü bir politik karakter veren daha sıkı sloganları var işçilerin. Hükümeti yıkmaktan, kazanmaktan bahsediyor, iktidar olmaktan söz ediyorlar. Demokrasi istiyor, yani yönetimin

kendi ücretlerini yükseltmesini, haklar tanınmasını istemenin ötesine geçiyor, öyle "erken seçim" diyerek diğer düzen partilerine umut beslediklerini göstermiyor, kendilerinde iktidar olma hakkı görüyorlar. Bunun için daha güçlü eylemlere ihtiyaç olduğunun da farkına her zamankinden çok varmış durumdalar. 3 Ocak gibi sembolik kalan bir genel grevin dahi onlara genel grevin layıkıyla yapıldığı takdirde nasıl etkili olacağını gösterdiği anlaşılıyor. "Genel Grev" isteminin ısrarla en çok dile getirilen olması bundan. İşçi sınıfı esaslı bir kapışmadan yana olduğunu, gaspedilen haklarını geri almaya, ücret politikalarını değiştirmeye kararlı olduğunu anlatmak istiyor.

Bütün bunlar için yürütülen mücadelelerin önünde engel olarak sarı sendika yönetimlerini görüyorlar. Ve gerici-reformist sendika yöneticilerini dinlemiyorlar. Sık sık "işçiler burada, sendika nerede" diye bağırmaları, sendika binalarını basıp işgal etmeleri, yöneticileri istifaya çağırmaları bunun kanıtı. 2 Haziran Bursa mitinginde Ş. Yılmaz hainini dinlemeyişleri, toplu tavrı koyuşla konuşurmuşları da bunu gösteriyor.

İŞÇİ EYLEMLERİ EMBRİYON HALİNDEKİ BİLİNCİN BELLİ BİR UYANIŞINI GÖSTERİYOR

Yalnız, bütün bu özelliklerle beraber burada karıştırılmaması gereken bir husus var. İşçi eylemlerinin güçlü bir politik karakter taşıması, düzeni ve kurumlarını

eleştirmesi, diğer devrimci güçlerle ittifaka yönelmesi, sınıfın birlik ve dayanışmasını güçlendirmesi, hükümeti istifaya çağırması, iktidara talip olduğunu dile getirmesi, bunun yolunda genel grev türü genel direniş çağrılarının yapılması, sınıfın siyasal bilinci edindiğini göstermiyor. Bu durum bilincin belli bir uyanışını ama henüz embriyon halinde olduğunu gösteriyor. Toplu ve sıkça dile getirilse de, bu sloganlar işçi sınıfının politik düzeyinin sosyalist karakter kazandığına işaret edemez. Dağınık ve netleşmemiş bir siyasal olgunlaşmadan öte bir saptama yapmak doğru değil. İktidar ve demokrasi talebinin bilinçli bir iktidar perspektifi taşıdığını iddia etmek de ciddi bir yanılgıdır. Bu yönde subjektif değerlendirmeler yapmak, işçi hareketini ekonomizm batağına iyice saplayacak ve düzen içi sınırların ötesine geçirmeyecek sonuçları doğuracak bir faaliyete yolaçar ki, bundan özellikle kaçınmak gerekiyor. Ancak aynı oranda, işçi hareketini küçümsemek, yalnız "ağız" sloganlı eylemlerden ibaret olarak görmek de yanlış. İlk noktada Sosyalist Parti (SP), ikinci noktada da Türkiye Devrimci Komünist Partisi (TDKP) çevrelerinin hatalı tabhillerinde ısrar ettikleri görülüyor. Devrimci Sol (DS) çevresi ise Filistin halkının mücadelesini destekler gibi, işçi eylemlerini desteklemekten söz ediyor. Onlar, işin dışında olmaktan öte içine girme gibi bir derterli olmadığını da itiraf etmiş oluyorlar. Yazımızı daha fazla uzatmamak için, ayrı bir yazı konusu olan bu görüşlerin kapsamlı eleştirisine girmiyoruz. Ancak

şunu da belirtmeden geçmeyelim ki, işçi sınıfı mücadelesinin tabhillerinde yanlışlık taşıyan görüşlerin nihayetinde buldukları nokta hep ekonomizm olmaktadır.

SORUN HAREKETE SOSYALİST KARAKTER VERİLMESİ NOKTASINDA YATMAKTADIR

Sorun; '89 baharında kamu işçilerini, '89 Aralık'ta Zonguldak madencilerini, 3 Ocak'taki "genel grev"i, Büyük Ankara Yürüyüşü'nü ve nihayet '91 Mayıs-Haziran'daki milyonları eylem sahnesine süren işçi doruklarının birbirini yineleyen değil yenileyen ve aşan bir grafiğe oturtulması ve tarihi görevlerine yönelmesi için burjuva-politik içerikten proleter sosyalist bir içeriğe kavuşturulması noktasında yatmaktadır. Bu eylemlerin; bir öncekinin deneyinden öğrendiklerinin yetersiz kaldığı, reformist, gerici sendika önderlikleri tasfiye etme yolunda aldığı mesafenin çok uzun olmadığı, politik karakterini bilinçli bir siyasal iktidar talebi taşımadığından burjuva içerikten arıtamadığını ve mücadele birliğini ve dayanışma bilincini eylemlerinin merkezine bütünüyle oturtamadığı görülmelidir.

DEVRİMCİ AKTİVİTEYLE EĞİTİMİN ZORUNLU VE EN ÖNEMLİ ÖNKOŞULU: SİYASİ TEŞHİR KAMPANYALARI

O zaman konuyla ilgili mücadele perspektifinin ve çalışma programımızın ne olduğundan kısaca bahsetmekte fayda var.

Karşımıza ilk olarak sendika sorunu çıkıyor. Sendikalar öncünün kitleyle en iyi biçimde, en verimli şekilde bağ kuracağı yerlerdir. Önemi de işçi sınıfının hak aramak için mücadele aracı olması niteliğiyle örgütlülüğün ilk odağı olmasından geliyor. İşlevi düzen sınırlarını aşamadığından işçi sınıfını da bu sınırlar içerisine hapsedmeye uygun bir özellik taşıyorlar. Bunun için, bu mücadeleyi reddetmeden düzenin sınırlarını parçalayacak, yani düzeni değiştirecek bir başka örgütlenmenin zorunluluğu doğuyor. Bu, komünist partisi örgütlenmesidir. Sendikal mücadelenin işlevini kavradığı noktada yetersizliğini bilince çıkartan, yani öne çıkan işçilerin komünist kimlik edindirilmeleriyle geliştirilen bir örgütlenme bu. Düzenle savaşım içerisinde kendisi için değil sınıfı için savaşçı olma seviyesine ulaşanların örgütlenmesi.

Sınıf bilinçli öncüler yetiştirmek mücadele pratiğinin sıcaklığında kotarılabilecek bir iş. Bunun için verilen mücadelenin sıcak olması gerekiyor. İşte burada sıcak mücadelenin ne olduğu yani mücadele perspektifi gündeme giriyor. Bunun iktisadi talepler uğruna mücadelenin siyasi talepler, genel görevler uğruna mücadeleye çevrilmesiyle mümkün olabileceğini vurgulamak lazım. Bir diğer ifadeyle, düzenin iyileştirilmesine yönelik günlük talepler uğruna mücadelenin tali plana çekilmesi, siyasi hedefli mücadelelerin öne çıkarılması gerekiyor. Ancak, kısmi taleplerden vazgeçilmesi, ekonomik taleplerin savunulmasının terk edilmesi

ve kitlelere karşı sektör bir politika izlenmesi bizi başladığımız noktaya gerisine, yenilgiye ve tecrübeye götürecektir. Bu hususun unutulmaması tayin edici öneme sahiptir.

Herşeyden önce çalışma tarzımız devrimci olmalıdır. Özverili, bıkmadan, usanmadan, disiplinli bir çalışma temposu tutturmalıyız. Siyasal bilincin dışarıdan taşınması işi, düşüncenin devrimleştirilmesi kolay değildir. Kişinin kendisi için mücadele verme işini dolaylı hale getirmesini sağlamak, daha ileri giderek onu siyasi kılmak ve devrime kazanmak doğru ve tutarlı bir çizgide ısrar etmekle mümkündür. Mesela, doğru çizgi doğrultusunda kitlelerin içerisinde siyasi teşhir faaliyetlerine ağırlık verilmesi noktasında yatıyor. Lenin'in kitlelerin devrimci aktiviteyle eğitilmeleri için zorunlu ve en önemli önkoşul olarak vurguladığı bu siyasi teşhir (siyasi açığa çıkarmalar) çalışmalarını yürütmek ve kitlelerin siyasi gerçekleri kavrayabilmesini sağlamak için devrimci politikalar üretmek gerekiyor. Sıcak mücadele pratiğiyle birleştirilecek bilinçlendirme faaliyeti komünist partisinin gücünü artıracak, devrimin yolunu kısaltacaktır.

Bu faaliyetleri yürütmek için ilk şartın işçi sınıfının içerisinde bütün gücümüzle yer almak olduğu açık değil mi? Üstelik bunu yapmanın ne denli aciliyet taşıdığına işçi kitlelerinin mayalanmaya yüz tutmuş durumları göstermiyor mu? 1991 Türkiye'sinde devrim ve karşı-devrim cephesinde yaşananlar ve geniş kitlelerin kaynaş-

ma içerisinde oluşlarının sunduğu olgunlaşmış siyasi atmosfer yeterli bir neden değil mi?

Bu soruların yanıtları çok kesin bir biçimde evetse, bu yanıt proleter devrimcilere derhal toplumun bütün sınıfları arasına gitme, güçlerini bütün yönlere sevk etme zorunluluğu altındaki sınıf bilinçli öncülerin bugün için bu konuda oldukça zayıf kaldıkları ve önemlisi şehirlerde öncelik tanınması gereken işçi kitleleri içerisinde çalışmada henüz etkin bir duruma gelememesi en ciddi zaafı oluşturuyor.

Yazımıza Leningrad'la başladık, işçi sınıfının büyük öğretmenlerinden Lenin'in sözleriyle bitiriyoruz.

"Siyasal sınıf bilinci, işçilere ancak dışarıdan verilebilir, yani ancak iktisadi mücadelenin dışarıdan, işçilerle işverenler arasındaki ilişki alanının dışarıdan verilebilir. Bu bilgiyi elde etmenin mümkün olduğu biricik alan, bütün sınıf ve tabakaların devletle ve hükümetle ilişkisi alanı, bütün sınıflar arasındaki karşılıklı ilişkiler alanıdır. Onun için işçilere siyasi bilgi vermek için ne yapmalı sorusuna yanıt, pratik içindeki işçilerin ve özellikle ekonomizme eğilim gösterenlerin çoğunlukla yeterli buldukları, "işçiler arasına gidilmelidir" yanıtı olamaz. İşçilere siyasi bilgi verebilmek için, sosyal-demokratlar, nüfusun bütün sınıfları arasına gitmek zorundadırlar; onlar askeri birliklerini bütün yönlere sevk etmek zorundadırlar."

(Ne Yapmalı; sf.100 -Sol Yayınları-)

"Anti-Terörcü" Teröristler ve Onların kalemşörleri

"Gerçekler sizlerin kölesi değildir"

1991'in Türkiye'sinde, herhangi bir kentte kendi yağmızla kavru-lup, yaşamınızı sürdürmeye çalışı-yorsunuz. Öğrenci, memur veya iş-çisiniz. Okulunuzdan, işinizden yorgun-argın evinize geliyorsunuz... Yemeğinizi yiyorsunuz, çayı-nızı demliyorsunuz. Sevdikleriniz veya dostlarınızla başbaşasınız. Güncel olayları tartışıyorsunuz... Eh... Demokratik kitle örgütleri-ne de girip çıkmışsınız. Ya da ora-larda etkinlik gösteren insanlarla birlikteliğiniz oluyordur. Kaçar mı 'şanlı Türk polisi'nin gözünden...

Hele hele bir de gösterilere katılmış, demokratik istemler doğrultusundaki eylemliliklerde de yer almışsınız... Resimleriniz çekilmiş, şubedeki arşive "terörist" olarak geçmişsinizdir bile.

Artık eviniz "hücre evi'dir. Her gün sokaktaki tezgahlarda veya kitapçıların vitrinlerinde yasal olarak sergilenen kitaplar ve sosyalist basının dergileri "yasaklanmış sol yayındır"...

Güzel bir yaz tatili geçirmek amacıyla zor-zar ödünç olarak bulduğunuz çadır veya uyku kulumu, çok yakın bir zamana kadar çıkıp gerilla olacağınızın delilidir.

T.C'de malzeme çok. Bir-iki Kalashnikov, üç-dört tabanca, on-onbeş mermi de "terörist olmanın ateşli aksesuarları"dır. "Hücre Evi'nin bir kıyıcığına da bunları atarlar. Bazı zamanlarda da, mahalle halkı polislerin ellerinde, "Polis giysileriyle" eve girdiklerine tanık olabilirler. Her ne hikmetse bir başka odada, bu giysiler "Hücre evinde bulundu" diye basına gösterilir. Senaryo hazırdır artık.

Çelik yelekler giyilir, operasyon parolası belirlenir, savaş boyaları sürülür ve "kutsal cenk (!) için yola çıkar.

Kapı çalınır. "Kim o?" sorunuza, "Polis" yanıtı gelir. Paniğe kapılırsınız, gözünüzde 'gazete başlıkları, kanlı resimler' canlanır. Korkup duraksarsınız... Ama 'ölüm mangaları' için vakitnakittir. Vatandaşlar (!) daha bir çok infaza gideceklerinden beklemeye tahammülleri yoktur.

Ve, gecenin bir saatinde, maki-nalı tüfek ve bomba sesleri ile yataklarından fırlar mahalle sakinleri. Merakla seslerin geldiği yöne doğru bakarlar. Aylardır tanıklıkları, selamlaşp söyleştikleri insanların katledilmelerine bir anlam veremezler. Stranın onlara da geleceğini sezdiklerinden kaparlar perdelerini...

Geride barut-kan ve insan cesetleri kalır. Baş Savaşçı (!) "Polis arkadaşlarımızın gözlerinden öperim" diyerek zafer çiğliğini savurur. Daha üst-görevlerde yolunun açıldığını bilinciyle; kendi için sevinmeyi de ihmal etmez sanırız...

Peki bu olayı kamu-oyuna nasıl anlatacaklar? Kolay... Faşist Diktatörlüğün ve Ton Ton Amca'nın borozanı TRT var. Başhaber geçerler. "Teröristler yakalanmış, örgütsel dokümanlar ele geçmiştir." (Ama ne hikmetse basın ve hatta savcı bir süre olay mahalline bile adım atamaz)... MIT'le araları iyi olan boyalı basın Polis'in çektiği resimleri yine Polis'in verdiği haberlerle sekiz sütuna manşet geçerler haberleri...

Boyalı basın bir yana 'Hergün

sadece gazete veren' faşizmin kukla partisi SHP'nin yayın organı durumundaki 'Cumhuriyet' de, Sermayenin korosunda "Solist"liği alabilmek için çırpınır durur.

Hergün basın ahlakından sözeden ama aslında Komprador burjuvazinin köşe taşlarından birini kapmak için uğraş veren "baba kalemşörler" olayları araştırmadan, gerçeği bulma yolunda çaba göstermeden, suçları sadece ilerici-demokrat olmak olan kişilerin daha kurumamış kanlarını mürekkep gibi kullanarak onları "terörist" olarak ilan ederler.

İşte onların gazetecilik anlayışına bu tip haberler uyar. Faşist diktatörlüğün "ölüm mangaları" caddeelerde, sokaklarda, dağlarda kol gezdikçe hepsine satışlarını artıracak haber çok.

Sayın Bab-ı Ali'nin "Baba Kalemşörleri"; üzülmeysin. Rambolamız (!) Amerika'lı patronların emriyle size çok haber sağlayacak. Böylece satışımız artacak ve size verilen reklam siparişleri de çoğalacak.

Yarışın birbirinizle. Tuzla'da öldürülen dört kişiyi de; Hasanpaşa'da katledilen İsmail Oral ve Hatice Dilek'i de Terörist ilan etmişsiniz. Fakat 8 yaşındaki bir çocuğun gözleri sizin çarpıtmaya çalıştığınız olayların gerçek tanığıydı... Devrimci Demokrat kişiler bu gözlerin ve her zaman bilinen şeylerin tanıklığıyla olayı açığa çıkarınca bu kez "insani görevleriniz" aklınıza gelip, göz yaşları içinde günahlarınızı defetmeye, gizlemeye çalıştınız.

Fakat eli kanlı katiller 12 Tem-

muз günü ağızlarına birer emzik verdiler. 10 devrimci insan yine savunmasız, yine uyarısız katledildi. Ardından Ankara'da 2 devrimci...

Halkın mutluluğu, özgürlüğü için savaşan insan = terörist... Manşet: İstanbul'da 10, Ankara'da 2 terörist; ölü olarak ele geçirildi...

Sayın kalımsözcükler: "Gerçekler sizlerin kölesi değildir" İster Diyarbakır'da Vedat Yadin'ı acımasızca katledin, cenazesini katılan halkımızın üstüne bombalar yağdırıp onları uçuramlardan aşağı atın; ister işkence tezgahlarında öldürdüğünüz insanları Karakol camından aşağı atıp, "İntihar etti" deyin artık halkı yanıltamıyorsunuz.

Bir gün, Gerçekler, günahlarının çelikten bir çarpmışa geçecek-

tir. Hem de halkın adaletiyle.

Burada asıl görev, zamanı geldiğinde aylardır maas alamayan, ama yine de gerçekleri görüntüleyip, açkça yazmaya çalısan ve bu uğurda coptan, dayaktan ve işkenceden nasibini alan basın emekçilerine düşüyor. Basın patronlarınınca dikkate alınmayan gerçek haberlere sosyalist basının sayfaları açıktır.

Tuzla'da, Diyarbakır'da, Beşiktaş'ta, Ataköy'de, Avcılar'da, Hasanpaşa'da, Cihangir'de, Ankara'da devrimci-demokrat insanların savunmasız oldukları halde katledilmeleri: 68 yıllık faşist diktatörlüğün köşeye sıkıştığının göstergesidir.

Zaten, sözde Cumhuriyet'in varolmasından bu yana, çeşitli yasa-

larla katliamların üstünü örtmeye çalısan "Faşist-Kemalist ideoloji'nin son dayanağı "Devlet terörü" zıvasıyla, Kontra-gerilla ve ölüm mangalarına resmi işlerlik sağlanmıştır.

Artık, insanlar birbirlerinden ayrılırken -yolda veya evdeher an bir operasyona kurban gidebilecekleri kaygısıyla vedalaşmalılar. Ertesi gün karşılaştıklarında yaşayabildikleri için sevinçle kucaklaşmalı ama bu kez de işyerlerinde başlarına bir şey gelebilir düşüncesiyle temkinli hareket etmelidir.

Yok, böyle yaşam olmaz diyecelerse;

"Devlet Terörü Yasası"nı faşizmin kanlı yüzüne çarpacak tavır göstermeli, aktif biçimde bütün eylemlerde yerlerini almalıdırlar.

Terör Yasası'na Karşı Mücadelede İdeolojik Yanılsamaların Olumsuz Etkileri Üzerine

Devlet yıllardır uygulayageldiği terörünün hukukunu hazırlayıp bütün bir halka dayatmıştır. Bunu yaparken de, 'cezaevlerini boşaltıyoruz', 'tecil yasası çıkaracağız', 'şartla salıvermeyi sağlayacağız' gibi propagandaları bütün bir yasanın özünü gizlemek için öne çıkartmıştır. Mahkumları şartla salıverme ve esasta faşist militanların salınmasını hedefleyen bir maddeyi yasanın bütününe ekleme ve terör yasasını bununla birlikte devreye sokma çabaları egemen sınıfların bütün partilerinin ve boyalı basının tam bir desteğini almıştır. Terör yasasının "şartla salıverilme maddesinin" ikili bir amacı vardır.

Bu, halk yığınlarına işkence yapmanın ve kurşuna dizmenin özgürlüğünün açıktan ilanıdır.

Birincisi, bu yasanın işçilere, emekçilere ve bütün bir halka yönelik saldırıyı içeren özünü gizlemektir. İkincisi, halktan binlerce insanı kurşuna dizmiş sivil ve resmi cinayet çetelerini ödüllendirmektedir. Bu, halk yığınlarına işkence yapmanın ve kurşuna dizmenin özgürlüğünün açıktan ilanıdır. 125 ve 146.* maddelerin şartla salıverilmenin kapsamına alınmaması ve bütün sol siyasi mahkumların yeni yaptırımlarla cezaevlerinde tutulması bu yasanın ve devletin ruhuna yaraşır olan bir tutumun göstergesidir.

(* Bu yeni Anayasa mahkemesinin ilgili maddesi iptalden önce yazılmıştır.)

tergesidir.

Terör yasasının çıkarılması toplumda, değişik tonda ve biçimde tepkilere yol açmıştır. Devrimci, demokrat ve ilerici çevreler yasa-ya değişik biçimler altında karşı çıkarken; faşist Tercüman, Türkiye gibi gazeteler "hainler salınamadı" başlıklarıyla kendi niteliklerine ve devletin durumuna uygun bir tutum takınmıştır. Boyalı basının, köşe yazarlarının bir kısmı ise, yasanın bütün özünü gizleme çabası içinde olurken, yer yer 146. maddenin şartla salıverilmenin kapsamına alınmamasını bir "haksızlık" olarak belirtmiş, 125. maddenin kapsam dışı oluşunu onaylamıştır.

Bunların bazıları yalnızca yasanın şartla salıverilme maddesiyle ilgilendirirken, bazıları 125. maddeden sözetmemeyi yeğlemekte, bazıları ise, kendi durumlarından kalkış yapılarak, "yardım elinin uzatılmasını" beklemektedirler.

Bununla birlikte, bazı ilerici ve devrimcilerin de benzer tutumlar takındığını söylemek gerekiyor. Bunların bazıları yalnızca yasanın şartla salıverilme maddesiyle ilgilendirirken, bazıları 125. maddeden sözetmemeyi yeğlemekte, bazıları

ise, kendi durumlarından kalkış yapılarak, "yardım elinin uzatılmasını" beklemektedirler.

Terör yasasına bu tarz bir karşı çıkışın örnekleri daha çok cezaevlerinde görülmektedir. Bunun günlük basına ve kimi yayın organlarına yansıyan örnekleri var. Bu "masum" çağruların bir kısmı burjuva basında zararsız istekler olarak yerini alıyor. Doğrusu, bu türden çağrılar terör yasasını topluma kabul ettirmek isteyenleri fazlaca rahatsız etmediği gibi, birçok burjuva yazarının ve "aydınların" tutumuyla da örtüşüyor. Bu nedenle, bu tür çağruların üzerinde ayrıntılı olarak durmak gerekmiyor. Bu çağrılar, İstanbul'da İsmail Oral'ın, Hatice Dilek'in evde, Ankara'da Veli Geleş'in kelepçeli bir biçimde kurşuna dizilmesiyle de örtüştü. İşin bu yönünü de geçiyoruz.

Bununla birlikte, terör yasasının düzene muhalefet olan tüm güçleri, bütün emekçi yığınları yıldırmak isteyen özüne rağmen, toplumun pratiğini yargılamak ve onu değiştirme iddiasını taşıyan bazı devrimcilerimizin yasaya karşı çıktıkları gerekçeleri oldukça ilginçtir. İşte ben, bu yazımda bunlardan ikisinin gerekçeleri üzerinde duracağım.

Bu örneklerden biri, "Demokrat Dergisi"nin 12. sayısında "Altan Öymen'e Açık Mektup" başlığıyla yayınlanan Bülent Forta'nın mektubudur. Bu sayıda benzer mektupların varlığını da belirt-

yim... İkinci örnek ise; 26 Mayıs tarihli Cumhuriyet gazetesinde, Mustafa Ekmekçi'nin köşesinde, "Cezaevindeki Hukukçu" başlığıyla yayımlanan Oğuzhan Müftüoğlu'nun mektubudur.

Bülent Forta mektubunda şunları söylüyor:

"Sayın Altan Öymen

"Yaklaşık 11 yıldır cezaevinde yatıyorum. Sadece ve sadece DEV-GENÇ yöneticisi olduğum için 146/1'den ömür boyu hapis cezasına çarptırıldım ve hâlâ ceza kesinleşmiş değil. Buna karşın "devlete karşı suç işlediğim" gerekçesiyle son şartlı salıverilme yasasından yararlanamadım. Çünkü Pi-yangotepe, Maraş, Çorum, Sivas katliamı sanıkları, Kemal Türkler, Bedrettin Cömert, Cevat Yurdakul gibi aydın insanları katilleri salıverirken bütün sol görüşlüler içeride tutuldu. Bu adaletsizliğe bütün herkesin karşı çıkacağı inancıyla gazeteleri tek tek okudum. Bu arada ANAP'ın çıkarttığı 'anti-terör ve şartlı salıverme yasası'yla ilgili sizin yazınızı da okudum. Sizin bu yasayla gelen adaletsizliğe karşı çıkacağınızı sanıyordum. Yanıldım."

"Siz şu anda Abdi İpekçi'nin köşesinde yazıyorsunuz."

"Şartlı salıverilme yasası aynı zamanda bir 12 Eylül öncesi muhasebedir, Sayın Öymen. 12 Eylül öncesinde siz haklım ve güzelin yanındaydınız. Şimdi bu muhasebede haklı ve güzel olanın uğradığı adaletsizliği alkışlıyorsunuz. Bizim yüreğimiz hâlâ öldürülen CHP'liler için çarpıyor; siz MHP'lileri alkışlıyorsunuz."

"Adalet için cesaret göstermek ancak o köşenin gerçek sahibi ya da Örsan Öymen gibileri için geçerlidir. Sizin için değil."

Bülent Forta'nın, 12 Eylül öncesi CHP Yönetim Kurulu'nda olan Altan Öymen'in tutumundan

derin üzüntüler doğması, "bütün herkesten adaletsizliğe karşı" çıktığı beklediği ve devlet kavramını unutup MHP'li hesaplaşmasını aradığı bir durumda son derece normaldir. Köklü beklentiler ve inançlar karşılığını bulamayınca daima böyle derin üzüntüler yaratırlar. Ümit edelim ki bu, derin bunalımlara yolaçmasın...

Köklü beklentiler ve inançlar karşılığını bulamayınca daima böyle derin üzüntüler yaratırlar. Ümit edelim ki bu, derin bunalımlara yolaçmasın...

Oğuzhan Müftüoğlu ise, yasanın teşhirini kendi mantığına göre yaparken, bir hukukçu olarak ilginç yargılarda bulunuyor:

"Sayın Ekmekçi, bütün bunlar bu kadar açık, bu kadar pervasızca ve rahatça nasıl yapılabilmişlerdir? Patagonya'da değil, Afrika'nın balta girmemiş ormanlarının içinde kalmış bir yamyamlar kabilesinde değil, dünya çapında ayasalar hukukçuları yetiştirmekle övünen 21. yüzyılın eşliğine gelmiş bir Türkiye'de tüm bunlara nasıl cesaret edebilmişlerdir?..

"Evet Türkiye'yi 1980 öncesi bir iç savaşın eşliğine getiren Maraş'tan Çorum'a, kanlı 1 Mayıslar'a kadar, halkımıza -izleri hâlâ silinmemiş olan- büyük acılar yaşatan bu kontr-gerilla zihniyeti, anti-terör yasanın bütün maddelerine sinmiştir.

"Sayın Ekmekçi, biliyorsunuz ben bir hukukçuyum. (Kendi durumunda hiçbir olaya adı bile karışmadığı halde, ölesiyece hapis cezası almış N.Mitap gibi arkadaşlarının

durumundan sözetmiyorum.) Cezaevinde bulunduğum 11 yıl boyunca yüzlerce dava dosyası, yüzlerce mahkeme kararı inceledim. Bunlar arasında öyleleri vardır ki, bırakın hukukçu olmayı, sıradan sağduyu sahibi bir vatandaşın bile kabul etmesi bir yana, isyan etmesi olanaksızdır...

"... (On yıl boyunca boş yere yattıktan sonra geçip giden yaşamlarının en güzel yıllarını kim geri getirecek?) 12 Eylül sonrasının hay huyu içinde; cezası onaylanıp kesinleşmiş olanlar ne olacak? Hukuk fakültesinde okuduğum yıllarda hocalarımız çağdaş hukuk anlayışının, tek bir masumu cezalandırmaktansa, on tane suçluyu cezasız bırakmayı tercih ettiğini, çünkü tek bir insanın haksız yere cezalandırıldığı bir yerde adaletten söz edilemeyeceğini anlatırlardı. 12 Eylül hukukunda ise bir tek erin işlediği suçtan, tüm bir bölüğü cezalandıran 'mantık' egemendi."

Böylece, mektup sahiplerinden birinde, "12 Eylül öncesi", CHP yönetim kurulunda olan Altan Öymen gibi burjuva köşe yazarlarının "iyiden, güzelden, haklıdan yana" olduklarını ve terör yasanın şartlı salıverilme maddesiyle gelen "bu adaletsizliğe" başta burjuva basını olmak üzere "bütün herkesin karşı çıkacağı" gibi bir durumu, diğerinde ise, "çağdaş hukuk anlayışının" nasıl olması gerektiğini ve iç savaşın nasıl çıktığını öğrenmiş bulunuyoruz...

Kuşkusuz, çıkarılan her yasanın kendi iç mantığını, çelişkilerini, ezilen yığınlar açısından ne getirip ne götürdüğünü, görece "bağimsiz" olan hukuk kurumlarını ve onların neye göre biçimlendiklerini ortaya koymak, teşhir etmek gibi bir çabamız olmalıdır. Buna kimsenin itirazı olamaz. Ancak, her yasayı, her hukuksal düzenlemi-

şi ortaya çıkış nedenlerinden, onaylayıcısından, yapıcısından ve koruyucusundan bağımsız olarak ele almak, ona meydana getiren nesnel zeminden kopartarak, varolan çelişkilerini gerçeğin ruhuna ters düşen kavram ve yanılsamalarla çürütmeye çalışmak, yalnızca boş bir çaba olmakla kalmaz, aynı zamanda, bu yanılsamaların yeniden üretimine omuz vermek anlamına gelir. Mektup sahiplerinin kullandıkları kavramlar ve bakış açıları bu yönlü yanılsamalarla yüklüdür.

12 Eylül sonrasında burjuva ve liberal burjuva yazarlarının, aydınlarının, hukukçularının en sık kullandığı kavramlar arasında, "hukukun üstünlüğü", "çağdaş hukuk devleti", "çağdaş hukuk anlayışı" gibi kavramlar yer alıyordu. Bu, son derece normaldi. Çünkü her toplumsal çalkalanma dönemiyle birlikte devletin yeniden biçimlenmesi, toplumsal muhalefeti bastırarak için tüm güçleriyle harekete geçmesi, o arada hukuk kurumlarına "ağır yükler" yüklemesi, ezilen yığınların bu kurumlarla en çok karşı karşıya gelmesi "olağan" bir durum haline geliyor. Böylece, hukuk kurumlarının bütün çarkları son hızla devreye giriyor. Burjuva yazarlar, aydınlar, hukukçular hummalı bir faaliyet içinde ne kadar çok ideolojik yanılsamalar üretirlerse o kadar çok başarılı oluyorlar. Devletin hizmetinde örgütlenmiş bir koro, toplumsal sorunların ortaya çıkışını onun iç örgütleniş tarzından, kendi yasalarından ne kadar çok uzaklaştırırsa, ne kadar çok başka yönlere çekerse görevini o kadar çok yapmış oluyor. Bu nedenle, bu sorunların çözümünü, uygulanan terörün, baskının ve çıkarılan yasaların geriletmesini, işlemez hale getirilmesini ezilen yığınların örgütlenme-

sinden, eyleminden, gücünden ve baskısından uzak bir yerlere taşıyor. "Hukukun üstünlüğü", "çağdaş hukuk devleti", "çağdaş hukuk anlayışı" gelecek ve bütün derter bitecek. Bunun için de, "adalete güvenmek ve sabretmek" şarttır... O arada ufak tefek haksızlıklar olabilir... Bunlar, "devletin ve egemen sınıfların selameti için gereklidir"...

Burjuva yazarlar, aydınlar, hukukçular hummalı bir faaliyet içinde ne kadar çok ideolojik yanılsamalar üretirlerse o kadar çok başarılı oluyorlar.

Ne varki iş bu kadarla kalmıyor. Bu koronun hiçbir çeşit cambazlıkla üretip biçimlendirdiği kavramlar büyüleyici etkisini kısa sürede gösteriyor ve bunların yabancı olan insanlar tarafından da kabul ediliyor.

Peki ama nedir bu "çağdaş hukuk anlayışı" ya da "çağdaş hukuk devleti"? Örneğin, toplumsal işbölümünün doğrudan bir sonucu olan ve toplumun üstünde, ona yabancı toplumsal bir güç durumuna gelen devletin hukuk fakülteleri, onun eğittiği hukukçular ne işe yapıyor, ne öğretiyor ve ne üretiyor? Hukuk hangi toplumsal ilişkilerin bir ürünüdür, onu kimler onaylıyor, kimler ve neye göre düzenliyor? Hukukçular suç ve suçlu kavramlarını hangi ilişkilerin korunmasına göre belirliyor? Mevcut tarihsel ve toplumsal ilişkilerden, bu ilişkilerin yarattığı ve geliştirdiği sınıfların durumundan soyut bir "çığ" ve hukuk tanımının pratik bir anlamı ve değeri nedir? Hak

ve adalet kavramları kime göre hak ve adalet oluyor, sözümona adalet kurumları hangi çıkarlara göre iş yapıyor? Bu ve benzer soruları sorup doğru yanıtlar vermeden kullanılan kavramların ezilen yığınları yanıltmaktan öte hiçbir değeri olmaz...

Öyle anlaşıyor ki, hukukçu Oğuzhan Müftüoğlu aldığı hapis cezasını "çağdaş hukuk anlayışının" terazisine vurunca şaşırıyor.

Sorunu, sömürülen, baskı gören milyonlarca insanın çıkarlarına uygun olarak ortaya koymak gerekiyor. Okulda, egemen sınıfın egemen ideolojisine göre ders veriliyor. Her soyutlama, her bilimsel buluş daima buna tabi kalıyor. Egemen sınıfın ideolojik yanılsamaları yeniden ve yeniden üretiliyor. Kuru-sıkı palavralarla, maddi üretim ilişkilerinden, onun işleyiş yasalarından yani onun hukuksal ifadesi olan mülkiyet ilişkilerinden, bunun biçim ve kurumlarından kopuk kavramlar üretiliyor. Böylece, sömürülenlerin varlık koşulları "ölümsüz adaletin" gökten inme lütulları olarak gösteriliyor. Kuşaktan kuşağa sürüp gelen alışkanlıklar, önyargılar değişik biçimler altında süslenecek gizemli bir dünya ve onun adaleti, hukuku yaratılıyor. Bir devrimcinin görevi bütün bu palavraları, ikiyüzlükleleri, yanılsamaları açığa çıkarmak olmalıdır. Orada üretilen yanılsamaları, toplumun gözünde fetişleştirilmek istenen kavramları hakikatın ifadesiymiş gibi görmek ve bunu bütün bir topluma taşımak, toplumsal pratiği yargılayan ve onu

değiştirmek isteyen bir devrimcinin görevi olamaz.

Oyle anlaşıyor ki, hukukçu Oğuzhan Müftüoğlu aldığı hapis cezasını "çağdaş hukuk anlayışının" terazisine vurunca şaşırıyor. Bu cezayı niye aldığını anlayamıyor. Çünkü O, okulda hocalarının ne dediğine bakıyor ama maddi hayatın nasıl olduğuna bakmıyor. "Hiçbir olaya adı bile karışmadığı halde ölesiye hapis cezası almış" olmasını çağdaş hukuk adına yadırgıyor. Besbelli ki bunun, "çağdaş hukuk anlayışında" hiçbir yerinin olmadığını düşünüyor. Ama "çağdaş hukuk anlayış" nasıl oluşuyor, yasalar ve davranış kuralları nasıl belirleniyor, kimler onaylıyor? Kendisini destekleyen ve koruyan ve onaylayan bir devlet olmadan mülkiyet, dolayısıyla hukuk olabilir mi hiç?

Ama "çağdaş hukuk anlayışı" nasıl oluşuyor, yasalar ve davranış kuralları nasıl belirleniyor, kimler onaylıyor?

Bu çağın mülk edinme biçimleri nasıldır? Örneğin; modern burjuva devletlerin, (diyelim ki, 1900'lerin başından bu yana) korudukları, yaptıkları ve sürekli olarak iktisadi ilişkilerin gelişme seyrine, tıkanma ve açılma durumlarına göre düzenleyip biçimlendirdikleri hukuku, hukuk ilişkilerini ve kurumlarını çağdaş sayabilir miyiz? Eğer sayabilirsek Hitler'in, Mussolini'nin ya da benzerlerinin temsil ettiği ilişkilerin ve devletin hukuku tam da bu çağda ve temsil ettikleri sınıfın ihtiyaçlarına, çıkarlarına, varlık koşullarına uygun bir çağdaş hukuktur. Tam da verili ekonomik ilişkilerin, onun anarşik

karakterinin ve bu ilişkilerin biçimlendiği devletin açıkça kabul ettiği, onayladığı ve düzenlediği hukukun çağdaş olma halidir. Ekonomik düzenin gereklerine ve yasalarına uygun olarak biçimlendiğine ve bunlar görece hızlı ya da yavaş değiştiği oranda hukuku da yeniden düzenlediğine göre onu, bu çağın ürünü olarak görmek durumundayız. Hukuka göre bir çağ tanımını yapmak ve çağdaş hukuk önermek hukuk kavramının sınıfsal özünü boşaltıp, onu göğün bulutları arasına gizlemektir.

Çünkü tarih, bütün sınıfların çıkarlarını kendinde ifade eden ve hepsinin çıkarlarına uygun bir devlet, hak, hukuk, adalet yaratmamıştır ve yaratmayacaktır da.

Çünkü tarih, bütün sınıfların çıkarlarını kendinde ifade eden ve hepsinin çıkarlarına uygun bir devlet, hak, hukuk, adalet yaratmamıştır ve yaratmayacaktır da. Eğer böyle olsaydı, devlet, hak, hukuk, adalet gibi kavramlar insanlığın tarihinde yeralmazdı.

Çünkü, özel mülkiyet ilişkilerinin doğuşundan bu yana, her tarihsel ve toplumsal çerçevenin durumuna uygun olarak, bütün kurumlar, bütün biçimler ve bütün düşünceler daima bu ilişkilere göre şekillenmiştir. Günümüz dünyasındaki ekonomik ilişkilerin boyutu muazzam bir karmaşıklığa sahiptir. Üretilen ürün dolaşım alanında hiçbir çeşit kılığa girerek kendini temsil eden sermayeyi toplumsal bir güç haline getirmekle kalmamış aynı zamanda, insanın bütün ilişkilerine egemen olan

... Oğuzhan Müftüoğlu'nun okuldaki hocalarından öğrendiği "çağdaş hukuk anlayışı" yalnızca bir yanılsamadan ibarettir ve toplumsal pratik bakımından hiçbir değeri yoktur.

sermaye fetişizmi yaratmıştır. Kapitalist üretim tarzı dev boyutlarda bir bölünmeye yolaçmıştır. Bu ilişkiler kendi durumuna uygun kurumlar yaratmıştır. Bugünkü ya da modern burjuva devletler dizginsiz gelişen toplumsal işbölümünün ürünüdür. İşte bu devletler, toplumsal bir güç olan, fakat belirli tekellerde, kapitalistlerde "kişiselleşen" sermayenin çıkarlarına ve ilişkilerine uygun olarak emekçi yığınlar üzerinde siyasal, ideolojik zor ve terör uyguluyorlar. Fakat onlar yalnızca bununla kalmazlar, aynı zamanda ve bütün sistemli ilişkileri içinde üreyen yanılsamaları zihinsel olarak yeniden ve yeniden üreterek sayısız araç ve kurumla toplumun bütün gözceklerine şırınga ederler. Bu devletin kurduğu hukuk fakültelerinin, düzenlediği ilişki ve kurumların en temel işlevlerinden biri de kendi varlık koşullarını kutsamak ve onun devamını sağlayacak tarzda düşünce üretmektir. İşte bu nedenle, Oğuzhan Müftüoğlu'nun okuldaki hocalarından öğrendiği "çağdaş hukuk anlayışı" yalnızca bir yanılsamadan ibarettir ve toplumsal pratik bakımından hiçbir değeri yoktur. Hukuk alanının maddi üretim ilişkilerinden görece "bağımsız" olan durumu ona gizemli bir hava verebilir, fakat gerçek hayatın ilişkileri onun büyü-

yici kavramlarıyla açıklanamaz. Çünkü suç sermayenin ayrıcalığından, bütün bir toplama egemen oluş tarzından doğuyor ve hukuk bu ayrıcalığın kutsanmasından başka bir anlama gelmiyor.

Modern ya da çağdaş burjuva devletlerinden biri olan ABD'de bütün eğitim politikasının temel taşlarını Conand, döneminin en büyük kapitalistlerinden Rockefeller, kötü ünlü savunma bakanı McNamara gibileri döşemiştir. Çağdaş Amerikan hukukunun ve uygulamalarının nelerce kadir olduğunu biliyoruz. Milyonlarca Kızıl Deriliyi "kelle avcaları ve yamyamlar" oldukları gerekçesiyle nasıl katlettiğini, dünya halklarının kanını nasıl döktüğünü ve buna hep "hukukun üstünlüğü", "çağdaş hukuk devleti", "uluslararası hukukun sağlanması" gibi kavramları örtü yaptığını biliyoruz.

İşte, George Bush'un Irak halkının üzerine yağdırdığı bombaların gerekçeleri:

"Büyük idealler, küçük bir ülkeden çok daha önemlidir. Yeni Bir Dünya Düzeni, yeni dünya düzeninde farklı uluslar, barış ve güvenlik, özgürlük ve hukuk kurallarından oluşan insanlığın evrensel değerlerini elde etmek için birlikte hareket ederler. Bunlar bizim mücadelemizin dünyasal değerleridir, çocuklarımızın geleceğine ait değerlerdir."

Evet çok açık. Yani henüz tam olarak belirlenmemiş sayılara göre yüzelli bin insanın bir ay içinde katledilişinin gerekçesini bu "dünyasal değerler" oluşturuyormuş!.. Çağdaş ve şu "bizim" Özal'ın yakın dostu Bush bunları söylüyor. Çağdaş Hitler ise şunları söylüyor:

"1941, Avrupa'da büyük yeni düzenin en önemli yılı olacaktır, buna inanıyorum. Dünya herkese

açılacaktır. Bireysel imtiyazlar belirlenmiş ulusların diktatörleri ve onların mali kuralları yıkılacaktır. Ve bu yılın sonunda halklar arasında gerçek anlayışın temelleri atılacak ve uluslar arasında kesin temelli bir barış kurulacaktır." Adolf Hitler

Faşizm böyledir işte! Düzenin yetiştirdiği hukukçuların kendi emrine amade kullar olduğunu bilir ve "yap şu işi" deyince yaptırır.

Nasıl da birbirlerine benziyorlar. İşte mali sermayenin hukuku ve onun sözcüleri böyle konuşuyorlar. Peki çağdaş İngiltere'nin hukukuna ne demeli? Önce Yunanistan vb. ülkelere, şu günlerde de Türkiye'ye transfer olan terör yasasının doğum yeri. Bobby Sands ve arkadaşları katledilirken bu hukukun kuralları uygulandı. Bundan kısa süre önce, yapmadıkları bir olaydan tam 16 yıl hapis yatan dört İrlandalı bu hukukun kurallarıyla suçlu bulunmuştu. Evet bunlar neyle açıklanabilir? Çağdaş burjuva hukukunun kurallarıyla.

Oğuzhan Müftüoğlu şaşkın bir biçimde soruyor: "Nasıl yapabilmişlerdir, nasıl cesaret edebilmişlerdir?" Öyle ya, "dünya çapında anayasa hukukçuları yetiştirmekle övülen 21. yüzyılın eşiğine gelmiş bir Türkiye'de" böyle yasalar nasıl çıkabilir? Bunu anlamak çok güç!.. Peki ama böyle hukukçular çıkınca ne oluyormuş ve bunlar ne işe yapıyormuş? 12 Eylül'ün anayasasını da o hukukçular yapmadı mı? Faşizm böyledir işte! Düzenin yetiştirdiği hukukçuların kendi emrine amade kullar olduğunu bi-

ler ve "yap şu işi" deyince yaptırır. Aslında şu soruyu da Müftüoğlu'na sormak gerekiyor: Onbinlerce insan nasıl örgütsüzleştirilmiştir ve şimdi ne olmuştur? Terör yasasının kolayca çıkarılmasının bir yanı sıra da burada aranmalıdır.

Patagonya'da ne olmuştur ve Afrika'da ya da dünyada daha çok doğaya egemen olamamaktan dolayı dinsel tapınmalarla veya töresel nedenlerle insan eti yiyen kabileler var mıdır bilemiyoruz. Bunlar Müftüoğlu'nun buluşları olabilir. Ama bildiğimiz bir gerçek varsa o da şudur: İnsanlık tarihi özel mülkiyet alanına girdiğinden bu yana, en vahşi içgüdülerini geliştirmiş ve benzeri bulunamayacak olan yamyamlık ("çağdaş hukuk anlayışının" olduğu günümüzde de) bu mülkiyet hırsıyla yapılmıştır. İki dünya savaşının çıkarılması ve milyonlarca insanın katledilmesi, üretici güçlerin yıkımı, milyonlarca Yahudi'nin gaz fırınlarında yakılması, Hiroşima'ya, Nagazaki'ye atom bombasının atılması, Vietnam'da her metrekaçe alana dört kg. napalm bombasının yağdırılması, Irak'a bunun birkaç kat fazlasının atılması, Kürtler'in kimyasal silahlarla imhası, hep o çağdaş yamyamların ve çağdaş hukuk yapımcılarının marifeti değil mi? Bundan büyük yamyamlık olur mu? Müftüoğlu, daha çok dinsel törelerle kendi halindeki halkların ya da toplulukların bazı davranışlarını yadırgamak yerine, çağdaş dünyanın burjuva devletlerinin akıl almaz yamyamlıklarını ve onların hukukunu yargılasa daha iyi eder.

21. yüzyılın eşiğine gelmiş bulunan Türkiye'de özel mülkiyetin ve sermayenin ürünü olan devlet ne yapıyor?

Terör yasasını çıkarmakla, kendi hukukunu ilan etmekten, böyle-

ce, hem kendi hizmetinde olan terör çetelerinin özel ayrıcalıklarına daha da geliştirmekten hem de, kendi öz kökenini ve temelini açık seçik tanımlamaktan başka bir şey yapmıyor. Egemen sınıfların çıkarları gereği, yıllardır olağanüstü hal yasası uygulayarak, olağanüstü valilikleriyle, köy korucularıyla, terör timleriyle, askeriyeye, polisleriyle, astığı astık, kestığı kestik davranıyor. Sistemin korunması için kendi varlık koşulu olan ve kendi adalet kavramının temelini oluşturan mülkiyet haklarına bile saldırıyor. Kürt köylülerinin mallarını yağmalıyor, evlerini başlarına yıkıyor, yerinden yurdundan kovuyor. Esnafın işyerlerini kırıp döküyor, talan ediyor. İnsanları "devlet yanlısı olan, olmayan" kategorilerine göre ayırarak fişliyor. Devrimcilerle tuzak kurup, sorgusuz yargısız kurşuna diziyor. Askerlerini "yakala ve öldür" emirleriyle görevlendiriyor. İnsanları işkence yaparak öldürüyor. Kendi pishığını, köpek pishığını yediyor. Kısaca, Türk egemen sınıflarının çıkarları daha ne türlü hayvani yöntemleri gerektiriyorsa onu uyguluyor. Şimdi ise, bütün bu yaptıklarından dersler çıkarmış, dolayısıyla hem bunların adını koyuyor hem de alanını biraz daha genişleterek terör çetelerinin ayrıcalıklarını çoğaltıyor.

Şimdi ise, bütün bu yaptıklarından dersler çıkarmış, dolayısıyla hem bunların adını koyuyor hem de alanını biraz daha genişleterek terör çetelerinin ayrıcalıklarını çoğaltıyor.

Fakat, herşeye rağmen siyasal

ve ekonomik bunalımın derinleşmesini önleyemiyor. Devam eden bunalımın toplumsal muhalefeti daha da yükselteceğini ve kendi sonunu hazırlayacağını görüyor. İşte bu nedenle, kendini yeniden, askeri, hukuksal vb. olarak biçimlendirmek ihtiyacı duyuyor. Toplumsal çelişkiler giderek daha da derinleşiyor ve keskinleşiyor. Böyle bir sistemin bekçisi olan devletin durumu nasıl olur? Bütün kurumlarıyla, hukuksal düzenlemeleriyle, ideolojisiyle, oluşmuş ve oluşturacağı politikalarıyla çelişkiler yumağı halinde olur. Sistemin çelişkilerinin tipik olan bütün görünüşlerini yansıtır. Bütün adalet ve haklar sistemini egemen sınıfların çıkarlarına, bürokrasinin, ordunun, polislin ayrıcalıklarının dizginsiz gelişmesine ve korunmasına göre düzenlediği için, kendi içinde bir düzene ve uyuma sahip olamaz. Bu nedenle, bütün kurum ve kademelerinde "gizli" ve açık rüşvet yivciliği, her türden çıkar dalışı, işrenç ayak oyunları, dalkavukluk ve uşaklık yapmak onun bütün ruhunu ve özünü biçimlendiren özelliklerdir. Ve yetiştirdiği "dünya çapındaki anayasa hukukçuları" da bu özelliklerden muaf değildir.

Bu nedenle de bu devlet, her türlü insani malzemenin önünde engeldir ve toplumun sırtındaki bir kamburdur. Kapitalist üretim tarzının anarşik hareketini, insan dışılığını, bütün maddi ve tinsel yabancılaşmayı, soysuzluğu ve çürümeyi kendi varlık koşulu olarak gördüğünden dolayı, bütün bunları hergün, her saat yeniden ve yeniden üretmek için ne gerekiyorsa onu yapar. Hukukçuların bütün hüncünü, buldukları bütün büyüflü sözleri, bilimsel buluşları, emek gücünün ürettiği bütün ürünleri, teknoloji ve iletişim araçlarının sağladığı avantajları hep bu doğrultu-

da kullanır.

Bu nedenle de bu devlet, her türlü insani malzemenin önünde engeldir ve toplumun sırtındaki bir kamburdur.

Ölümsüz hukuk, değişmez hak ve adalet yoktur. Bütün bu kavramların yüceltilmesinin, mistik bir dişel görünüme büründürülmesinin amacı geniş halk yığınlarını yanıltmaktır. Onu, çıkış kaynağına, toplumsal ilişkiler alanına indirdiğiniz an üzerindeki büyüflü tülü kaldırır ve çıralıçplak açığa çıkar. Hakkı, hukuku, adaleti somut olarak belirlemek istiyorsanız onu bu alana indirmek zorundasınız. Çünkü bu kavramlar, bu ilişkiler tarafından yaratılmıştır ve bu ilişkilerden ayrı, bunlardan bağımsız kendi başlarına bir tarihleri yoktur. Ne var ki, Oğuzhan Müftüoğlu'nun hukuk ve adalet kavramları bu ilişkilere göre biçimlenmiyor. Türkiye'deki hukukçuların dünya çapındaki durumlarına ve bir de hocalarının sözünü ettiği "çağdaş hukuk anlayışına" göre biçimleniyor. Hukuk alanının kendine özgü gizemli dili O'nu büyülemişe benziyor. Bu nedenle O, olaylara karışmış olmaya göre suçlu suçsuz ayrımı yapıyor ve "çağdaş hukuk anlayışına" sığınıp on suçluyu, bir suçsuzu cezalandırmamak için cezasız bırakıyor. Yoksa adaletten söz edilemezmiş!.. Yeryüzü böyle bir adalet görmüşmüdür? Suçun bütün sosyal zemini ortadan kalkmadığı sürece böyle birşey olabilir mi? Pekki bu "çağdaş adalet anlayış" nerede ve nasıl oluşuyormuş, kimin adaletiymiş? Ever, bir adalet var. Bu adalet mülkiyet ilişkilerine göre biçimlenmiş ve kurumla-

rını buna göre oluşturmuş olan, "köşeyi dönmek", egemen sınıfların çıkarlarını, devletin "kutsal" ayrıcalıklarını "vatan, millet" palavralarıyla korumak ve geliştirmek adaletidir.

Bu nedenle, her türlü soysuzluk, ezilen yığınların çıkarlarını dile getiren eylemlere en aşağılık yöntemlerle saldırmak ve cezalandırmak mübahır ve varolan adaletin bir gereğidir. Onlara bütün adalet kurumları buna göre çalışırlar. Çünkü, egemen sınıfların ve onların devletinin adaleti ve tarihi sömürülen, ezilen yığınların yaratıkları imkanların, yeteneklerin ziyan edilmesi üzerine kuruludur. Bu nedenle, ezilen yığınlara yapılan haksızlıklar, baskılar kağıt üzerine yazılan bir tek yasanın, belirlenmiş bazı kuralların çerçevesiyle de açıklanamazlar. Adaletsizlik ve haksızlık hem tarihsel açıdan, hem de nesnel olarak egemen sınıfların ve onların devletinin bütün ilişkilerinin, niteliğinin adıdır. Onların bütün tarihi böyle biçimlenmiştir. Polisiye kanunlar ve uygulamalar, SS kararnameleleri, olağanüstü hal uygulamaları, DGM'ler, terör yasası, 12 Eylül yasaları bütün bu tarihsel arka planın, vahşetin ve insandırlılığın değişik biçimlerdeki görünüşü, uygulanışı ve ifade edilmişlerdir.

Demek ki, egemen sömürücü sınıfların ve onların uşaklarının, gönüllü kullarının varlık koşulları daima bu türden uygulamaları ve yasaları örtük ya da açık bir biçimde gerekli kılacaktır. Bu nedenle, onların varlık koşullarına, düzenledikleri yasalara karşı olaylara karşı, mücadele etmek hem tarihsel açıdan hem de, nesnel olarak, haklı, meşru ve insanal bir görevdir. Bu mücadele dün de, bugün de, gelecekte de haklıdır ve haklı olacaktır. Bu bağlamda, te-

rör yasası egemen sınıfların ve onların devletinin ilişkilerini, iradelelerini, haksızlıklarının boyutunu somutlayan, insandırlılıklarını, çürümüşlüklerini ifade eden bir yasadır.

Fakat, hukukçu Oğuzhan Müftüoğlu, 1980 öncesinin toplumsal durumunu, ilişkilerini diyalektik materyalist bir bakış açısıyla değil de, bir hukukçu kafasıyla ortaya koymaya çalışıyor.

Fakat, hukukçu Oğuzhan Müftüoğlu, egemen sınıfların tarihsel varoluşlarının haksızlıklar üzerine kurulu olmasını yargılamıyor. 1980 öncesinin toplumsal durumunu, ilişkilerini diyalektik materyalist bir bakış açısıyla değil de, bir hukukçu kafasıyla ortaya koymaya çalışıyor. Dolayısıyla, bir kez daha yanılıyor. O, 1980 öncesi sistemin gözeneklerinin tıkanmaya başladığını ve kendini yenileme sancısı çektiğini, ezenlerle ezilenler arasındaki çelişkilerin keskinleştiğini, ezilen yığınların muhalefetinin yükselmeye başladığını, egemen sınıfların varlık koşullarının iyiden iyine sarsıldığını, tam da bu nedenle eli kanlı katiller sürüsünün devreye sokularak, egemen sınıfların varlık koşullarının yenilenmesi için devletin yardımcıları haline getirildiğini anlayamıyor. Tam da bu nedenle, devlet kavramının devrimci güçlerin beynine yeterince çarpmadığını ve onlar tarafından anlaşılabilir olan bir durumda kaldığını dolayısıyla, ona karşı ciddi bir biçimde konuşulamadıklarını göremiyor. İç savaş ortamını mevcut sistemin kendi iç ve anta-

gonist olan çelişkilerinin, karşıt sınıflar arasındaki mücadelenin kazanmasının bir sonucu olarak değil de, birkaç çapulcunun yaratmış olduğunu sanıyor. Ezilen yığınlar bakımından doğan tarihsel fırsatların kullanılmadığını, dolayısıyla, kontr-gerilla zihniyetinin iş yapabilir hale geldiğini ve devletin yeniden biçimlenerek ezilen yığınların mücadelesini bastıracağını, bunaltımdan hakim sınıfların lehine bir sonucu yarattığını göremiyor.

O, bütün bunların ayırıcında olamadığı için, suçlu, suçsuz kavramlarını olaylara karıştırmış olmak ve olmamak durumuna göre belirliyor. Burjuva hukuk kurallarının çizdiği çeperleri aşamıyor. 12 Eylül öncesi gibi bir dönemde neler olmuştur? Toplum tam bir hareket halindedir. Ezenler daima zulme özlem duyulan bir dünya yaratmak istemiştir. Ezilen yığınlar ise buna karşı değişik biçim ve yöntemlerle mücadele etmiştir. 12 Eylül öncesi dönem Türkiye tarihinde bu mücadelenin çok açık olarak görüldüğü bir dönemdir. Bırakalım, "durgun" ve "canısız" gibi görünen dönemleri, böyle bir dönemde olaylara karışmak, mücadele etmek, ezilenlerin yanında bulunmak sıradan her demokratın, her ilerinin, her devrimci ve yurtseverin en meşru hakkı ve görevidir. Bunu yapmak değil, yapmamak suçtur. O halde, neden "hiçbir olaya adı bile karışmadığı halde" hapis yatmanın adaletsizliğinden, diğerinin ise adaletli olması gibi bir durumdan söz ediliyor. Burjuva hukuk kurallarına göre suç işlemiş olmak ve buna göre hapis yatmak adaletli ve dolu yere yatmak, olaylara karışmadan yatmak ise, adaletsiz ve boş yere yatmak mı oluyor? Bu durumda olaylara karışmış olmamanın suç ve adaletsiz bir şey olduğunu kabul etmemiz gere-

kiyor. Ama bu, egemen sınıfın egemenliğini, onun egemen düşüncesini ve ideolojisini kabul eden, hak, hukuk, adalet kavramlarını da buna göre ele alan bir burjuva hukukçusunun ya da "hukuk bilimcisi"nin tutumu değildir? Eğer olaylara karışmak gibi bir durumu suçun ölçüsü olarak ele alırsak, devrimcilerin ve ezilen yığınların mücadelesinin hem tarihsel açıdan hem de nesnel olarak haksız olduğunu söylememiz gerekir. Türkiye'de belirlenmiş yasaları, hukuk çerçevelerini aşan sayısız kitlesel olay ve mücadele görülmüştür. Sınıflara bölünmüş, çelişkiler yumağı halindeki bir toplumda bunların olmaması ve çizilen yasal çerçevelerin buna engel olması mümkün değildir.

Fakat, hukukçu Oğuzhan Müftüoğlu buradan kalkış yapmıyor. 12 Eylül hukukunu ezilen yığınların hem tarihsel açıdan hem de nesnel olarak haklı olduğu noktasında yargılamıyor. O, kendi durumunu (her ne kadar "anlatmıyorum" diyorsa da anlatmak istediği budur), hiçbir olaya adı bile karışmamış olan N.Mitap gibi arkadaşlarının durumunu ve bir de bir askerinin suçuyla bir bölüğün yargılanmış oluşunu adaletin terazisine sığdıramıyor...

Oysa, 12 Eylül rejimi, ondan önceki ve sonraki rejimler ve onların temsil ettikleri sınıflar ve düzenledikleri hukuklar, yasalar ezilen yığınlarla karşı daima suçlu ve haksız pozisyondadır ve öyle olmak zorundadır. Çünkü bu, onların varlık koşuludur.

Denilebilir ki 12 Eylül hukuku bazı burjuva hukuk normlarına da uymuyor. Ama burjuva hukuk kuralları da statik bir şey değildir. İktisadi ilişkilerin görece hızlı ya da yavaş değişmesine, bir önceki durumu yadsıyış biçimlerine göre o

da değişir ve yeni biçimler alır. Diğer yandan, kapitalist üretim tarzının anarşik karakteri ve iç çelişkileri onun hukuk kurallarına da yansır. Dolayısıyla onun en işkarrarlı, en "adaletli" hali bile çelişkilerle ve adaletsizliklerle yüküldür.

Bütün bunlar bir kenara bırakılarak burjuva hukuk kurallarının kendi iç çelişkilerini açıklamak ve teşhir etmek olanaklı mıdır? Bu yapıldığı an, o kuralların ve kavramların arasına sıkışıp kalmak ve olaylara karışmış olanları bir çırpıda "burjuva adaletinin" önüne çıkarmak kaçınılmaz olur. Oğuzhan Müftüoğlu'nun "çağdaş hukuk anlayışı" bunu öngörüyor. Bu nedenle O, "olaylara adı bile karışmamış olanların" en güzel yıllarının gittiğini görerek isyan ediyor. Peki bunların dışındakiler, diyelim ki olaylara karıştığı belli olanlar ne olacak? En önemlisi de; bir avuç parazitin elinde devlet gücünü bulundurarak, milyonlarca işçinin, emekçinin zihinsel ve bedensel yeteneklerini ziyan etmesi, onların ürettiği tüm zenginlikleri dilettiği gibi bölüşüp onlara karşı bir güç haline getirmesi ve her türlü vahşeti, hayvani yöntemi uygulaması ne olacak? Bütün bunlar suç değil de bunlara karşı mücadele etmek mi suç oluyor. Ah, şu çağdaş hukukçular bunu bir bilselerdi!...

Sanki adaletsizliğin sırrına en sonunda varmış ve buna karşı isyan edenlerin arasına katılmış ama, hâlâ eskimiş büyüklü kavramların tutsağı olan bir çağdaş hukukçu, isyançılara şunları söylüyor: "Adaletsizlik var. Hiçbir olaya adı bile karışmadığı halde ölesiye ceza alanlar var. Bu, ortadan kaldırılmalıdır. Bu durum devam ettikçe adaletten söz edilemez. Çağdaş hukuk anlayışı böyle değildir. Onu getirmek için uğraşalım." Buna karşı biz de şunu söylüyo-

ruz: Olaylara katılm, olaylara katılmak suç değildir. En güzel yıllarınız boşa geçtiyse, onları ezilen yığınların isyanına katılarak güzelleştirin!

Buna karşı biz de şunu söylüyoruz: Olaylara katılm, olaylara katılmak suç değildir. En güzel yıllarınız boşa geçtiyse, onları ezilen yığınların isyanına katılarak güzelleştirin!

Modern burjuva hukuku hem kendisinden önceki dönemlerden bazı öğeler taşıyarak, hem de kendi döneminin özelliklerini alarak burjuvazinin pratik ilişkilerine, üretim, dağılım ve bölüşümdeki yerine uygun olarak biçimlenmiştir. Ve daima egemen sınıfın iktisadi, siyasal, ideolojik, kültürel egemenliğine hizmet etmiştir. Oğuzhan Müftüoğlu bunu özümseyememiş. Onun hasta, körürümüş, insanlığın gelişmesinin önünde engel olan bir sınıfın çıkarlarına hizmet eden bir öze sahip olduğunu göremiyor. Bu nedenle de, her kavramının, her formülasyonunun burjuva ideolojisinin yansımasıyla yüklü olduğunu, maddi hayatın ilişkilerine gizemli bir tül örtmekten öteye gidemediğini anlayamıyor. Dolayısıyla onu, hocalarının "çağdaş hukuk anlayışına" sığınarak kutsuyor. Dünya çapındaki "anayasa hukukçularından" güçlü beklentisi de bunu anlatıyor. 21. yüzyılın esjğine gelmiş bulunan ve "dünya çapında anayasa hukukçuları yetiştirmekle övülen Türkiye'de terör yasasına çıkarılmasına akıl sını erdiremiyor. Sistemin bir yan ürünü, deyim yerindeyse oldukça asalak bir ürünü

olan hukukuların varlığı O'nu oldukça çok ümitlendirmişe benziyor. Ne de olsa, ezilen yığınları yargılayan da onlar, "savunan" da onlar. Birazcak da "çağdaş hukuk anlayışı" taşısalar herşey yerli yerine oturacak...

Biz bu çağdaş hukukularımızın en açık tutumlarından birini de cezaevleri rejimine yaklaşımda görüyoruz. Cezaevleri rejimi gündeme getirilirken, bazı iyileştirmelerin olması, elde edilmiş hakların korunması ve nispeten kalitesi kılınması, rejimin bir bütün olarak yargılanması için mücadele edilirken, açlık grevleri yapılırken, gerçek günlük hasın, gerekse kimi "solcu aydınlarımız" ve hukukularımız kendilerine yaraşır olan bir tutum takınıyorlar. Ve hemen, bazı kısmi talepleri öne çıkartıp, Avrupa'yla kıyaslamalar yaparak, bir Avrupa çözümü sunuyorlar. Çünkü, "çağdaş" olmanın ölçüsü budur. Ne Avrupa'daki toplumsal biçimlenişler, ne ülkelerin özgül durumları, ne cezaevleri rejimi ne de mahkumların durumu onları ilgilendirmiyor. Onlar için bu yanlarıyla ve bir bütün olarak cezaevleri rejiminin, onun toplumsal nedenlerinin yargılanmasıyla ilgili değil. Toplumun önüne köklü bir proje koymak, bu alandaki insandışılığın nispeten de olsa kısılabilmesi için toplumu duyarlı kılmak onların aklının ucuna bile gelmiyor. Cezaevi denilen, burjuva toplumun bütün suçlarının somutlaşmış ifadesi olan yerlerin (içindeki insanlardan soyutlayarak) fiziksel olarak nasıl olması gerektiği üzerinde duruyorlar ve hemen orada Avrupa'yı hatırlıyorlar. Böylece, son derece gelişkin olan bir teknikle donanmış, insanları birbirinden soyutlayan, onların her davranışını ve hareketini kontrol altına alan, dış dünyayla bütün bağlantılarını

keyfi idarenin ve tekniğin "sihirli" gücüne teslim eden, insanı hem zihinsel hem de fiziksel açıdan çürütme işini bu görkemli donanımın gücüyle sağlayan bir "çözümü" öneriyorlar.

Hakim sınıfların çıkarları ve bütçesi buna ne der bilemeyiz ama, "çağdaş" hukukularımızın her defasında dayattıkları çözüm önerisi budur. Doğrusu Türk hakim sınıflarının hakkını da fazlaca yememek gerekiyor. Çünkü onlar, çıkarlarına uygun düştüğü yerde Avrupa'yı takip etmekten çekimmiyorlar. Onlar da bu ölçüde çağdaş-tırlar. Yaygın bir Avrupa hayranlığı görünce onu kendi durumlarına göre uyarlamayı biliyorlar. Bu, daha çok Kemalizm döneminden devamedegelen bir hayranlıktır ve Kemalizm hayranlığıyla da örtüşüyor. 141 ve 142. maddeler, tek tip devlet sendikacılığı örnekleri, politikanın devletin çıkarlarına uygun olarak yapılması gibi yasalar faşist Mussolini'nin temsil ettiği devletten transfer edildi. "En üstün ve ari ırk" gibi en uçtan ırkçı, sapkın Hitlerci zihinlerin ürettiği formülasyonlar, "bir Türk dünyaya bedeldir", "kudret damarlarındaki asil kanda mevcuttur" gibi formülasyonlarda karşılığını buldu. "Özel" bir "Türk kanı" kavramı türetilti. Bir ve benzeri sapık fikirler on yıllardır, daha insanların doğuşundan başlatılan bir eğitimle bütün bir topluma kabul ettirilmeye çalışıldı.

En sonu, "çağ atlayan Türkiye'nin "aydınlık" dönemine gelindiğinde 141 ve 142. maddeler kaldırıldı. Bunun yerine yine Avrupa beyninin kıvrımlarıyla kavramlaştırılan terör (onlar buna anti-terör diyorlar) yasası İngiltere'den, Fransa'dan ithal edildi.

Bundan önce, bu terör yasasının altyapısı daha Ecevit hüküme-

ti döneminde döşeniyordu. Bu hükümet ilk elden toplu gösterilere karşı bolca polis panzeri getirtti. Bununla birlikte, bir dizi polisi İngiltere'ye göndererek, İngiltere'deki terör timlerinden eğitim görmelerini sağladı. 12 Eylül döneminin bir dizi sorgucusu ve operasyon yöneticisi burada eğitilmiştir. Bugün de, bu uygulayıcıların yasası taşındı. Böylece, devletin terörüne ek hukuksal düzenlemeler getirildi. İşte bütün bunlar; çağdaş burjuva devletlerin, çağdaş uygulamaları ve hukuksal buluşlarıdır. Buralarda ithal edilen terör yasası şimdi bütün bir topluma dayatılıyor. İşçi sınıfı, emekçi halk ve Kürt ulusu bu hukukun sağladığı ek katkılarla yönetilecektir. Düzene muhalif olmanın bedeli karşılığın bu hukukta bulacaktır. Ve polis, evlerde, sokaklarda, fabrikalarda, köylerde, dağ başlarında kurşuna dizmelerinin ödüllünü bu hukuka göre daha çok alacaktır. Devletin vurucu güçleri, işkencecileri, infaz mangaları, kelle avcılar, köy korucuları, pişmancılar, muhbirleri cinayetlerini işlerken bu hukuku özgürlüklerinin ve ödülleri için bayrağı olarak taşıyacaktırlar. Bu hukukla devlet, kendi terörüne kanlı bir gelinlik hazırlamıştır. Eteklerinden ezilen yığınların, toplumun en değerli evlatlarının kanları süzülüyor.

Oğuzhan Muhtuoğlu, "çağdaş hukukun" açık kanlı halini anlayamıyor ya da biraz daha örtük olanını tercih ediyor. Ama, "açık, süreklili, sömürge tipi faşizim" gibi kavramları kullanan birinin bu kadar çok şaşımaması gerekirdi. Bunun yerine bütün kötülüklerin ve adaletsizliklerin kaynağına yönelen, sermayenin gemsiz hareketine temelli vuran bir hukuktan söz edebilirdi.

Evet "çağdaş burjuva hukuku" böyledir ve değişik ülkelerin de-

şen özelliklerine göre değişik biçimler alır. Bununla birlikte bir çağdaş hukuk ve adalet daha var.

O da, tarihsel evrimin değişik bir aşamasında ortaya çıkan, fakat aynı tarihsel arka plana sahip olması bakımından zorunlu olarak, bir öncekiyle birçok ortak yanı bulunan proletaryanın ve emekçi yığınların hukuku ve adaletidir. Burada da hukuk, maddi hayatın üretim ilişkilerine ve ekonomik yasalarına göre biçimlenir. Bu hukuk proletaryanın ve emekçi yığınların çıkarlarının, maddi hayatın üretici güçlerinin gamsiz gelişmesinin hizmetinde olur. Özel mülkiyetin korunması ve gelişmesine hizmet etmez. Tam tersine; bütün özel mülkiyet ilişkilerinin, toplumsal işbölümünün, her türden ayrıcalığın ve insandışılığın, dolayısıyla, kendi varlık koşullarının ortadan kaldırılmasına hizmet eder. Kendiliğinden anlaşılır ki, bu hukuk soyut ve ne olduğu belli olmayan bir anlayışla hareket etmez. Toplumun gelişmesine engel olan ya da ona karşı suç işleyen on insanı bir "masum" yüzünden cezasız bırakmaz. Bu, "iyi niyetli" bir istem olabilir ama toplumsal pratik bakımından hiçbir şey ifade etmez.

Ancak, proletaryanın ve emekçi yığınlarının egemen olduğu bir toplumun gelişme seyri suç ve suçlu kavramının ifade ettiği tüm ilişkilerin bütün maddi öncüllerini ortadan kaldırabilir ve gerçek bir adaleti sağlayabilir. Bu nedenle, böyle bir toplumun hukuku ve adaleti insan ilişkilerine en uygun olan ve insanlığın gelişmesine hizmet eden, insanal bir öze sahip olacaktır. Çünkü o, azınlığın çoğunluk üzerindeki egemenliğine göre değil, çoğunluğun azınlık üzerindeki egemenliğine ve bütün bir toplumsal üretimin toplumsal mülkiyetine, toplumsal bölüşümüne

göre biçimlenecektir.

Bülent Forta'nın mektubunda ileri sürülen görüşlere gelince. Bu görüşler üzerinde uzun uzun durmak gerekmiyor. Gerçek durum şu ki, O'nun kavramları ve yakınlıkları Oğuzhan Müftüoğlu'nun görüşlerinin de gerisindedir. Oğuzhan Müftüoğlu, yanlış bir noktadan kalksa ve yanlış kavramlarla karşı çıksa bile, terör yasasının bütününe yönelik bir tutum takınmıyor. Bülent Forta ise, kendi durumundan kalkış yaparak, 146/1 maddesini örnekliyor ve yasanın bütününe getirdikleri üzerine değil, şartla salıvermeyle "gelen adaletsizliğe" karşı isyan ediyor. Adalet ve adaletsizlik kavramlarını üstünlük ve tam da bir burjuva yazarın zihniyetine uygun olarak kullanıyor. Nitekim, Altan Öymen O'nu dinledi ve şartla salıvermede "bir haksızlık" olduğunu söyledi. Böylece, Bülent Forta'ya uygun adaleti kabul etmiş oldu. Ve belki de, 12 Eylül öncesi "haklıdan, iyiden, güzelden yana" olan (!) Altan Öymen, Bülent Forta'nın zihninde yeniden aynı konuma yükselmiştir. Ashında, "bir 12 Eylül öncesi muhasebe olan şartla salıverme yasası" ANAP'ı bile sınıfta bırakmayabilirdi. Nitekim, bu partinin bazı milletvekilleri de "bir ayırım ve haksızlık yapıldığını" açıkça söylemekte hiçbir sakınca görmüyorlar. Sanki Bülent Forta'nın "bu adaletsizliğe bütün herkesin karşı çıkacağı" noktasındaki derin inancını duymuşlar ve vicdanları sızlamış...

Bülent Forta, devlet kavramını unutmuşa benziyor. O'nun "devlette karşı suç işlediği gerekçesine" itirazı olabilir. Sorunu bir 12 Eylül öncesi ve MHP'li, CHP'li ve solcular arasındaki bir hesaplaşma olarak da görebilir. Ama devlet böyle düşünmüyor. "Dev-Genç yö-

neticisi" olmayı kendine karşı suç işlemek olarak görüyor. Dahası binlerce işçiyi stadyumlara dolduran, işkence yapan, çeşitli hapis cezalarına çarptıran da bu devletin kendisidir. DISK gibi sendikaları, çeşitli kitle derneklerini kapatan, mallarına el koyan, yöneticilerini ve üyelerini cezalandıran yine bu devlettir. Altıyüzbin insanı birkaç aylık bir zaman dilimi içinde sorgulayıp yargılayan, işkence yapan, binlerce insanı işkencelerde, idam sehpalarında, evlerde, sokaklarda katleden de bu devlettir. Kürtleri katleden de odur.

Bülent Forta devletin işlevini ve daima işçi sınıfının, emekçi yığınların karşısında konumlanmış bir güç olduğunu anlayamamış. O, devletle MHP'liler arasında hiç bir bağını göremiyor. Hâlâ MHP'li, CHP'li gibi kavramlar arasında gidip geliyor. Sanki halka karşı suçun işlenmesi yalnızca MHP'lilere özgü bir durummuş, sanki bu devletin varlık tarihi halka karşı işlenmiş suçların tarihi değilmiş gibi bir söylem tutturuyor.

Bu nedenle O, "anti-terör yasası"na bir bütün olarak karşı çıkmak gerektiğini anlayamadığı gibi, bu yasanın çıkışının nasıl örgütlendiğini de anlayamamıştır. Terör yasası, Bülent Forta'nın sandığı gibi, yalnızca "ANAP'ın çıkardığı" bir yasa değildir. Bu yasa, egemen sınıfların bütün sözcülerinin elbirliğiyle çıkarılmıştır. Uygulanagelen devlet terörünün sınırlarını ve kapsamını daha da genişleten ve açıkça ifade eden bu yasanın çıkışında devletin esaslı örgütleri rol oynamıştır. MİT'in, Genelkurmayın, Polis'in, Bakanlıkların, Valilerin ve bunların kesime noktası olan "Milli Güvenlik Kurulu"nun yasaya kazandırdıkları kinlik, burjuva basının, egemen sınıf partilerinin desteği ve onayıyla son şekli-

ne bürünmüştür. Bütün egemen sınıf partileri bu yasaya esastan destek vermiştir. Fakat, bunların politika yapış tarzları daima yalan, demogoji ve ikiyüzlülük üzerine kuruludur. Yaptıklarını açıkça savunamazlar. SS kararname için Özal'la görüşen ve anlaşan Demirel, İnönü "devletin güvenliği için ne gerekiyorsa, güvenlik güçlerinin işlerini kolaylaştırmak için hangi yasa isteniyorsa destekleriz" diye açıklama yaptı. Fakat, halkın tepkisini gördükleri durumlarda bu yasaya karşıymış gibi bir tutum takındılar. DYP çıkarılan terör yasasına pişmanları ve muhbirleri daha çok ödüllendiren maddeler konulmasını istiyor. Demek ki, terör yasası yalnızca ANAP'ın çıkaracağı bir yasa değil. Devletin organize olmuş bütün güçlerinin çıkardığı ve halka dayattığı bir yasadır. Bunun anlaşılır olan bir niteliği var. Çünkü burada devletin güvenliği sözkonusudur. Böyle bir durumda, her zaman olduğu gibi bütün egemen sınıf partileri ve basını üzerine düşeni yapıyor ve daima da yapacaktır. Eğer böyle olmasaydı egemen sınıflar, toplumu yönetemez ve kendi varlık koşullarını üretmezlerdi. Bülent Ertaç ne devleti ne de onun örgüleneniz tarzını anlayabilmiştir. O, "bütün herkesin" öncelikle de burjuva basınının ve onun köşe yazarlarının şartla salıvermeyle "gelen adaletsizliğe karşı çıkacağı inancıyla gazeteleri tek tek" okuyor ama Altan Öymen'in kendisini yanıltmış olduğunu görüp derin üzüntülerini bildiriyor. Ah, "o köşenin gerçek sahibi" Abdî İpekçi olsaydı! Varlık koşulu burjuva adaleti üzerine kurulu bir devletin varlığına bağlı olanlardan ona karşı çıkmayı ve "haktan, iyiden, güzelden" yana olmayı bekliyor. Eğer çıkarılan yasalarla (ki, yasalar fiilen varolan ada-

letsizliğin ya da haksızlığın onaylanmasından ve kağıt üzerindeki ifadesinden başka birşey değildir) gelen tarihi adaletsizliğe herkes, özellikle de varlığı buna bağlı olanlar karşı çıksaydı insanlık tarihi adalet kavramını üretmezdi. Adalet ve adaletsizlik ancak toplumsal işbölümünün ve bu bölünme sonucu ortaya çıkan özel ayrıcalıkların ve haksızlıkların doğduğu yerde varolur. Bu bölünmede, özel ayrıcalığa sahip olarak toplumun üstüne çıkan ve ona egemen olan bir avuç zorba, adaletsizliğin koltuğunda oturuyor demektir. Fakat onlar, bunun "adaletin" kendisi olduğunu ve asla değişmeyeceğini göstermeye çalışırlar. Bu nedenle, hem tarihsel açıdan hem de nesnel olarak haklı olan ezilen yığınlar ve onların eylemi, mücadelesi daima haksız ve adaletsizlik olarak gösterilmiştir. Devleti sınıflar üstü "ulu" bir adalet dağıtıcısı güç olarak göstermek isteyişlerinin nedeni de budur. Demek ki adaletin gerçek ve doğru adalet olabilmesi için, öncelikle, tepe üstü duran ve gizemli bir hal alan verili toplumsal ilişkilerin değişip ayaklarının üstüne dikilmesi gerekiyor. Yani, maddi hayatı üreten ve ürettikçe de kendisine karşı olan gücü daha da güçlendiren işçi sınıfının ve emekçi yığınların bu hayatı yöneten bir konumda olması gerekiyor. Bu bağlamda, işçi sınıfının ve ezilen yığınların her eylemi, her mücadelesi insanlığın gelişmesine hizmet eden, tarihin önünü açan, aynı zamanda hak ve adalet mücadelesidir. Varlık koşulu verili ilişkilerin devamına bağlı olan, burjuva bireyin, köşe yazarının, basının bundan yana olması onun tabiatına aykırıdır. Çünkü, ona göre "iyi, güzel, haklı" olan yaşam tarzı varolan durumun devamı anlamına gelir. O kendi özgürlüğünü ve adale-

tini burada görür. Onun zihnindeki özgürlük, adalet, hak, hukuk, iyi, güzel kavramları bundan öte birşey değildir. Bu kavramlar burjuva birey için böyledir ve onun bunları savunusu verili ilişkilere, kendi sınıfına daha çok bağlanmak anlamına gelir.

Sınıflarüstü bir devlet, hak, hukuk, adalet olamayacağına göre, 12 Eylül öncesi dönemle ve 12 Eylül rejimiyle nasıl hesaplaşılır? Bunun yola, devlete karşı suç işlemedim, en güzel yıllar boş yere geçiyor, asıl suçlu MHP'lilerdir ama onlar salınmıyor gibi savunma araçları bulmak değildir. Asıl suç kavramını yaratan, onu geliştiren ve koruyan sistemi bütününe ve onu onaylayan, koruyan, geliştiren kurumlara yönelmek gerekiyor. Soruna buradan bakılmadığı için sistemin kendi karakterinden kaynaklanan hukuksal çelişkiler ve ağızlar doğru bir biçimde teşhir edilemiyor. Bu nedenle, bu hukuksal çelişkileri kullanma işi faydacılığa ve oradan da devlete karşı suçlu yaratma zorunluluğuna götürüyor. Bu yanlış oldukça yaygındır. Bilinçsizce kullanılması da sorunun özünü değiştirmiyor. Oysa, ortada bir suçlu varsa egemen sınıflardan ve onların koruyucusu ve geliştiricisi devletten başkası değildir. Bir avuç sermayedarın, telecinin, ağının, tüccarın bütün bir halkı soyan parazitler takımının ve bu yönleriyle insanlığın gelişmesinin önünde engel olanların ve koruyucularının varlığından daha açık ve çirak bir suçlu olamaz.

O halde, ezilen yığınların yaratıkları imkanları ve yetenekleri zıyan eden, onların sırtında bir tümör olan, egemen sınıfların ayrıcalığını bir "tanrı lütfu" olarak gören ve gösteren devlete karşı mücadele etmek suç değildir. Son derece haklı ve yerinde bir insanlık görevi-

dir. İyiden, güzelden, haklıdan yana olmak da bunu gerektirir.

İşte, Türk egemen sınıflarının ve onun gözde koruyucusu, terör uygulayıcısı devletin ayrıcalıklarını yükselten terör yasasına da bu bütünlük içinde bakılmalıdır. Ve öncelikle bu yasanın bütününe karşı mücadele edilmeli ve bu mücadele sistemin bütününe karşı mücadele haline getirilmelidir. Egemen sınıflara ve onların devletine karşı suçtan değil, halka karşı suç işlemekten uzak durulmalıdır. Çünkü egemen sınıflar varlıklarıyla ve tarihleri boyunca halka karşı suç işliyorlar. Toplumsal üretimin yarattığı bütün zenginliklere el koyarak, bu zenginliğin avantajlarını kullanarak işçi sınıfına ve emekçi yığınlar karşı örgütlü güçler yaratarak, bütün silahları kendi tekelinde tutarak terör estiriyor, halkın canını alıyorlar. Bundan daha aşağılıkça ve barbara işlenmiş bir suç olamaz.

Terör yasası, egemen sınıfların ve onların örgütlü güçlerinin işlediği suçların lütuşsuzluğunu gösteriyor. Bu yasayla halkı katleden bütün terör çetelerine yeni imkanlar sunuluyor. Bu imkanları onların ellerinden almak bütünüyle emekçi yığınların örgütlenmesine ve mücadelesine bağlıdır. Bu yasayı işlemez hale getirmek ve ortadan kaldırmak emekçi yığınların imkanlarının geliştirilmesi, hakim sınıfların imkanlarının ise sınırlandırılması anlamına gelecektir. Bu nedenle, marksist-leninistlerin, devrimcilerin, demokratların ve tüm ezilen yığınların önünde duran en ivedi görev terör yasasını geniş kapsamlı bir örgütlenme ve mücadeleyle hakettiği yere göndermektir.

141 ve 142. maddelerin kaldırıldığı, düşünce ve örgütlenme özgürlüğünün getirildiği gibi propa-

gandalar, kuru sıkı palavradan, adice başvurulmuş bir demogojiden başka birşey değildir. Çünkü, 141 ve 142. maddelerin kapsamına giren bütün "suç" gerekçeleri daha da çoğaltılarak terör yasasının kapsamına alınmıştır. Bu yasayla iki şey amaçlanmıştır. Birincisi; bütün terör çetelerine dizensiz bir cinayet işleme özgürlüğü kazandırmak. Buna ne çok ihtiyaç duyduklarını yasayı yürürlüğe koydukları günden itibaren göstermeye başladılar. Yasa yalnızca terör çetelerine cinayet işleme özgürlüğü tanııyor. Onlara muazzam bir rüşvet yivciliği ve talan özgürlüğü de tanıyor. Her yoksul insan, ya da küçük esnaf, memur her an, her saniye ya malından ya da canından olma tehdidiyle karşı karşıya kalabilir ve bunlardan birinden birini seçmek zorunda bırakılabilir. İkincisi ise; yıllardan beri hem Türkiye'de hem de uluslararası düzeyde 141 ve 142. maddeler, "düşünce özgürlüğü" denilince ilk akla gelen maddeler olmuştur ve bu maddeler bu alandaki mücadelenin somut ifadesi haline gelmiştir. Dolayısıyla devlet, bu maddeleri "kaldırdım" diyerek bir taşla iki kuş vurmaya amaçlanmıştır. Böylece, hem düşünce özgürlüğünü "tanıdığına" kanıt gösterecek, hem de düzen karşıtı siyasal mücadeleyi terör mücadelesi olarak lanse edip onun etkisini kırmaya çalışacaktır. Artık yaşayabilmek için düzen karşıtı olmamak da gerekmiyor. Yakalayıp ne kadar paran var, beyninin kıvrımlarında neler geziniyor diye sorup kurşuna dizebilirler ve sonra da "azul terörist polisle silahlı çatışma sonucu öldü" diyebilirler. Ve kimse bunun böyle olmadığını yazamaz, açıklayamaz. Bunu yapma cesaretini gösterirse aynı sonucu çeşitli cezalandırma yöntemleriyle paylaşabi-

li.

İşte bütün bunlardan dolayı, yasanın şartla tahliye maddesinden çok yasanın bütününe hedeflemek ve hakim sınıfların ellerindeki imkanları sınırsızca ve vahşice kullanmasını dizginlemek gerekiyor. Bu yasa düzen karşıtı olan olmayan bütün emekçi yığınları, öncelikle de düzen karşıtı olan güçleri hedeflemiştir. Dolayısıyla, bütün emekçi yığınlar ve düzen karşıtı güçlerin buna karşı mücadelesi yalnızca gerekli değil, aynı zamanda vazgeçilmez bir zorunluluktur.

Sol siyasi tutsaklar bakımından ise, terör yasasının bütününe toplumsal açıdan önemine bağlı hareket etme zorunlulukları bir yana, bu yasa cezaevleri rejiminde öteden beri uygulanagelen çifte statüyü birkaç kart artırmış ve bundan böyle tutsak edilecek olanların en kısa ve en kestirme yoldan imha edilmesi, çürütülmesi için zemin yaratmıştır. Bu nedenle, "şartla tahliye" sorunu bütün bunların önüne çıkartıp, yasanın tek belirleyeni haline getirilmemelidir. Tam tersine, bu sorunun çözümüne de yasanın bütünü içinde bakılmalı ve buna göre mücadeleye ağırlık verilmelidir. Aksi halde, "şartla tahliyenin" şimdiki durumda çözümü bir anlam ifade etmeyecektir. Daha şimdiden yüzlerce insan bu yasaya göre tutuklanmıştır. Bütün bunlar, marksist-leninistlerin, devrimcilerin, demokratların ve emekçi yığınların kararlıca mücadele etmesi ve ortadan kaldırılması gereken sorunlardır. Hiçkimse benden sonrası önemli değildir diye düşünmemelidir. Çünkü, benden sonrası yoktur ve aynı sonuç ya da aynı tufan içinde herkes, yerine ve zamanına göre yeracaktır...

Kamu Çalışanlarının Ankara'ya Yürüyüş Eylemi

Geçmişten günümüze devletin, kendi çalışanları memurlarına demokratik hakları ve ücretleri "kapı-kulu besleme" anlayışıyla belirleyerek dayatılmaktadır.

12 Eylül rejiminin uygulamaları ile tamamen yoksullaşan memurlar devletin kendilerini açlığa ve onursuzluğa mahkum etmesine karşı memurlar kendiliğinden de olsa kısmen örgütlü bir şekilde tepkilerini işyerlerinden alanlara taşıdılar.

1990 sonu 1991 yılının başında birçok işkoluna sendikali olarak girilmesi 1991 Temmuzuna iktidarın memurlara reva gördüğü hasıt yüzdelerdeki ücret artışına karşı örgütlü olarak tepki gösterilmiş ve daha aktif bir mücadele hattı benimsenmiştir. İktidarın komik ücret artışlarına karşı çıkılarak toplu pazarlık sistemiyle belirlenmesi haykırılmıştır.

1991 Temmuz arifesinde bir dizi eylem ve basın açıklaması ve arkasında demokratik hak ve taleplerimizi içeren yaklaşık yirmibin imzalı dilekçe ile Ankara'ya memur yürüyüşü programa alındı. 1990 Temmuz eylemliliklerinin gerisinde kalınmaması ve daha ileri bir adım için bu eylem biz Devrimci Demokrat Belediye Memurları tarafından sonuna kadar savunuldu. Kamu çalışanları platformu (EĞİT-SEN, TİM-BEL-SEN,

TİM-SAĞLIK-SEN, TARIM-SEN, MALİYE ve PTT çalışanları) ve sendikamız TİM - BEL - SEN'de geniş katılımlı toplantılarda tartışılarak büyük bir coşkuyla kabul edildi. Ankara yürüyüşü 17 Haziran 1991 günü kitlesel bir basın açıklamasıyla yer ve zaman da belirtilerek kamuoyuna duyuruldu ve teknik çalışmalar tamamlandı. 2 Temmuz 1991 günü saat 12.00'ye doğru kitle gruplar halinde eylem yerine doğru ilerlerken polisin en az beşyüz kişilik bir kuvvetle dağıtmaya başladığı görüldü; bu engellemelere rağmen yer yer gruplar halinde protesto gösterileri yapıldı, insiyatifsizlik yüzünden yaklaşık beşbin kişilik bir kitle biraraya getirilemedi (dayanışmaya gelenlerle birlikte). Daha sonra İstanbul Büyük Şehir Belediye Başkanlığı yemekhanesinde toplanılarak durum değerlendirilmesi yapıldı. Burada 97 arkadaşımızın polis tarafından alındığını tespit ettik. Araçlarımıza el konulduğundan yeniden araçlar temin edilerek değişik bir yerden ve aynı gün saat 19.00'da hareket edildi.

3 Temmuz sabahı saat 06.00'da Ankara girişinde kurulan polis barikadı ile şehire girişimiz engellendi; onlar bizi geri gönderme kararındaydılar. Biz ise Ankara'ya yürümeye kararlıydık. Yaklaşık dört saatlik direnişimiz sonun-

da bizi hipodroma götürmeyi kabul ettiler, fakat ileride yol değiştirerek Emniyet Müdürlüğü'ne götürdüler. Bunu tahmin etmiştik ama bizim için ileri adım sayılıyordu (kamuoyu yönünde). Şubedeki tavrımız: Açlık grevine gidildi ve ifade vermemeye kararı alındı ve uygulandı.

Bu engelleme ve saldırılara rağmen çeşitli illerden Ankara'ya gelen memurlar halkın da desteklediği bu eylemlerini başarıyla gerçekleştirdiler. Eylemler sırasında değişik yerlerde 300'ü aşkın memur gözaltına alındı. Bunlar daha sonra çıkarıldıkları DGM savcılıklarınca serbest bırakıldılar.

Bu eylemimiz birtakım olumsuzluklara rağmen amacına ulaştı. Bizce olumsuz olan yanı eylemin İstanbul'daki bölümüydü. Eylemin yer ve zamanının kamuoyuna açıklanmasına karşı tabi ki polisin burada olağanüstü önlem alacağı belliydi. Buna rağmen komite hiçbir önlem almadı ve kitleyle iletişim kopuktu. Bu olumsuzlukta biz Devrimci Demokrat memurların payı da komitenin oluşumuna müdahale etmeyişimiz ve birfil yer almayışımızdır. Çıkardığımız dersler ışığında eksiklerimiz kısa sürede giderilecektir.

TEMMUZ '91
DEVRİMCI DEMOKRAT
BELEDİYE MEMURLARI

Kazlıçesme'de deri işverenlerinin oyunlarına karşı işçiler tavrı alıyor

Deri-İş Sendikası'nın Kazlıçesme Şubesi'ne bağlı işyerlerinde iki yılda bir yapılan toplu iş sözleşmesi görüşmeleri, deri patronlarının "her toplu sözleşme döneminde" yaptıkları gibi çeşitli oyunlar yüzünden başlayamadı.

Deri işçileri bu oyunlara hiç de yabancı değildir. 1987 yılında oynanan oyunlar 1989 yılında aynen yeniden tezgahlandı. Tüm amaçları işçilerin örgütlü gücünü dağıtmak, Kazlıçesme'de sendikal örgütlülüğü yoketmekti. Çünkü elde edilen hakları korumak ve daha ileri noktalara taşımak hiçbir zaman gözardı edilmeyecek bir ilke. 1987'de sürdürülen 129 günlük başarılı bir grev sonucu, deri işçileri o dönemde ekonomik ve demokratik istemlerini azımsanamayacak bir bölümünü elde etti. Tüm işkolalarında olduğu gibi, sözleşme sonrası, sendikaya karşı işverenler yoğun bir saldırıya geçtiler. Mücadele içinde öne çıkan "öncü işçileri" tek tek belirleyip işten attılar; kalan işçileri de işten atma tehdidiyle sendikadan istifaya zorladılar. Tüm bu saldırıların amacı yoğun mücadelelerle elde edilmiş hakları gaspetmekti. O dönemde belirli bir yara almamıza karşın, ilkel ve kararlı bir mücadele sonucu, bu tür baskıları geri püskürttük. Ve sonuçta 1989 toplu iş sözleşmesinde, ekonomik ve demokratik istemlerin büyük bir bölümünü elde ettik. Bunlardan biri; Kazlıçesme'nin Tuzla veya başka bir yere taşınması halinde, işçilerin "mevcut haklarıyla" birlikte gitmesi, "gitmek istemeyenlerin işe kıdem

ve ihbar tazminatlarını alarak ayrılması" maddesiydi. Çünkü yıllardan bu yana Kazlıçesme, ha bugün ha yarın taşınacak yaygarasını yapıyorlar.

Bu yıl da 01.03.1991'de başlaması gereken toplu sözleşme görüşmelerine ne yazık ki başlanamadı. Sendika 54 işyerinde sözleşme yapmak için ilgili bakanlıktan yetki istedi. Bakanlığın "sözleşme yapabilirsiniz" diye "yetki belgesi" göndermesine karşın Deri İşverenleri Sendikası yetki istediğimiz bütün işyerlerine itiraz etti.

Dört ay süren mahkeme sonucu, dört yüz işyerinde çoğunlukta olduğumuza dair lehimize karar çıktı. Deri işverenleri zamanı uzatmak için kararı temyiz ettiler. Tüm amaçları süreyi kendi lehlerine kullanmaktı.

Bu da bardağı taşıran son damla oldu. 8 Haziran günü Kazlıçesme'deki fabrikaların merkezi bir yerinde bir basın toplantısı düzenledik. Hep bir ağızdan "Sözleşme Hakkımız Engellenemez", "Yaşasın İşçilerin Birliği" vb. sloganlarıyla 1000 kişi yürüyüşe geçtik ve işverence sendikasının önüne siyah çelenk bıraktık. İşverenlerin katı tutumlarını protesto ederek dağıldık.

18 Haziran'da tüm işyerlerinde üretim 4 saat durduruldu ve "mesaide kalmama", "işe yavaşlatma" kararları alındı. Deri işverenleri ise sözleşme yapmamak için, Belediye'nin yakınına gerekçe göstererek hileli kapatmaları hızlandırdılar.

Güneyman Deri Sanayi, Kazlı-

çesme'de bulunan işyerindeki makineleri Tuzla'ya taşıdı. Burada bulunan 40 işçi arkadaşına da "sizi de birlikte götürüceğim" sözü verdi.

Ancak sözünde durmadı. Böylece işveren işçi düşmanı yüzünü bir kez daha gözler önüne serdi. İşveren "çıkışlarınızı alın" dedikten sonra "noterde iş akitlerini feshetti". Bunun üzerine biz, işçiler toplanarak Tuzla'daki fabrikaya gittik. Fabrikanın yeni alınan işçilerle üretime devam ettiğini görünce, işverene "Pazartesi günü gelip çalışacağız" diye bildirip oradan ayrıldık.

Pazartesi günü sendikayla birlikte gidildiğinde, işyerinde kimse çalışmadığı görüldü. "Biz bu fabrikadan ayrılmıyoruz, çalışacağız" dememiz üzerine işveren vekili "zaten iş yok ki çalışalım" dedi. 40 sendikalı işçinin 3 günlük fabrika içinde oturma eylemi sonucu işveren geri adım atmak zorunda kaldı ve sendikalı işçiler işbaşı yaptı.

Ama, işçilerin işe gitmelerine engel olmak için her türlü oyuna başvurdu. İşçi arkadaşlara servis tutması gerekirken bunu yapmadı, yemek vermedi, haftalıkları doğru dürüst ödemedi, gerekçesi paranın olmadığıydı.

Arkadaşların servis ve yemek sorunu 3 hafta boyunca sendikalarla halledildi. Kurban Bayramı'nda "çift haftalık" ve "bayram harçlığı" vermesi gerekirken işçiler bilinçli olarak eve parasız gönderildiler. Tüm çabalar, kazanılan hakların gaspedilerek, işçilerin birliğinin bozulması üzerine yoğunlaşmıştı.

İşçi arkadaşlar kendi sendika şubeleriyle bir değerlendirme toplantısı yaparak bayramdan sonra "üretimi durdurma" kararı aldılar. Bu karar Pazartesi günü fabrikaya gidilerek uygulandı. İşverenle görüşmelerde "talepler yerine getirilinceye kadar üretimin tam gün durdurulacağı" kararı bildirildi. Fakat ikinci gün işyerinin kapılarının kapalı olduğu görüldü. İşveren, bekçiyi; "işçilerin eve gitmeleri bir süre işe ara vereceği" şeklinde bir de not bırakmıştı. Bunun üzerine işçi arkadaşlar sabaha kadar fabrikanın önünde beklediler. Sabahleyin işveren vekili kapıyı açtı ve taleplerin yerine getirileceğini ve işçilerin çalışmalarını söyledi. İşçiler de fabrikeyi 5 gün işgal etti. Beşinci gün taleplerin yerine getirilmesi işbaşı yapıldı.

Tabii ki bu karar Güneyman Deri'nin işyerinde yalnız başına alınmış değildi. 8 Temmuz'da Deri İşverenler Sendikası Yönetim Kurulu üyesi Denkan Deri Sanayi işçileri "işyerinin Tuzla'ya taşındığından dolayı, Anayasa'nın 17. maddesine göre 57 işçinin iş akilleninin feshedildiğini" gösteren bir belgeyle karşılaştılar.

Bu haksız karar karşısında işçiler toplu olarak tepkilerini dile getirerek işyeri önünde oturma eylemi yaptılar. Emniyet güçlerinin tüm baskalarına karşın eyleme son vermediler. Gece saat 00.30'da Çevik Kuvvet getirterek zorla dağıttırdılar. Ama tüm zorbalıklarına karşın işçilerin geceyi sendika binasında geçirmelerini engelleyemediler.

9 Temmuz'da işyeri önüne gitmek isteyen temsilci ve işçi arkadaşlardan 10 kişiyi gözaltına aldılar. Yine aynı gün sendikamızın özel sayısını dağıtan biri şube yöneticisi üç kişiyi gözaltına aldılar. Öğle saatlerinde işyeri önünde basın toplantısı yapan işçiler "İşçiler Elele Genel Greve", "Yaşasın İşçilerin Birliği" sloganlarıyla tepkilerini haykırdılar. 10 Temmuz'da tüm işyerlerinde üretim durduruldu.

İşçiler sendikamızın önünde "İşçi Kıyımına Son", "Sözleşme Hakkımız Engellenemez" ve "Yaşasın İşçilerin Birliği" sloganlarıyla yolu bir süre trafiğe kapadılar.

11 Temmuz günü diğer işçiler de eylemde olan arkadaşlarını "yemek boykotu"yla desteklediklerini bildirdiler. Sonra toplu olarak iş-

verenler Sendikası Başkanı Turgut Koşar'ın fabrikasının önüne yürüyerek protestolara devam edildi.

Her gün oturma eyleminde olan 27 işçiyi, arkadaşları, güttükçe çoğalan sayılarla ziyaret ediyorlar; maddi dayanışma da her geçen gün artarak gerekli dayanışma sağlanıyordu.

15 Temmuz günü Dalyan Deri Sanayi işverenini, ceza olarak işçilerin 2 yevmiyesinin kesildiğini bildirdi. Bunun üzerine işyerinde işçi ve işveren arasında çıkan tartışma sonucu, işverenin temsilei bayan arkadaşına da hakaret etmesiyle kavgaya çıktı ve işveren dövülerek dışarı atıldı. Polis üç arkadaşını gözaltına aldı.

Arkadaşlar 48 saatlik gözaltıdan sonra savcılık tarafından serbest bırakıldılar.

Kazlıçeşme'de işçiler her geçen gün sorunlarını çözmek için mücadele araçlarına daha sıkı sarnılmakta, haklı kavgalarını yükseltmekte daha kararlıdır.

DERİ İŞ
KAZLIÇEŞME İŞÇİLERİ

Güneşe Kadar Oturduk

Hayati AZİM

Sene doksanbir, Mayıs ondokuzunda, Sürülcere karanlık kuşu kanat çırpı geceye. Açık pencereden gecenin serinliğini soluyan salonun tavanında mor bir balon esintiye uyumlu sağa sola kıpırdatıyor, düğümlü ağzında sarkan pamuk ipliği, varlığını duyumsatmadan oradan oraya salınıyordu. Umut'un kara iri gözleri, dışlarıyla birlikte mor balona takılı kalmıştı. Sarı kum arabası odanın içinde dört dönüyor, bazen yumru diye mor balonun yanına uçuyor, bazen de zorlana zorlana duvarlara koltuklara tırmanıyordu. Yemek masasının altından, koltukların arasından uzun kulaklarını oynatarak zıplayan beyaz tavşan, kazma dişleriyle orayı barayı kemirirken, tüm sevecenliğini yüklenmiş bir panda, hantal hantal yürüyor, kırmızı papyonunu düzelterek Umut'un yanaklarını yalamaya koyuluyordu.

Tabanca?! Annemle birlikte Eminönü'nde üstgeçitten geçerken görmüştüm; tetiğini çekince, namlusunun ucundaki ping pong topuna benzeyen küçük plastik topları fırlatıyordu. Tabancalar plastik top atmaz ki. Tabanca istemiyorum.

Sayılamayacak kadar mor balon... İplerine tutduğumda alıp uçursunlar beni babama götürsünler. Bu pazar alacaktın beni, neden almadın? diye sorayım. Bıyık-

larını çekistireyim. Bacaklarınla tahtıravalli de yapar mısın baba? Ama ben yine de kalamam orada, uçar gelirim anne, mor balonumla.

Karanlık kuşları sardı geceyi...

Çetin'in gözlerinde endişe rüzgarları uçtu, en olmadık yerde, en olmadık zamanda... Dışlarıyla üst dudağına uzanıp bir-iki tel bıyığını ısırdı.

Bitimsiz sevdalara, haklı kavgalara salmışsan yüreğini, ölümün, tutsaklığın hükmü ne ki?

Nermin onu endişelerinden uzaklaştırmak istercesine;

-İyi ki geldin, nice'dir görüşmemiştik, dedi.

Çetin'in bakışları suspus olup, mor balonu izleyen Umut'a iliştiğinde endişe rüzgarları çoktan savrulup gitmişti. Yüreğinden kopup gelen sevgi damlacıkları gözlerinde parıltı, dudaklarında gülümseme olup dökülürken, balonu ipinden çekip bıraktı. Balon önce sert, sonra da her defasında küçülen zıplamalarla tavana tosladı.

-Balonu sevdi mi?

-Sevdim, dedi Umut. Biraz düşündü ve hemen ekledi. Sen daha büyük balon gördün mü?

-Görürsem onu da alırım. Ne yapacaksın daha büyük balonu?

-Hiç

Adam belinden tutarak Umut'u havaya kaldırdı. Çocuk balonun ipini tutmaya çabalarken Nermin gözucüyle onları izliyordu.

Çocukluğunda mahalleye pamuk helvacı gelirdi. Mavi tahtalı, camcanlı bir masaya benzeyen makinası vardı. Makinanın içine bir bardak toz şeker koyar, ayağı ile makinanın pedalına basardı. Pedal, dikiş makinasının ayağı gibi aşağı yukarı iop çıktıkça, masanın üstündeki silindir gözle görülmeyecek bir hızla dönmeye başlardı. Makinanın içinde pembe boya ile yoğrulup eriyen toz şeker, silindirin çevresindeki boşluğa ince ince savrulurdu. İşte o zaman helvacı, tahta bir çubuğu silindirin çevresinde gezdirir ve çubuğun üstünde göz açıp kapaymaya kadar pembe bir pamuk yumağı oluşurdu.

Mavi boyalı pamuk helva makinası, üç bisiklet tekerleği üstünde ağır ağır akıp giderken, ağzında kar gibi eriyen şeker tadıyla birlikte, ardaşra sokak sokak gezerdim.

Bu çocuğun gözü nedense balonlardan başka birşey görmüyor. Balon sevdası yüzünden, elinden tutup sokağa çıkmaktan bile çekinirdim. Bir-iki balonla yetinmeyi bilse... Biraksam, baloncuların tüm balonlarını alıp götürecekti.

-Annemi mi çok seviyorsun babamı mı?

-İkisini de.

-Beni?

-Seni de.

-Ne kadar?

Umut kara iri gözlerini kısarak tavana dikti. Öyle bir ölçü olmalıydı ki sevgisini tanımlayabilirdi. Önce ellerini ve kollarını geriye aç-

rak, bu kadar, demeyi düşündüyse de bunu yeterli bulmadı. Canım kadar derse olur muydu? Sonsuz sevgileri yine sonsuzluğun kendisi tanımlayabilirdi.

Perde ince bir kavisle havalanıp yerli yerine oturdu. Sofonda bir esinti gezindi. Mor balon kuyruğunu salladı.

Mor balonumu pencerenin soluğuna bırakırsam, sonsuzluğu dolanıp gelir mi?

Umut'un gözlerindeki arayış, bir anda yerini sevinç parıltılarına bıraktı.

-Mor balon kadar...

Mor balon sözü adamın yüreğinde yankılanırken Nermin'e çevirdi bakışlarını. Bir çözümü olmaydı herşeyin. Birşeyler yapabiliydiniz şu çocuk için. Hiç değilse tekrar birlikte yaşamayı deneyebilirdiniz örneğin.

Bir an kadına mı, yoksa çocuğa mı baktığının ayırdına varamayıp bocaladı. Nasıl da birbirine benzeyordu kara iri gözleri. Sonra başlamamış bir tartışmanın yenilgisini peşin peşin kabullenmiş, teslim olmuşcasına somyaya uzandı, ellerini ensesine yastık yaptı.

Ben anayım, senin kadar düşünmüyor muyum Umut'u? Yarıları yaşayacak bir parçam o, hücrelerimden hücre, gözlerimden göz, yüreğimden yürek... Tek kaygın, ona adı gibi bir dünya... Adı gibi dünya dedim de usuma gelip çakıldı birden.

Haber salmışlar senin için.

Onu ilk gördüğümüz yerde...

Karanlık kuşları iki katlı ahşap bir evin çevresine tünedi.

Biliyorum, bu kara iri gözlü oğlan Umut için yaşadığını. Benim için cadişelendiğini de. Dilinin ucuna geliveriyor, seni ilk gördükleri yerde vuracaklar, diye. Yutkunuyorsun. Dilin varmıyor söylemeye.

-Anne seni mor balon kadar seviyorum, babama, amcamı da.

Nedir bu terör yasası? Sen, ben, bir de Umut... Bu yasaya göre örgüt mü oluşturduk burada?

-Anne mor balonumu koluma bağlar mısın?

Nermin masaya bir tabak koydu.

-Karnın açtır senin, pizola yiyeceğini düşünmüyorsan gel.

Nereden takıldı usuma bu pizola? Ay sonu mu neydi, Umut saph et istiyordum, demişti de yüreğim kıym kıym kıyılmıştı. Komşunun bebeğinin iğnelerini de yeni bitirmiştim o akşam. Bilir para almayacağımı ama mahçup olmak istemediğinden yine de üç-beş kuruş uzatır. O an şeytan nasıl da dürtmüştü al diye. Sanki uzatılan para değil, yağlı kağıda sarılmış yarım kilo saph et.

Sabah yine işe gideceğim, bu koşuşturma içinde insan ne verebiliyor ki birbirine?

-Uykum geldi anne. Bana yine masal anlatır mısın? Balonumu da bağlamadın. Ya kaçarsa?

-Bir varmış, bir yokmuş. Uzak mı uzak bir ülkede, kullar kula kul olmazmış. Kullar kula kul olmadıktan sonra kavga da olmazmış orada...

-Anne o ülke gökyüzünde mi?

Gök, hı evet gökyüzünde. Yıldızlar da.

Kavga...kavga...kavga. İki kez mi tutuklanmıştı o. Hele Eylül'deki... Adını bile söyletememişlerdi. Nuh demiş peygamber dememişti. Babasını karşısına dikmişler de, bu benim babam değil, demişti.

Babasını kabullense, kimliğini de... Başka türlü olası mı? Deniz gözleriyle, denizleri aşan diremiş destanları yaratmış geleneğin insanı o.

Kapının zili öttü. Umut duymadı zilin sesini. Mor balon şöyle bir

kıpırladı. Bu saatte kim ola ki? Komşulardan birinin çocuğu mu ateşlendi? Nermin kapıyı açtı, pencere-seluklanmayı bıraktı. Mor balon öylece kalakabdi. Az sonra gümrüğe Umut uyandı. Eve hırsız mı girmişti yoksa?

Polisler!.. Polisler neden gelmişti. Nermin yerde kıvrılmış yatıyordu. Bir ayağın ağırlığı çöreklenmişti başının üstüne. İki çift kara iri göz asılı kaldı birbirinde. Çetin amcamla oynuyorduk, birşeyler soruyordum annem masal anlatırken, konuşabiliyordum biraz öncesinde. Bağırarak istiyordum şimdi. Sesimi kim çaldı?

Mor balonum kollarımın arasında. Mor balonum kadar sevdiğim annem, neden basmışlar kafana? Tel tel okşadığım saçların dar-madağın.

-Yapmayın. Yapmayın. Oğlumun, çocuğumun yanında.

Kaldırdılar balonumu yerden. Ne bir siren sesi yankılandı uzun uzadıya, ne bir mermi sesi patladı kulaklarımda. Alıp götürdüler mor balonumu, giderken dokundu bana.

-Korkma Umut'um, korkma. Al şu parayı, babanı ara.

Karanlık kuşları kan istedi ve iki karanfil kopardılar Mayıs top-rağından.

Yağmurlar yağdı sizin ardından. Nehirler, söğüt ağaçları türkü söyledi. Dut ağaçları ballandı, evizler süt tuttu. Japon gülleri kadife çiçeklerini açtı ilkyaza. Gökyüzünde uçurtmalar yedirenkler gibi saldı.

Güneşle donanıp buğdaya kesilen başaklar sizleri sordu. Adınızla yürüdü emekçiler alanlara.

Dağlar gözlemlerinizle kucakladı rüzgarları.

Ve Mayıs geceleri kızıl şafakları sarmalamak için dostlarınızla güneşe kadar oturacaksınız.

Emekçilerin kurtuluşu patron-ağa partileriyle gerçekleşemez

12 Eylül, devrimci yükseliş karşı tertiplenmiş Amerikancı bir darbeydi. Devrime azgınca saldırdı. Halkın ekonomik ve siyasal özgürlük talebini bastırmak, umutlarını söndürüp, bertaraf etmek istedi. Aynı zamanda o, tertiplerinin militarist tarzıyla burjuva-feodal siyasal örgütlenmeye de, devrime karşı kararlı ve güçlü olarak durabileceği bir yapı vermek istedi. Çünkü, darbe kışlasına döndüğünde, uygulamaya koyduğu politikalar için o uzun bir yürürlük garantisi sağlamak istiyordu. Anayasa, seçim ve partiler yasası vs. buna göre çerçevlendi. Çitler çekildi, kazıklar çakıldı.

ANAP, bu ortam içerisinde belirirdi. Solculuk, paşaların kafasına ancak bir vitrin elemanı olarak sığabilen solculuk, en fazla Calp'çı olabilecek ve gerektiğinde demokratik parazit yapacaktı.

İsteyen ona oy verebilirdi, ama darbenin yarattığı baskı ve ürküntü, eskiden CHP'ye oy veren halkın büyük bir bölümünün, oylarını şimdi de Calp'ın Halkçı partisine vermekten çekindirdi.

MDP ise cuntacı bir asker partisiydi ve MDP'ye oy vermemek de serbest olunca, 12 Eylül'de yılmış halk, oylarını ANAP için kullandı. ANAP hükümet oldu.

Ve oluş o oluş, hâlâ da hükümet.

Ama köprülerin altından az su geçmedi o günden bu yana. Çünkü beklenmedik ve gerçekten olağanüstü bir seçim başarısı kazanmış ANAP'ın yerinde, şimdi, da-

laşmalarla çalkalanan, oy oranı yüzde yirminin altına inmiş, yıpranmış, bölünmenin eşğine gelmiş bir ANAP var. Ve şimdi o hükümet mevkiini, burjuva meşruiyeti ölçülerine aykırı olarak işgal etmekte artık eskisi kadar kararlı değil.

ANAP'ta M.Yılmaz'ın genel başkanlığıyla şimdilik kapanan perde son perde değilse de, ancak en fazla, sondan bir önceki.

Çünkü, normal seçim tarihine bile artık pek fazla bir zaman kalmadı.

Muhalefet, elbette seçim istiyor. Kamuoyu araştırmalarının 1. partisi olarak gösterdiği DYP, özellikle yapıp tutuşuyor. SHP'nin isteği de elbette erken seçim, ama ANAP, kendisi için avantajlı koşulları arayacaktır. Bunların daha önce oluştuğunu görmediği sürece de o, bir seçime, artık kaçınmayacağı normal zamanı gelip çatığında razı olacaktır.

Erken seçimi zorunlu kılacak bir gelişme olabilirdi ama Akbulut tufanı çabucak "sarfunazaş" etti. Siyasal çapı oldukça dar bir adamın önderliğinde, hıyanete uğramanın mağduriyeti, trajikliği ve asaliyeti yapılan sistemli basın açıklamaları, Yılmaz hükümetinin güven oylamasında zorlanacağı sanısını yarattı. Ama sonuçta hemen herbiri için huy olmuş olan kuzu kuzucuk galebe geldi. Tıptış tıptış gittiler, güvenoyu verdiler.

Şimdi Yılmaz hükümeti yaklaşan seçimlere göre hareket edecek, bir seçim siyaseti uygulayacak-

tır.

Siyasal tansiyon doğal olarak yükselecektir. Önümüzdeki seçimlerde ANAP'ın ufak bir parti olarak meclise girmeyi ancak başarabileceği tahminleri yapılıyor ki, bu gerçekten doğrudur. Ama herhalde Türkiye'de ilk defa seçim sonucu, Cumhurbaşkanlığı makamını da bu kadar yakından ilgilendiriyor. Demirel, Özal'ı oradan indireceklerini söylüyor. Çünkü nasıl ki oy oranı % 21 olan bir partinin taa "fi" tarihinde meclise dolmuş milletvekillerinin oyları hükümeti "meşru" kılmaya yetmiyorsa, bu aynı milletvekillerinin oyları ile sağlanmış bir Cumhurbaşkanlığı da, gene burjuva meşruiyet ölçülerine aykırı düşmektedir ve hükümete itirazın, Cumhurbaşkanlığına itiraza kadar uzanması normaldir.

Ama bunu en fazla Özal'ın kendisi sağladı. Cumhurbaşkanı ama, hâlâ hükümetin, partinin ve daha birçok şeyin başkanı gibi hareket ediyor.

Bu da özel yeni bir durum.

Özal, Başbakan olarak Menderes, Cumhurbaşkanı olarak Bayar, ANAP nispeten değişik bir DP versiyonu. Eleştiriler ve tehdit yolu seçim çağruları zaman zaman ona Bayar ve Merderes'in "akibetlerini" ima ediyor. Demirel, kuşkusuz darağaçlardan bahsetmiyor ve bunu düşünmüyor ama intikamı ona diyor ki, eğer bir zafer kazanacak gücün varsa, seni bir hayli sıkboğaz eden rakibi, hazır sersemlemişken iyice yere vur, sağın solunu bir iyice tırmala, biraz ka-

nat...

Emekçiler, Özal'dan ve ANAP hükümetinden bahsedince, artık sadece dertlenmiyorlar. İşkence, dizginsiz siyasal baskı ve ekonomik felaketler, onları kıyasıya eleştiriyse, tepkiye götürüyor. Muhalefet partileri içinde politik bakımdan bu tepkiyi toparlamaya en fazla SHP politikası müsait ama terslik şurada ki, emekçilerin şiddetinde konuşan SHP değil DYP ve onu birinci parti olmaya doğru götüreren de bu. Demirel, kürt politikacı. Neyin tutacağını, hangi üslup ve politikamın para edeceğini kestirebiliyor.

Asıl gerekli olan, tabii ki emekçilerin siyasal ve ekonomik özgürlük talebinin, burjuva feodal partilerden şimdi bir başkasını hükümet yapmaya kanalize edilmesini engellemek. Ama bunu sağlayacak bir devrimci örgütlenme ne yazık ki yok. Sadece bir işçi sınıfı partisi değil, güçlü bir devrimci küçük burjuva partisi de, uygun politikalar izlediğinde başarı şansına sahiptir. Ama bu ne şimdi, ne de seçim günlerine kadar, çok yakın bir gelecekte olanaklı görünmüyor ve anlaşılacak, devrim böyle bir güce erişinceye kadar, giderek azalsa bile, burjuva partiler emekçi tepkisini toparlamaya devam edecektir.

Yaşadığımız günlerin bir özelliği de şur: İşçi ve memur hareketi, yeni koşulları gözetken taktik çıkışlarla yükseliyor. Eskiden siyasal örgütlülük onları eyleme çağırırdı, şimdi onlar siyasal örgütlülüğü eyleme çağırıyorlar. Sosyalist siyasetin, tabii ki en başta işçi hareketi ile birleşmesi sorunu hâlâ görev olarak duruyor. Meseleleri bir çözüm yoluna koyacak olan anahtar

budur.

Şimdi ekonomik sıkıntılar ön planda. Çünkü bu, artık kelimenin en gerçek anlamında yiyecek bir lokma ekme bulmak davasına dönüştü. Siyasal sıkıntılar, örgütlere ve öteki özgürlüklere getirilmiş kısıtlamaların yarattığı sıkıntılar ikincil. İşçi ve memur kesiminde doğan her türlü sendikal vs. örgütlenme, hemen ekonomik sorunların üzerine atılıyor. Fakat burada devrimci bir mücadele çizgisinin izlenmemesi kadar, işte bu ekonomik yıkımın yarattığı objektif etmenleri de görmemiz gerekir.

Tabii ki çözümsüz bir yoldur.

Önce ekonomik sorunları çözmek ve arkasından siyasal sorunlara geçmek olmaz. Bu ikisi birlikte, ama asıl olarak siyasal sorunları çözmek gerekir. Teyin edici olan siyasal özgürlüktür.

Tabii ki bu iki açıyı gerekli kalıyor: Demokratik siyasal hareket ve devrimci siyasal hareket. Demokratik siyasal hareket faşizme karşı burjuva demokrasisini koymak istiyor. İlericidir ve devrimimiz bunu kapsamalıdır. Devrimci siyasal hareket, halk demokrasisini istiyor. Esasen burjuva demokratik siyasal özgürlükler, halk demokrasisi için de vardır ve ancak, doğrudan doğruya halk demokrasisini amaçlayan devrimci bir iktidar çözümü ile gerçeklik kazanabilir. Burjuva demokratik özgürlükler için devrimden bağımsız bir hareket ise ancak kısmen başarılı olabilir. Çünkü bizim ülkemizin sosyo-ekonomik koşulları içinde bir egemen sınıf rejimi, belki daha cheven biçimleri, "yanı" halleri "örtülü" halleri olabilir ama nitelik olarak, ancak faşizm olabilir. Bundan dolayıdır ki rejimin niteliğine değer bir değişme, devrimden başka

bir yolla sağlanamaz.

Devrimci siyasal hareket, umut bağlamamız gereken hareket budur. Fakat tabii ki devrimciğin en halis ve tutarlı biçimini hiçbir kısmilik ve duraksama tanımayan biçimini proleter devrimci siyasal hareket geliştirebilir.

İşte, bu hareket, demokratik siyasal hareket alanını küçümsemesizin, savsaklamaksızın girmelidir. Çünkü kendi potansiyeli de oradadır. Bu hareket için kendi ekme davası uğruna atılmış insanlarımızın ekme kadar önem taşıdığını göremedikleri hedefleri göstermek gerekir. Örneğin, "Kürtler'i Saddam'ın olası bir kıyımından kurtarmak gibi gülünç bir uydurmacayla ülkemize daha fazla sayıda emperyalist ordu birlikleri getirilmek isteniyor. Bundan dolayı da, şimdi yalnız maaş bordroları değil, aynı zamanda Amerikan bayraklarını yakmanın tam zamanıdır.

Bizim ülkemizin gençleri, burjuvularımızın mallarını ve canlarını beklesin diye zorla askere alındıkları yetmiyormuş gibi şimdi de bu emperyalist ordu grubuna dahil edilmek isteniyorlar.

Emperyalist anlaşmaların şiddetle protesto edilmesi gerekir. ANAP hükümetinin giderayak yürürlüğe koyduğu anti-terör yasası gerçek bir "devlet terörü için yasa"dır. Şiddetle protesto edilmesi gerekir.

Faşizmin geriletilmesi için, bütün sendikal ve siyasal hakların ileri sürülmesi gerekir. Ve bu hakların tek tek koparılması için mücadele etmek gerekir.

Burjuva-feodal partilerinden biri gider biri gelir. Temelde bir şey değişmez. İdare taktiklerindeki değişiklikler emekçilerin sorunlarını çözmez. Emekçilere gösterilecek yol, devrim yoludur.

"Son büyük Türk Devleti"nin namusu 12 yaşındaki küçük Kürt kızını iğfal etmekle kurtarıldı !

Tarih 8 Mayıs 1991. 12-13 yaşlarında üç kız çocuğu Mardin'in Savur ilçesinin dağlık bölgesinde yollarını kaybettiler. Kendi vatanlarında, kendi topraklarında bu çocukların yolunu kaybetmesi 'bağışlanacak' birşey değil. En azından Devletin 'namusu' Jandarma için böyle... Nasıl olur da bu çocuklar yollarını kaybeder? Yolunu kaybetmenin cezası büyük. Bu çocuklara birileri bunu öğretmeliydi. Yolunu kaybetmenin cezası Mardin Jandarma Tugayı'nda işkence görmek, tecavüze uğramaktı. Demek ki, bu çocuklara bunu anlatan olmamış. Anlatan olsaydı da, çocuklar oyuna daldıklarından bu öğütleri unutmuş olmalı ki, yollarını kaybetmekten, gece karanlığına kalmaktan korkmamışlar...

Çocuk bu... O güzelim dağlarda, üstelik kendi doğdukları topraklar üzerinde neden özgürce gezmesinler? Neden birileri onları korkutsun? Neden dağlarda öcü olsun ki? Yıllarca ataları bu topraklarda yaşamış. Anneleri, babaları, kardeşleri hep bu topraklar üzerinde çalışmış, dağlarında ot, yakacak toplamışlar, koyun ve hayvan olatmışlar. Neden eli silahlı, tenke kafalı. Amerikan esvabı birileri gelip bu topraklarda özgürce dolaşmalarına, yitkilğin tadına varmalarına engel olsun? Bunu anlamaları belki de zordu. Ama, onlar da küçük yaştan beri Amerikan esvabılarıyla sık sık karşı karşıya geliyorlardı. Onların, nemenem şeyler olduklarını biliyorlardı, işte yitik

olmanın korkusunu bu nedenle, ta küçükük yüreklerinde hissetmişlerdi.

Bu küçük kız çocukları, yitkilğin tadına varmadan, bir grup Amerikan esvabı, botlu müfrezeyle karşı karşıya geldiler. Korkudan büyüyen gözlerle üzerlerine çevrilmiş namluları gördüler. Onları hemen yere yatırdılar. Dipçiklediler. Ellerini arkadan kelepçelerek, birbirlerine bağladılar. Çocukların üçü de ağlıyordu. Bunun oyun olmadığını çok iyi biliyorlardı. Çünkü Amerikan esvabıların çocukları öldürdüklerini duymuşlardı. Eşeklere bile kurşun sıkanlar çocuklara neden kurşun sıkmamış ki?.. On-onbeş tane Amerikan yapısı silah onların üzerindeydi. Düşe kalka, devletin 'namusu', 'halkın koruyucusu' olarak gösterilen yere getirildiler. Biri Türkçe biliyordu. Diğerleri sadece ana dilleri olan Kürtçe'yi, yani kendi topraklarında konuşulan dili biliyorlardı. Belinde silahlı olan çatik kaşlı birinin karşısına çıkarıldılar. Kendilerini 'yakalayan' askerler çatik kaşlı, sert bakışının karşısında put gibi duruyorlardı. Çatik kaşlı soru üstüne soru soruyordu. "Siz teröristlere katılmak içinmi dağa çıktınız?" "Teröristlere ekmeğe götürmüşünüz, bunları biliyoruz." "Teröristlerin yerini söyleyin, söylemezseniz sizi de diğerleri gibi öldürür, sonra da teröristler öldürdü deriz." Buna benzer bir yığın soru ve tehdit. Küçük Kürt kızlarından ağlama-

nın dışında hiçbir ses duyulmuyordu. Ama tokatlar birinden diğerine inip inip kalkıyor, çatik kaşlının yanında put gibi duran askerlerin de eli boş durmuyordu. Kızları soydular. Küçük kızlar utanma duygusu ve korku içinde çığlık çığlığa bağınıyordu. Çığlıklar dağ eteklerinde yankılanıyordu sanki. Ama, bütün insanlık sağır olmuştu adeta. Bütün insanlık kör ve duygusuzdu. Onları ne görüyor ne duyuyordu. Ya da kalın duvarlar küçük Kürt kızlarının sesini dışarı vermiyordu. Adeta onların ölümünü istiyordu. "Demokrasiden, namustan, insanların güvenliğini sağlamadan" sık sık dem vuranlar bunlar değil miydi? Evet, bunların kendisiydi. Ama, küçük kızlar çıplak, küçük kızlar acı içinde, küçük kızlar ölümü ta yüreklerinde duyumsuyordular. Ölümünden çok, çıplak oluşlarına üzülüyorlardı. Kendi babaları ve erkek kardeşlerinin karşısında bile böyle çıplak durmamışlardı. Onları, yalnızca anneleri böyle görebilirdi. Ama, Amerikan esvabıların hiç de anneleri gibi kendilerine sevecen bakmıyorlardı. Tam tersi ağızlarından kudurmuş salyaları akıyordu. Gözleri ise aç bir kurt gibi dışarı fırlamıştı. Bu çocukları daha da korkutuyordu.

Küçük kızların her tarafı morarmıştı. Dövüyorlar, copla oralarına buralarına dokunuyorlar ve hayvan gibi soluyorlardı. Amerikan esvabıların küçük kızların yalvaran çığlıklarını duymuyorlardı. Onlar işkence et-

menin zevkinin doruğuna varmışlar-
dı çoktan. Çünkü Amerikan esvapları
"devletin, milletin bölünmezliği-
ni ve huzurunu yerine getirmenin"
rahathâr içinde milli görevlerini ya-
pıyorlardı. İlk defa böyle bir olayla
da karşılaşmıyorlardı. Bu kaçınıcı
bilinemez. Belki on, belki yirmi,
belki de yüzü geçmiştir. Kendileri-
ne böyle öğretilmişti. Devlet erkânı
böyle buyurmuştu. "Vatan böyle
kurtarılır." Onlar da, vatanın namu-
sunu küçük kızlardan kurtarıyorlar-
dı. "Yaşasın! Herşey vatan için" na-
ralarıyla küçük kızları dövüyorlar
ve sarkantlık yapıyorlardı. Küçük
kızların çığlık çığığa bağrımaları on-
ları daha da şevklelendiriyor, sanki
aç bir köpek gibi etli kemiğe saldırı-
yorlardı. Çatık kaşlı da onları seyre-
diyordu. Ama bu kez gülüyordu.
Hem de kabkabalılar atarak. Sanki
bir sarkıtcıyı ve palyaçoları seyrediy-
yordu.

Amerikalı dostları, daha doğru-

su dost değil efendileri Vietnam'da
küçük kızları hamile bırakmamış-
mıydı? Onlar, büyük adamlar. Mar-
din Jandarma Tugayı neden yapma-
sın? Vatan için herşey yapılır. Dev-
letin namusu ve bütünlüğü ancak
böyle korunur. Bugüne kadar kaç
tane Kürt kızının, kadının ırzına
geçmediler ki?.. Bu nedenle de
ödül ve nişan almışlardı, terfileri
yükselmmişti, ek para almışlardı. Şim-
di de aynısını yapabilirlerdi. Bu ne-
denle de 12 yaşındaki küçük Kürt
kızına; "dediklerimizi yapmazsan se-
ni hamile bırakırız" dediler. Devle-
tin "namusu ve vatanın büyüklüğü-
nü korumakla" görevli Mardin Jan-
darma Tugayı da "koruma ve huzu-
ru sağlama görevini" böylece en iyi
şekilde yerine getirmiş oldu..

Bu olay, gazetelerin hiçbirinde
yer almamıştı. Oysa, İstanbul'da köhne-
miş düzenin ürünü sapıkların kadın-
lara ve küçük çocuklara sarkantlık-
ları birinci sayfada sekiz sütuna

manşet oluyordu. Mardin Jandar-
ma Tugayı'nda olanlar ise sapıklık
sayılmayıp, vatanı koruma görevi-
nin asli unsuru sayıldığından basında
yer almamıştı. Köşe yazarları, Semra
Hanım'ın süs bebekleriyle, gece elbi-
seleriyle, takılarıyla uğraşıyorlardı.
Aydınlarımız ellerinde pipo, rakı
masalarında "devlet meselelerini"
konuşuyorlardı. Mardin Jandarma
Tugayı ise "vatanı korumak"la haşır
neşirdi. İnsanlık sağır ve kör olmuş-
tu. "İnsan hakları", demokrasi nu-
tukları, Çankaya, köşk ve rakı sofrala-
rında çakılıp kalmıştı. Küçük kız-
ların çığlıklarını yine halk duydu.
Her gün aynı olayla karşılaşan, aynı
işkenceyi yaşayan insanlar, birkaç
ay sonra yüzbinler olup Diyarba-
kir'da "Mardinkapı Şen Ola" türküsünü
onlarca ölü, binlerce yaralı
verme pahasına, faşizmin suratına
tükürerek özgürce haykıracaktılar-
dı...

BASIN AÇIKLAMASI

Yıllardır özellikle Kürt Halkı ve aydınları, ilerciler ve yurtseverler üzerinde yoğun olarak uygulanan devlet terörünü düzenle-
yen, işkencecileri, mahbirleri ve devlet terörünü uygulayan güvenlik görevlilerini koruyan 3713 sayılı yasanın çifte standart geti-
ren hükümlerinin kaldırılması yolunda çabalar verilirken, açılan iptâl davalarına karara bağlamaya başlamış olan Anayasa Mah-
kemesi de vermiş olduğu kısmi iptâl kararı ile tartışılmalara yeni bir boyut kazandırmıştır.

Faiziye 12 Eylül döneminin kalıntılarından olan sıkıyönetim mahkemelerinin TMY'nin geçici 4. maddesinin 1. fıkrasının a
ve b bentlerinin Anayasaya aykırı olduğu yolundaki başvurularını inceleyen Anayasa Mahkemesi ilginç bir teknik kullanarak
bir dünürlü bölerek kısmi bir karar vermiştir. Sıkıyönetim mahkemelerinin yaptığı başvurular TMY'nin geçici 4. maddesinin a
ve b bentlerinin anayasaya aykırı olduğundan söz ederek bir başvuru yapmışlardır. Anayasa Mahkemesi ise sanki b bendinde
söz edilen TCK 146. maddesinin anayasaya aykırılığı ileri sürülüyormuş gibi tavır takınarak inceleme yapması ve karar verme-
sini anlamak mümkün olmamıştır. Yapılan başvurularda b bendinde sayılan maddelerle ilgili bir ayırım yapılmamıştır. Bir dünü-
rlü içinden seçme yapmak kanımızca uygun değildir.

Anayasa Mahkemesi bu karar ile yasanın çıkarılmasında dâhil olan çifte standarda paralel bir anlayışla çözümleme yapmış-
tır. Yüksek Mahkeme bu incelemesinde "uygulanacak kanun hükümleri" kavramına dar ve ürkek bir yaklaşımla yorum yapmış-
tır. Yaşanan eşitsizliklerin giderilmesini sağlamayan bu karara olumsuz sonuçlarının giderilmesinin öncelikli olduğuna inanıyor-
uz. Anayasa Mahkemesi kararı bu haliyle toplumsal ihtiyaca cevap vermemiş, eşitsizliği ortadan kaldırmamış, keyfi ve haksız
yargılamalar neticesinde uygulanan 125. maddeden de mahkûm olanların bir süre daha mağduriyetlerine yol açmıştır. Yani
Kürtler bir süre daha zindanlarda kalmıştır.

Bizler Anayasa Mahkemesinin Terörle Mücadele Yasası'nın tümü üzerindeki incelemesini bir an önce bitirmesini, başta
125. maddesi olmak üzere hiçbir ayırım ve çifte standarda düşmeden, eşitsizlikleri ve haksızlıkları giderecek şekilde en kısa
bir süre içinde karar vermesini istemekteyiz.

26.08.1991

İHD İSTANBUL ŞUBESİ
Sekreteri Leman Fırtına

Faşist devletin terör ve katliamları bağımsızlık, halk demokrasisi ve sosyalizm mücadelesini durduramaz!

Çetin ORAL

Faşist Türk devletinin ekonomik ve siyasi bunalımı derinleştiçe, kitleler üzerindeki baskı ve katliamları da artırıyor. Sınıf mücadelesi ve özellikle Kürt ulusal mücadelesinin gün geçtikçe boyutlanması egemenleri daha da saldırganlığa itiyor. Muz cumhuriyetlerinin hemen hemen hepsinin yazgısı budur. "Demokrasi" söylevleri arkasında, kitleler üzerinde yoğun olarak devletin resmi ve gayri-resmi terörünü estirmek. Buna gerçekçe olarak, "huzur ve düzenin bozulmasını önlemek" gösterilir. Şimdi de, aynı gerçekçe ileri sürülerek Kontr-gerilla faaliyetleri ve siyasi polisin seri cinayetleri başlamıştır. Devletin kolluk güçlerinin işlediği cinayetler yeni başlamıyor. Bunlar, TC'nin kuruluğu gündem itibaren vardır. Bu tür cinayetler bazan yavaşlar, bazan da hızlanır.

Özellikle egemenlerin ekonomik ve siyasi bunalımlarının arttığı ve sınıf mücadelesinin geliştiği dönemlerde halka ve devrimcilere yönelik "karanlık" cinayetlerin ardı arkası kesilmez. Böyle dönemlerde devletin taktiği; "yakala ve öldür" olur. Silahlı veya silahsız devrimcilere karşı taktikleri aynıdır. Silahsız olanlar da diğerlerin-

den ayrılmaz. "Silahlı çatışma" süsü verilerek katledilir. Eli kanlı burjuvazi kendini temize çıkarmak için, öldürdükleri devrimcilerin kanları kurumadan burjuva bastırıyla kolkola halkı aldatmaya giderler. "Eğer yakalamasaydık devletin üst düzey yöneticilerine karşı büyük eylemlere girişecekdik" bilinen demogojisini halka duyurarak, böylece kendilerini temize çıkardıklarını, işledikleri alçakça cinayetlerin üstünü örttiklerini sanırlar. Ne var ki bu, her zaman böyle olmaz. Bundan sonra da, işledikleri cinayetleri gizleyemezler. Halk, devletin işlediği cinayetlerin artık iç yüzünü biliyor, bilmeyenler varsa da öğreniyor.

Eli kanlı sömürgeci, alçakça işledikleri cinayetlerinin gerekçesini "demokrasi" aşkına yaptıklarını söylemekten de çekinmezler. Zayıf bir hükümet, zayıf bir ekonomi, emperyalizme göbekten bağımlılık, yarı-feodal yapının varlığı ve bunlara bağlı olarak koyu bir ulusal baskı faşizmi sürekli kılan varlık temellerinin belli başlılarındandır. Özellikle emperyalizme göbekten bağımlılık ve yarı-feodallık bu temel noktaların başında gelmektedir. Bu iki öğe kendini koruduğu sürece, ne ulusal sorun çözülebilir ne de diğer sorunlar. Bu sorunları da burjuvazi çöze-

mez. Burjuvazi eğer, emperyalizme bağımlı komprador burjuvazi ise, bu sorunlar varlığını korumaya devam edecektir. Ta ki, proletarya burjuvaziyi kurumlarıyla birlikte yıkana ve kendi önderliğindeki devletini kurana kadar...

Bu nitelikte bir devlet yönetiminde ne burjuva anlamda bir demokrasi, ne de demokratik hak ve özgürlükler olur. Böyle bir devlet yönetimi altında baskı, zulüm ve sömürünün katmerli biçimleri en ağır biçimde yaşanır. Emperyalizm uşağı komprador burjuvazi ve toprak ağaları, kendi sultanatlarını "rahat" bir biçimde sürdürmek için, seri cinayetler işlemekten, kitle katliamı yapmaktan, sömürüyü gün geçtikçe katmerleştirmekten, her türlü sahtekarlığa başvurmadan çekinmez. Onların yasaları, bu tür vahşilikler üzerine kuruludur. Varlıkları ve iktidarlarını sürdürmeleri, bu vahşiliklerini sürdürmelerine bağlıdır. Bunun bilincinde oldukları için de, kolluk güçlerine özel bir önem verirler. Orduyu ve polisi iç çatışmalara, halk ayaklanmalarına, yani sınıf mücadelesine göre eğitir ve donatırlar. Bugün Türk ordusu ve polisi iç savaşa göre donatılmış ve eğitilmiştir. Ordu için her ne kadar "dış saldırıya karşı donatılmıştır" dense de, bu gerçekça bütünü değil, sadece bir kıs-

mini ve hatta çok az bir kısmını yansıtır diyebiliriz. Polis bütünüyle iç savaşa ve halka karşı baskı için eğitilmiş ve donatılmıştır. Son zamanlarda polis sayısını artırmaları, sınıf mücadelesinin geliştiğinin en açık işaretlerinden biridir. Çünkü, sınıf mücadelesi geliştikçe, burjuva devleti bunu bastırmak için kolluk güçlerini, hem sayısal hem de silahlanma yönünden gücünü artırır. Bugün, Türk ordusunun önemli bir bölümü iç savaşın içindedir. Türkiye Kürdistanı'nda ulusal ve sınıfsal düzlemlerde verilen mücadele, orduyu iç savaşın, yani gerilla savaşının karşısına dikmiştir. Şimdi ordu bu savaşı önlemeye göre donatılıyor. Bu savaşı bastırmak için her türlü savaş yöntemlerine başvuruyorlar ve yeni savaş örgütleri oluşturuyorlar. Şu anda Kürdistan'da sürdürülen savaş, özel savaştır. Bir taraftan ordunun önemli bir bölümü bu savaş için-ken, bir taraftan da kontr-gerillasıyla, polisi ve jandarmasıyla ve 37 bini aşkın köy korucusuyla, ulusal ve sosyal kurtuluş için mücadele eden gerilla güçlerini bastırmaya yönelmiştir. Bu savaş öyle bir savaş ki, herkesin gözü önünde, özünde ezenlerle ezilenler arasında sürdürülen kanlı bir savaştır. TC, tarihinde ilk kez böyle bir savaşla karşı karşıya kalmıştır. Özellikle ulusal ve sınıf mücadelesi açısından bu böyledir. Bugün sınıf mücadelesi ulusal mücadeleden daha geride ivme göstermesine karşın, sınıf mücadelesinin gerilla savaşı şeklinde sürdürülmesi TC tarihinde son on yıllık dönemini kapsamaktadır.

Özal'ın kukla hükümetleri, ülkede "huzur ve güven"den sık sık sözetmelerine karşın onlar da çok

iyi biliyor ki, egemenlerin huzuru iyiden iyiye kaçmıştır. Komprador burjuvazi ve toprak ağalarının huzuru son üç yıl içinde daha da bozulmuş ve ekonomileri iflas etmiştir. Yatırımlar bütünüyle durmuş ve siyasi istikrarsızlık her geçen gün dörtlüğe uçuruma gitmektedir. Bunun sonucu kitlelerde hoşnutsuzluk artarken, işçiler ve memurlar ekonomik ve demokratik haklarını almak için sık sık çetneli eylemliliklerde bulunuyorlar. Bunların ötesinde Kürt kitleleri yığınlar halinde devlete karşı başkaldırmaktadır. Yüzbinin üzerinde kitlenin, Diyarbakır sokaklarında devletin eli kanlı güçlerine karşı koyması ve sık sık kepenklerin kapatılması, kadınların karakolları basması, olayların parçalanmış zorbalık zincirinin hangi halkalarında olduklarını iyi göstermektedir. Devlet cinayet işliyor, ama işlediği her cinayet kitle gösterilerine dönüşüyor. Devlet birkaç kişiyi canice katlediyor, ama öldürülen halk evlatlarının yerini Diyarbakır'da olduğu gibi yüzbinlercesi alıyor ve mücadelesini kesintisiz sürdürüyorlar. Artık halkın ağzındaki türkü; "bir gideriz, bin geliriz". Cellatların ağzındaki türkü ise, "öldürdükçe onlar çoğalıyorlar, biz azalıyoruz". İşte iki yazgı. Birisi halkın yazgısı, diğeri ise egemenlerin ve onların çanak yalayıcıları olan köpeklerin yazgısı. Bu tanı yazgısı değil, sınıf mücadelesinin varoluş yazgısıdır. Bunu değiştirmeye ne metafizik güçler, ne de burjuvazinin ve efendileri emperyalistlerin son model öldürücü silah güçleri yeter.

TÜRKİYE ARTIK 12 EYLÜL'LERİ YAŞAMAYACAKTIR

Bu başlığa bakanlar ilk başta bir tepki gösterebilirler: 'Ne demek bu, askeri cuntalar olmayacak mı?' Evet askeri cuntaları daha çok göreceğiz. Proletarya önderliğinde demokratik halk devrimi olana kadar birçok askeri darbeler yaşayacağız. Ama, bizim sözcüğümüz askeri darbe değildir. Bugünkü durum askeri darbeden farklı bir olay değil zaten. Sivil cunta ile askeri cuntanın içiçe geçmişliğini yaşıyor Türkiye. Sözümlü ettiğimiz olgu, sınıf mücadelesinin ve devrimci güçlerin durumudur. Yeni bir askeri darbe gelse de 12 Eylül'de olduğu gibi her şey susmuş olmayacaktır. Sözümlü ettiğimiz olgu budur. Neden? Çünkü sınıfsal ve ulusal mücadelenin biçimi değişmiştir. 12 Eylül'de gerilla savaşı yokken bugün var ve devlet bu güçlerle başedememektedir. Mücadeleyi nitel bir aşamaya, yeni bir biçime ulaştıran bu savaştır. Bunu iyi değerlendirmek ve asla vazgeçmemek gerekir. Zaten vazgeçildiği anda, yeni 12 Eylül'lerin yaşanması kaçınılmazdır. Ama, sınıf mücadelesi güçleri, yeni dersler çıkarmıştır. Bu ders, karşı-devrimci şiddete karşı, "devrimci şiddet"... Devrimci şiddet kesinlikle durmamalı ve her geçen gün artırılmalıdır. Bunu göremeyenler marjinal olmaktan kurtulamaz. Zaten, devlet, devrimci şiddetin dışında başka bir seçenek de bırakmamıştır. Bugüne kadar bazı revizyonist ve reformist akımlar, "aman şiddete başvurmayın" diyerek, şiddete başvuran devrimcilere karşı, burjuvaziyle elele verdiler. En azından onların ağzından konuştu-

lar ve bir çoğu hala da konuşmaktadır. Ama, öyle konuşanları halk mahkum ediyor ve mücadelenin tozu içinde boğulup gidiyorlar.

Kitlelerin devrimci şiddeti öğrenmeleri ve egemenlerin kanlı saldırılarına karşı devrimci şiddete başvurmaları çok önemlidir. Gerilla savaşının en önemli fonksiyonu da budur zaten. Kitleleri devrimci şiddet temelinde harekete geçirmesi ve düşmanla dışa dış mücadele etmenin zorunluluğunu kitlelere öğretmesidir. Kürdistan bu gerçeği çok iyi yaşamaktadır. Her ne kadar ulusal temelde mücadele öne çıksa da devrimci bir öz de taşımaktadır ve bu öz devletin baskılarına karşı kitleleri örgütlü olarak harekete geçirmesini bilmektedir.

Yayınlarmızın geçmiş sayılarında da belirtmiştik. Devrimcilerin önünde iki yol var: Ya devrimci kalmak ya da burjuvazinin icazetine boyun eğmek! Koşullar devrimci kalmak için devrimci şiddeti ve dağın özgürlük rüzgarına sarılmayı gerekli kılmakta. Bunu reddetmek, burjuvazinin sahte demokrasisi ile devrimci rüzgar arasında ortada kalmaktır. Özünde ise, burjuvazinin ekmeğine yağ sürmek, halkın mücadelesinin karşısında yer almaktır. Halkın tek seçeneği var. Devrimci kalmamın da tek seçeneği var. Bunu yakalamak ve bu kervana doludizgin katılmak...

Proletarya partisi ve bazı devrimci güçlerin bu gerçeği kavrayarak, dağın özgürlük rüzgarını estirmesi ve onda ısrarlı olması, yeni 12 Eylülleri aynen yaşamayacağını önemli bir göstergesidir. Yine, ulusal mücadelenin boyutlana-

rak gelişmesi ve önemli bir kitle desteğine sahip olması, yeni 12 Eylüllerin aynen yaşamayacağını en önemli göstergelerinden birisidir. Gerilla savaşı veren proleter güçlerin zayıflığı çok önemli değil, önemli olan böyle bir savaşa başlanması ve bunda ısrarlı olunmasıdır. Bu savaş giderek büyüyecektir. Koşullar proleter güçlerin lehinedir.

Savaşın kitlelere mal olması, zafere giden yolda geri dönülmez bir önem taşımaktadır. Bugün, küçümsemeyecek bir kitleye mal olmuştur gerilla savaşı. Kitleler reformist istemlere pek bel bağlamıyor. Kendi hakkını kendi gücüyle kazanmaya çalışıyor ve bunun mücadelesini veriyor. Zonguldak direnişinden Diyarbakır sokaklarına kadar uzanan bu hareketin en önemli ortak özelliği de budur. Devlete karşı, sömürü ve baskıya karşı, ulusal asimilasyona karşı ve demokratik hak ve özgürlüklerin gaspına karşı ortak paydaları olan bir mücadele zinciri. Bazı revizyonistler bunu küçümsemekte ve kitlelerin bu yöndeki mücadelesine burun kıvrılmaktadır. Ancak sınıf mücadelesinin gelişmesine önemli olanaklar sunduğunu görememekteler.

"HAZIR ÇEKİÇ GÜÇ"ÜN SİLOPİ'DE İŞİ NE?

Türk egemen sınıfları sınıfsal ve ulusal mücadeleleri bastırmak için, "Irak Kürtlerini Saddam mezalinden korumak" gerçeği adı altında, önemli bir ABD askeri gücünü Silopi'ye yerleştirmeye başladı. Bu, bir başka yazımızın konu-

su olmasına karşın, işlediğimiz konuyla da yakından ilgili olduğu için değinmeden geçmek istemedik.

Dünyanın bir numaralı jandarması ABD, her tarafa burnunu sokmakta ve neredeyse dünyanın her yerinde askeri güç bulundurmaktadır. Rus Sosyal Emperyalizmi'nin rakip olmaktan çıkmasıyla birlikte bu tür tavırlarını umursamaz bir şekilde geliştirmektedir. Türkiye'ye yerleşmesi ise, çok yönlüdür. Bir yönü Ortadoğu'ya yönelik olmasına karşın, bir yönü de Türkiye'nin içinde bulunduğu sınıfsal ve ulusal bir savaşa karşıdır. Biz bu ikinci yönüne değinmek istiyoruz. Basına sızan haberlere göre, 'apağı' adı verilen helikopterler PKK gerillalarına karşı kullanılmaya başlanmış bile. Bu sadece sızan yönü. Bunu biz Körfez Savaşı sırasında da "ABD Türkiye'deki iç savaşa katılmaya hazırlanıyor" diye belirtmiştik. Nitekim katılıyor. Uşak Türk egemen sınıflarına yıpranmasını önlemek, Kafkaslar'a ve Ortadoğu'ya karşı koç başı olarak kullanmak için, sınıfsal ve ulusal mücadelesini bastırmak için harekete geçmiştir. Bunun için de, çeşitli gerekçelerle Silopi'ye yerleştirilmeye başlanan ABD askerlerini gerilla savaşıma karşı kullanmakta ve Türk askerini yönetmektedir. Filipinler ve Latin Amerika ülkelerinde olduğu gibi, bu kez de Türkiye'de aynı taktiği izliyor. Türk egemenleri ulusal mücadeleyi bastırmayınca, çareyi ABD emperyalizminin askeri güçlerini ilkeye çağırmakta bulmuştur. "Denize düşen yılana sarılır" örneği "huzur ve güveni" sağlamayı ABD güçleri-

ne bırakmaya çalışmaktadır. "Son Büyük Türk Devleti" güvenliğini ABD'ye ipotek etmiştir. Kime karşı?! Çeşitli milliyetlerden Türkiye halkına karşı! Ne var ki, Türk egemenlerini ABD'nin ramboları da kurtaramayacaktır. Aksine ABD'nin rambolarının varlığı egemenleri daha da uçuruma sürükleyecektir. Filipinler'de Markos'u, Aquino'yu, Latin Amerika'nın "başkan babaları"nın nasıl uçuruma sürükledi ve akıbetleri çok kötü olduysa, Türk egemenlerinin akıbeti de Latin Amerika'nın "başkan babaları" gibi olacaktır. Bundan hiç kimsenin kuşkusu olmasın. Ve ABD emperyalizminin ramboları halkın devrimci gücü karşısında beyazperdede olduğu gibi başarılı olamayacak, gerçek hayatın kendisi olan Vietnam'da olduğu gibi, kışlarına birer tekme yiyerek "vatanlarına" döneceklerdir.

ABD ramboları, Kürdistan'da Türk ordusuna ve polisine, Vietnam'da uyguladıkları taktikleri öğretecekler. Zaten bu taktikleri Kozakçıoğlu 3-4 yıldır uyguluyor. Somaç ortada. Ölüm mangaları, kontr-gerillalar, Özel Harp Daireleri, Türk ramboları bütünüyle Kürdistan'da. Vedat Aydın örneğinde olduğu gibi, taktikleri ters tepti. Bir Vedat Aydın gitti, ama, yerine Diyarbakır sokakları insan seliyle doldu. Bütün Türkiye'den halkın öfke sesi yükseldi.

ABD'nin Vietnam taktikleri de ortada. "Kelin ilacı olsaydı önce kendi başına sürerdi". ABD'nin kirliliği devrimci ve ulusal mücadeleyi daha da körükleyecektir. Tabii, egemenler rambolardan aldıkları öğütler sonucu katliamları

da hızlandıracak ve kitleleri topluca katletmekten çekinmeyecektir. Evet, ABD ramboları yakıp yıkacaklar, ama gerillanın engellenemez vuruşunu, kitlelerin devrimci öfke selinin sokaklara dökülmesini ve devrimin bir adım daha yaklaşmasını hiç bir şekilde engelleyemeyecektir.

TÜRK ÖLÜM MANGALARI SAHNEDE...

Son yıllarda Türk devletinin işlediği seri cinayetlerin haddi hesabı yoktur. Özellikle T.Kürdistan'ında bu tür cinayetler olağan bir hal almıştır. Sıradan köylülerin öldürülmesi ile Vedat Aydın gibi yasal bir partinin yöneticisine kadar ulaşmıştır. Yanı sıra; ilerici ve demokrat kuruluşlar ve dergi büroları bombalanmakta, Kürt belediye başkanları öldürülmektedir. Düne kadar korucu olmak istemeyen köylüleri öldüren, evlerini yakan, tarlalarını ve ekinlerini tahrip eden devlet, şimdi daha da ileri giderek demokratik kitle kuruluşlarını bombalamaya, bunların yöneticilerini öldürmeye ve Kürt belediye başkanlarını katletmeye kadar cinayetler serisinin boyutunu genişletti. Bu, egemen sınıfların ulusal mücadele karşısındaki çaresizliğini ve son çırpışlarını göstermektedir. Çünkü, mücadele ilerledikçe egemen sınıflar her türlü katliama başvurmaktan çekinmez. Ne var ki, kitleler kendilerine yönelik katliamlara artık eskisi gibi "duyar-sız" kalmıyor, düşmanın katliamlarına karşı koyuyor ve sokaklara dökülüyor.

İşlenen cinayetlerin artık "bilinmeyen kişiler tarafından yapıldığı"

gibi alçakça kandırmacalara kimse inanmıyor. En sıradan insanlar dahi bu cinayetlerin arkasında devletin olduğunu çok iyi biliyor. İster kontr-gerilla adı altında, isterse polis ya da asker tarafından yapılan cinayetlerin devletin direktifiyle işlendiğini bütün Türkiye ve dünya kamuoyu biliyor. Egemen sınıflar bile bunu gizleyemiyorlar. Burjuva muhalefet partileri dahi işin üzerine gidemiyor. Çünkü, yarın iktidara geldiklerinde kendileri de aynı yola başvuracaklardır.

ABD destekli Latin Amerika diktatörlerinin denetimindeki ölüm mangalarının cinayetler serisi herkes tarafından bilinmektedir. Mücadelenin geliştiği bir dönemde sahneye çıkan bu cani yaratıklar, hem ABD hem de o ülkenin diktatörleri tarafından organize edilip besleniyor. Ve bu tür cinayet örgütleri genellikle ABD'de eğitiliyor. Türkiye'de bu cinayetleri işleyenlerin elebaşları da ya ABD'de ya İngiltere'de ya da İsrail'de eğitilmekte. Ya da bu ülkelerin cinayet işlemekte olan ustaları buraya gelip eğitim vermekte. Devletin kolluk güçleri de buna Türkiye halklarına uygulamaktadır. Cinayetler genellikle kontr-gerilla'nın üzerine atılmakta. Sanki kontr-gerilla devletin denetiminde olmayan bir cinayet şebekesi olarak gösterilmeye çalışılmaktadır. Oysa kontr-gerilla devletin kontrolü ve denetimi altındadır. Direktifi yine devletin üst kademeslerinden alıyor. Diğer yandan sadece kontr-gerilla güçleri değil, aynı zamanda ordu ve poliste benzer cinayetleri işliyor. İşte son bir ay içinde İstanbul'da işlenen kanlı cina-

yetler ortada durmaktadır. İşken-
cede katledilenler ise bunların içi-
ne katılmıyor.

Son bir ay içinde İstanbul'da
polislin işlediği cinayet 15'i geçti.
Başta İSMAİL ORAL ve HATİ-
CE DİLEK olmak üzere, Murta-
za Kaya ve Beşiktaş'ta Perihan
Demirel'in öldürülmesi ve en son
İbrahim ERDOĞAN, Niyazi AY-
DIN ve sekiz arkadaşının ardın-
dan Ankara'da iki kişinin katledil-
mesi, polislin bir cinayet örgütü gi-
bi çalıştığını ve kesinlikle sağ yaka-
lamayı amaçlamadığını ortaya ko-
yuyor. Özellikle son on iki kişinin
katledilmesi devletin cinayet işle-
mekten çekinmediğini ortaya koy-
maktadır. Beşiktaş'taki çatışmada
teslim olmak isteyen bir kişi elleri
havada iken taranmış ve katledil-
miştir. Bu olayı, polislin cinayetleri-
ni örtmeye çalışan burjuva basını
dahi yazmak zorunda kalmıştır.

12-14 Temmuz gecesi İstanbul
ve Ankara'da oniki devrimcinin
katledilmesi, Faşist Türk devleti-
nin yöneticileri tarafından dünya
halklarının baş düşmanı eli kanlı
Bush'a verilen kanlı bir armağan-
dır. Bunu biz söylemiyoruz. Tuzla
katliamının da sorumlusu İşçileri
Bakanı Kafentli söylüyor. Uşak ca-
niler, dünya jandarması efendileri-
ne böyle bir karşılama "töreni" ha-
zırladılar. "Biz teröristleri temizle-
dik, sen korkmadan ülkemize gele-
bilirsin" diye. Böylesine bir uşak-
lık ve alçaklık görülmemiştir.
Bush'un yoluna kırmızı halı yerine
on devrimcinin kanını sermekten
büyük bir zevk duymuşlardır. Çün-
kü ölüm tacirleri böyle buyurmuş-
tur: "Gelmeden önce halkın ve
devrimcilerin kanını ayaklarımızın
altında isterim" diye... "Son büyük
Türk devletinin" korucuları Türk

faşistleri de bu kanı iştahla sun-
maktan çekinmemişler.

BURJUVA BASINI

KATLIAMLARIN ORTAĞIDIR!

İsmail Beşikçi'nin de belirttiği
gibi, burjuva basını MİT'in şubesi
gibi çalışıyor. Bununla da kalmı-
yor, polislin ve kontr-gerillanın işle-
diği cinayetleri gizlemeye çalışı-
rak, halktan insanları ve devrimci-
leri "terörist" ve "cani" göstermeye
çalışarak devlet cinayetlerinin suç
ortacı olmaktadır. Bunu varolduk-
ları günden itibaren yapıyorlar.
Suçsuz ve silahsız insanların öldü-
rülmesini, "dişi militan", "polis ka-
tili" vb. gibi manşetler atarak poli-
slin bilinçli yardımcısı oluyor. Son
bir kaç olayın basında yansıması-
na bakmak bile yeterlidir. Hasan-
paşa'da İSMAİL ORAL ve HATİ-
CE DİLEK'in polis tarafından kat-
ledilmelerine attıkları başlıklar
herkesin gözü önünde. İşte Milli-
yet'in 21 Mayıs 1991 tarihli baskı-
sından birkaç başlık: "Ölüm timi
ele geçti", "kanlı hücre baskınında
yakalananlar 3 polislin katili"; Aynı
tarihli Bugün gazetesi: "Polis kati-
li karı-koca öldürüldü"; Hürriyet
gazetesinde ise sadece bir başlık:
"polisle çatışmaya giren annesi,
gözlerinin önünde öldü". Oysa er-
tesi gün gerçekler bütünüyle orta-
ya çıktı. Evde çatışma olmadığı gi-
bi, silah ve dokümanda yoktur. İs-
mail Oral ve Hatice Dilek evde
teslim alındıktan sonra polis tara-
fından kurşuna dizilmişlerdir. On
devrimcinin ölümünde de buna
benzer olaylar olabilir. Bu da ya-
kımda açığa kavuşacaktır. Aile-
ler kurşunların yakından atıldığını
söylüyor. Bu kesinlikle doğrudur.
Çünkü, polis yakalayıp öldürüyor.
Canlı yakalamak polise yasak. Yu-

karıdan gelen emirler böyle. Yol-
da giden Murtaza Kaya'yı öldüren
caniler, diğer devrimcilere acıma-
dan kurşun sıkabilir. Tuzla katli-
amı ortada, taksiden indirilerek
dört proleter devrimci kurşuna di-
zildi mi? Bunları katledenler el-
lerini kollarını sallayarak gezdikle-
ri gibi, yeni cinayetler işlemeye de-
vam ediyorlar.

Burjuva basını da polislin cina-
yetlerini gizlemeye devam ediyor.
Ama halk bunu hiçbir zaman unut-
mayacak. Mutlaka burjuva basının
sorumlularından da hesap soracak-
lar. Hele bazı "ilerici" geçinen bur-
juva basınına ne demeli. Örneğin
Cumhuriyet yazarlarından tek ses
bile çıkmıyor. Gerçi bunlardan ses
beklemiyoruz. Çünkü onlar Musta-
fa Kemal'in izinden gidiyorlar.
Mustafa Kemal'in döneminde işle-
nen katliamlara rağmen Mustafa
Kemal'i "demokrat" gördüklerine
göre, bunların bugünkü tavırları
daha iyi anlaşılır. Çünkü bunlar
öyle bir Kemalizm hayranı ki, "va-
tanın ve milletin bölünmezliği" adı
altında Kürt ulusunun yıllardır bo-
ğazlanmasını ve katledilmesini des-
teklemişlerdir. Kendi gazetelerin-
den onlarca basın emekçisinin atıl-
ması karşısında köşesinde tek bir
aykırı ses çıkarmayan bu tür "ay-
dın" bozuntuları, ilerici halk aydın
olamaz. Olsa olsa düzenin bekçi
köpekliğini yapan "aydın" bozuntu-
ları olabilirler. Sözümüz yanlış an-
laşılmasın. Biz, bütün aydınları he-
def almıyoruz. Kendini "ilerici"
gösterip de düzenin çanakyalayıcı-
lığını yapanlara sesleniyoruz.

Devletin kanlı terör ve cinayet-
lerine karşı tavır almayan, halkın
özlem ve isteklerinin yanında ye-
ralmayan ve halk demokrasisini sa-
vınmayan, ulusal baskıya karşı çık-

mayan demokrat olamaz. Burjuva basınının köşelerini kaparlarda bu yok. Belki bir iki tane çıkabilir. Ama genelde hepsi aynı yolun yolcusu. Bu tür 'aydın' bozuntularının sık sık "demokrasi"den sözlemeleri kimseyi kandırmasın. Bunların sözünü ettiği "demokrasi" kendilerine dokunulmaması düzeyindedir. Sık sık cuntalara karşı yazmalarına da bakmayın. Yarın askeri cunta geldiğinde ilk alkışlayanlar yine bunlar olacaktır. Çünkü onlar, her devrin adamıdır.

Gece yaraları insanların evlerinden alındığı ve bilinmeyen yerlere götürüldüğü ve birkaç gün sonra bir köşede "ölü olarak" bulunduğu bir ortamda, devrimcileri canı olarak göstermek alçaklıktır. Ortada bir canı ve canilik varsa, bunu yapan kontr-gorillasıyla, siyasi ve karakol polisiyle, MIT'i, ordusu ve jandarmasıyla Faşist Türk devleti değil mi? Devletin bu caniliklerine karşı tavır alınmadan ne aydın ne de 'demokrat' olunur.

BURJUVA-FEODAL MUHALEFET PARTİLERİNİN KATLİAMLAR KARŞISINDAKİ TAVIRLARI

SHP ve DYP'ain ANAP'ın uygulamalarına karşı tavırları genelde aynıdır. En çok işledikleri konu enflasyon ve geçim sorunu. Başka bir konuya değinmekten vebadan kaçır gibi kaçıyorlar. Örneğin, Kürt sorunu ve "terör" dedikleri devrimci mücadelenin yükselmesi konusunda, Devlet Terörü Yasası konusunda tavırları ANAP'tan pek farklı değil. Hatta Kürt sorunu konusunda SHP ANAP'tan daha da tutucu. Devletin işlediği cinayetlere ise bile bile sessiz kalıyorlar. Devrimcilerin ve

halkın rasgele öldürüldüğü, kurşuna dizildiği, işkence edildiği, katliamların yapıldığı, insanların geceleri eviaden alınıp 'bilinmeyen' yerlere götürülüp kurşuna dizildiği, 12-13 yaşlarındaki küçük Kürt kız çocuklarına Mardin Jandarma Tugayı'nda (Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nın açıklaması, 15 Temmuz 1991 Cumhuriyet) tecavüze yeltenilmesi gibi olaylar karşısında bile kılıcı kıpırdatmayan bu alçaklar sürüsü, halkın çıkarlarını korumak bir yana, iktidara geldiklerinde aynı yöntemlere hiç kuşkusuz devam edeceklerdir. Muhalefet, ANAP hükümetinin halka uyguladığı baskı ve işkencelerden kendilerini dışta tutmaya çalışsalar da, hükümetin baskı yasalarını onaylayagelmisler ya da ciddi bir tepki dahi göstermemişlerdir. İşte, Diyarbakır'da Vedat Aydın'ın katledilmesi ve cenaze yürüyüşünde onlara insanın öldürülmesi, yüzlencesinin yaralanması. Yine İstanbul'da polis'in on devrimciyi katletmesine sessiz kalmaları ve hatta onaylar gözükmeleri... Zaten, Türk devletinin varlığını savunmak, işkence, baskı, sömürü ve katliamı savunmaktan geçer. Türk devletinin bölünmezliği adına Kürt ulusunun katledilmesini savunmak demektir. Faşist Türk devletinin yanında olmak memurların en demokratik hakları olan sendikal hak ve özgürlüklerinin gaspını savunmak, işçi haklarını askıya almak, emperyalizmin paralı askeri olmak demektir.

DİYORUZ Kİ!

Tuzla katliamıyla başlayıp İsmail ORAL, Vedat AYDIN, İbrahim ERDOĞAN, Niyazi AYDIN ve diğer devrimcilerin katledilme-

leriyle devam ederek yükselen devlet terörüne karşı çıkmak, her türlü baskı ve zulme karşı savaşmak, her yurtsever ve demokrasinin görevi olmalıdır. Bugün, devletin bu cinayetlerine sessiz kalanlar, yarın devletin terörüyle karşı karşıya kalacağını bilmelidir. Eğer, Hitler'in Yahudiler'i katletmesi karşısında sessiz kalan papazın durumuna düşmek istemiyorsak, devlet terörüne karşı ayağa kalkmalı ve mücadele etmeliyiz. Kendine aydının, demokrasinin, devrimciyim diyen her insanın bu terörü lanetlemesi ve ayağa kalkması şart ve gereklidir.

Faşist Türk devleti, devrimcilere karşı kanlı bir katliam terörüne girişmiştir. Yapıkları katliamlarla halka ve devrimcilere gözdağı vermek, onları sindirmek ve devrimci mücadeleyi pasifize etmek istiyorlar. Özellikle silahlı mücadele yanlısı devrimcileri sindirmek için başlatılan bu katliamlar serisi yeni katliamların habercisidir. Halka yönelmiş bu katliamlar ne olursa olsun cezazsı kalmayacaktır. Halkımız bu canilerden kendi yöntemleriyle hesap soracaktır. Burjuvazi, ekonomik ve siyasi bunalımını katliamlarla örtmeye ve halka "uslu durmazsanız sonunuz böyle olur" mesajını vermeye çalışıyor. Halkımız ve devrimciler bu tür katliamlara pabuç bırakmayacak kadar güçlü ve direngendir. Devrimci mücadele alçakça katliamlarla durdurulmayacak kadar kök salmış ve boy vermiştir. Onu, faşizmin ne topu ne de katliamları durdurabilir.

**GÜNÜ GELDİĞİNDE HE-
SAPLAR MUTLAKA, AMA,
MUTLAKA SORULACAKTIR!**

DAZUBAO*

Serdar CAN

Sevgili Yeni Demokrasi!

Felsefi anlamda kişi, kendisi için uygun gördüğü yaşama biçim ve düzeyini, başkaları için de öngörüyor demektir. Bir yayın kuruluşunun, sözcüğü bir derginin sayfalarını doldurması bakımından kendi çizgisine ters kalemlere fırsat tanıması bir meziyetsiz; aynı bu meziyetsiz, çizgi savunucuları için de gösterilmelidir.

Haklıların cesaretini ölçmeye arşınlar yetmez! Cesaretliyiz çünkü haklıyız. Y.Demokrasi'nin platformsal çizgisinin reddi değil, onun savunması zeminindeyiz. Y.Demokrasi dergisinin yayın anlayışını eleştirirken yeni-demokratik çizginin reddinin reddi olmayı güdüyoruz. Açıkçası; Y.Demokrasi sayfaları nasıl kendinin reddine açıksa öncelikle ve özellikle kendinin savunması olan bu tür mektuplara da açık olmalıdır.

Öyle sanıyoruz ki özü itibarıyla cesaretimizin nedeni anlaşılabilir. Haklılığımızın, mektubumuz okundukça anlaşılacağı kanaatindeyiz.

Sevgili Yeni Demokrasi!

Eylül 1990'da çıkan Y.Demokrasi Özel Sayı:13'un içerdiği konular, tamamen Körfez Sorunu üzerine çıkan veya çıkması olağan meseleler ve bunlara bakış perspektifine ayrılmıştı. Ancak bu Özel Sayı'nın ardından çıkan 33.sayı, eski

(*) Çin'de BDPK hareketinin ilk gününde, 28 Mayıs 1966'da Pekin'deki Zintua Üniversitesinin divanına Kazıl Muhafızlar'ın astığı ilk yazılı duvar afişine "Dazubao" adı verilir. Bu dazubao, iki gün sonra Mao tarafından Halkın Gazetesi'nde yayınlattırılmıştır. Mao, BDPK boyunca duvarları süsleyen bu dazubao'lara "devrimin keskin kenarı" adını vermektedir.

değerlendirmenin eksikleri ve yanlışları konusunda özeleştiri yaptıktan sonra, Y.Demokrasi'nin doğru anlayışını yeniden koyuyordu.

Özel Sayının bakışı eleştirilirken şöyle bir alıntı ve belirleme yapılmıştı: "...Irak'ın emperyalist saldırı ve işgale maruz kalması halinde -hatta saldırı fiilen başlamadan önce- Saddam'ın devlet gücüyle ateşkes yaparak emperyalist ordulara karşı vaziyet alması ve savaşmasıdır.... tire içinde tutulan cümle, doğru anlayışı reddediyor."

"Eğer işgal halinde bu önerilseydi esas itibarıyla doğru olurdu. Nückerin işgal koşullarında doğru olan şunlar da söyleniyor: 'Normal koşullarda tartışmasız düşman olan Saddam yönetimiyle savaşa ara verip asıl büyük düşman ve her şeyin de öncelikle sorumlusu olan emperyalizmle savaşmak, hatta bu savaşta Saddam'ın kuvvetleriyle anlaşabilirlerse ittifak yapmak olur' deniliyor. Yukarıda işgal halinde, böyle (bir) tutum esas itibarıyla doğru olur dedik."

Devamla Y.Demokrasi ittifak için bazı koşullar öne sürmek gerektiğini söylüyor ki bunları geçiyoruz. Zira vurgulanması gereken yan, ayrıntılar değildir. Çünkü burada öne çıkan esas yön, Saddam'la emperyalizme karşı savaşmış süreci ittifakın "esas itibarıyla" doğru olup olmayacağıdır.

Aynı 33. sayıda bu bir kez daha vurgulanıyor. "Birinci görev" belirtildikten sonra "ama Irak'ın emperyalistler tarafından işgali halinde birinci dercede -esas görevi- emperyalistler ve usaklarına Irak'ı mezar etmek (...) olmalıdır." deniliyor. Saddam rejimine karşı mücadele, "birinci görev" olmaktan tali plana düşüyor; yeni si-

yasal-sınıfsal koşullar proletaryayı strateji değişimine zorluyor. Doğal olarak (Irak)... egemen sınıfları işgale karşı direndikleri sürece (proletarya bunlarla bn.) yabancı işgale karşı (dünya halklarının başdüşmanı ABD emperyalizmine karşı bn.) ittifak yapmalıdır..." yorumu yapıyor.

Özcesi; işgal öncesi baş çelişme, Arap, Kürt ve diğer bütün milliyetlerden proletarya ve halkın görevi olarak Saddam iktidarını devirmeyi öngerektirirken, emperyalist fiili-askeri işgalden sonra baş çelişme, ikincil çelişme haline dönüşmüş oluyor ve milli çelişme baş çelişme oluyor. Emperyalist işgale karşı, ulusal çapta direniş örgütlenme birinci görev oluyor. Böylece Saddam'la ittifak -esas itibarıyla- doğru kabul ediliyor.

Bu durumda Saddam yönetiminin sınıfsal karakteri değişiyor mu? Tabii ki hayır! Esas olarak gene komprador-burjuvazi, toprak ve petrol ağalarının temsilcileri olurken değişen şey güdük bir anti-emperyalist (yani salt anti-ABD ve anti-İngiliz olması bakımından güdük, aynı "kurtuluş savaşı"ndaki M.Kemal gibi) yönelime girdikleridir. Burada yapılacak bir ittifak, komprador - burjuvaziyle -bir emperyalist işgale karşı- geçici bir ittifaktır. Salt işgal şartlarına özgü bir ittifak... Aynı İLDünya Savaşı döneminde ÇKP'nin Japon işgaline karşı, Amerikancı komprador-burjuvazinin partisi Guomindang'la yaptığı ittifak gibi...

Marksist-Leninist-Maoist diyebileceğimiz, pratik değeri yüksek olan bu teze, bir önceki özel sayının özeleştirisini yapılarak varılmıştır.

Sevgili Yeni Demokrasi!

Eğer 33. sayıda yer alan bu bakış açısından vazgeçilmişse bir önceki özel sayının olduğu gibi, 33. sayının da özeleştirisi yapılmalıydı. Y.Demokrasi'nin halka karşı sorumluluğu bunun gerektirirdi. 33. sayıdaki izlekten vazgeçildiği bildirilmeden, özeleştirisi yapılmadan onu tekdüz eden bir yazıya çıkmayı, Y.Demokrasi'nin siyasal ahlakına uymaz. Bir özeleştirisi yapılmadan Marksist-Leninist-Maoist anlayış tekdüz ediliyorsa; bizim devrimciler olarak Y.Demokrasi'yi böyle açıktan eleştirme hakkımız vardır. Çünkü biz, onun "savunuyorum" dediği çizginin savunucularıyız.

Gelelim meselenin püf noktasına. Bakınız 35. sayıda ne deniyor! Körfez sorunuyla ilgili olarak biz üç tavrı geliştirdik! "Birincisi: Irak rejiminin, Kuveyt'i işgali, haksız ve zorbaca bir ilhak hareketidir.

"İkincisi: (Ama nasıl ki, Irak'ın Kuveyt'i işgalini haksız ve zorbaca bulmamız, ona karşı çıkan gerici, kokmuş El Sabah rejimini desteklediğimiz anlamına gelmiyorsa) Amerika ve müttefiklerinin Orta-doğu'ya asker göndermeleri, Irak'a saldırımları ve işgalleri de emperyalist bir eylemdir ve bu demek değildir ki, bu durumda emperyalist eylemle savaşılan despotik, gerici-faşist Irak rejimi desteklenmelidir."

İşte burada ne kastediliyor? Ne demek isteniyor?

Önce "İkincisi" diye başlayan ve parantez içinde devam eden benzetmenin, yanlış bir benzetme olduğuna dikkati çekelim. İtlerle enikler, kuyrukları vardır diye, birbirleriyle özdeşleştirilemezler! Saddam'a karşı El Sabah ile Bush'a karşı Saddam arasındaki nitelik bir farklılık vardır. Bir yanda komprador, işgalci bir rejim varken, diğer yanda bundan nite-

lik olarak farklı -altını çizerek söylüyoruz- dünyanın jandarması, dünya halklarının başdüşmanı işgalci ABD emperyalizmi vardır.

Yukarıda, ABD-İngiliz ve sürekası emperyalizminin Irak'ı işgali durumunda Y.Demokrasi'nin "-esas itibarıyla-" proleter bakış açısından hareketle bazı koşullar öne sürerek Saddam yönetimiyle ittifak yapılabileceği konusundaki görüşünü özetlemiştik. Y.Demokrasi'nin geliştirdiği en önemli tavır işte buydu. 35.sayının sözkonusu yazısında buna hiç değinilmediği gibi "desteklemek-desteklememek"le kastedilenin ne olduğu da muğlak bırakılmıştır. Eğer desteklememekle kastedilen şey, işgal durumunda Saddam'la ittifak yapmanın doğru olmayacağı ise bu, Y.Demokrasi adına, siyasal ahlakımıza uymayan bir gerçekleri saptırma girişimidir! Şekere bulanmış bir kurşundur!

Yok eğer kastedilen -emperyalist işgale karşı geçici ittifaklar kurmanın dışında- Saddam rejimleri gibi rejimlerin evrensel düşman olduğunsa bunu desteklemekle Y.Demokrasi'nin ne alakası var? Y.Demokrasi zaten normal koşullarda Saddam iktidarını devirmenin "birinci görev" olduğunu belirliyor mu?

Dostta düşman da bilirdi Y.Demokrasi çizgisi çıktığı ilk günlerden beridir Üç Dünya Teorisi'ne tavır almış ve ona karşı ideolojik mücadelede en ileri saflarda olmuştur. Bunun için "Irak rejimini desteklemedik" diye vurgulama yapıp paragraf açmak Y.Demokrasi'ye haksızlıktır. Kastedilen tavır, Üç Dünyaçı sınıf uzlaşmacısı bir tavrıdır. Bunun bizim geliştirdiğimiz tavrıla bir ilgisi yoktur.

Kimler desteklenir? Tabii ki emperyalizmi geriletken hareketler desteklenir. Afganistan'ın işgaline karşı savaşılan mücahitleri desteklerken onların sınıf karakterlerini

mi destekledik? Tabii -ki hayır! Onların sınıf karakterleri çoğunlukla ulusal - burjuvazinin sağ kolu olması karşın, ikincil olarak ABD uşağı, kompradordur. Ne ulusal-burjuvazinin ne komprador-burjuvazinin sınıf karakterlerini destekleyip savunmadık Biz onların Rus Sosyal Emperyalizmi'nin işgaline karşı verdikleri direnme savaşını destekledik. Emperyalist işgale geriletken ulus çapındaki eylemi destekledik. Tarihin bir cilvesi, komprador-burjuvaziyi de bu eylemin içine sokmuşsa "madem ki ABD uşağı kompradorlar da bu eylemin içindedir, o zaman biz Afgan ulusal direnişini desteklemiyoruz" diyemezdik. Bu pire için yorğan yakmak deyişinde olduğu gibi Afgan halklarına ihanet olurdu.

Diyalektik, kesintisiz bir olaylar zincirinin, bir süreçler karmaşasının bilimidir. Diyalektik, bir kesin kalıplar bütünü değildir. O, olaylara görünüşleriyle yaklaşan andavalık değildir. Şeylere "ya desteklenir ya da desteklenmez" formülüyle yaklaşan biçimci mantığı reddeder.

Sevgili Yeni Demokrasi!

Bizim geliştirdiğimiz en önemli tavır, Türkiye siyasal platformunda yalnız bize, Yeni Demokrasi'ye, Marxist-Leninist-Maoist akıma özgü bir tavrıdır. Bu da emperyalist işgale karşı direndiği sürece, proletarya partisinin Saddam'la -esas itibarıyla- ittifak yapılabileceği şeklinde idi. Bu aynı zamanda şu anlama gelir: Saddam güçlerinin emperyalist ittifaka karşı savaşılan eylemi (yalnızca bu açıdan) desteklenir. Zaten ittifak sorununun gündeme gelmesinin altında yatan gerçek budur. Onun emperyalizme karşı direnen eylemi...

Y.Demokrasi'nin bütün okurları, bu gerçeği bilince çıkarmalıdır. Haksız savaşlara karşı elim-kolumu bitişirip oturmak, "it dalaşı" diye deyiş köşesine çekilmek;

Irak halklarını emperyalist işgalcilerin insafına bırakan, dolayısıyla objektif olarak emperyalizmin ekmeğine yağ süren AEP revizyonizminin işidir. Bu politika, Marxist-Leninist terimlerle şekere bulanmış bir kurşundur!

Y.Demokrasi'nin geliştirdiği tavrı, haksız bir savaşı haklı savaşa dönüştürmeyi işaret eden bir önermedir. Bu, "dört bir yana yumruk sallama" ile benzeştirilemeyeceği gibi, "hiç yumruk sallamama" ile de benzeştirilemez. Kiminle, kiminle karşı, ne için ittifak? İşte Y.Demokrasi'nin 33. sayısındaki bakış, bu sorulara verilecek en doğru yanıtı vermiş, neyin, ne zaman ve nasıl vurulacağına işaret etmiştir.

Y.Demokrasi dışında, bu politikaya benzer bir imaj veren Mücadele Dergisi çizgisi ise "komprador-burjuvazi ile hiçbir şart altında ittifak yapılmaz" "sol"culuğundan kendini kurtaramamakla birlikte, realiteyi "değiştirme" çabasına girmiş ve Saddam rejimine, "Küçük burjuva diktatörlüğü" gibi yaftalar yapıştırmayı denemişti.

Üçüncü olarak 2000'e Doğru çizgisi var. Bunlar, işgal olsun olmasın, işgale karşı direnme eylemi değil de ittifak yapılması muhtemel sınıfın gerici-faşist karakterini, bütünüyle Saddam rejimini destekleme gafletine düşmüşlerdir ki, bu onların UDT'den kalan reformizmlerinden kaynaklanmaktadır.

Marxist-Leninist-Maoist akımın, Türkiye'deki en istikrarlı savunucusu, Y.Demokrasi, emperyalist işgale karşı Saddam'la ittifak yapılabilir şeklindeki bu tavrı geliştirmişti. (İttifak için bir takım koşulların öne sürülmesi vb. ayrıntı olduğu için biz, "esas itibarıyla" savunulan görüş değinmekle yetiniyoruz) Y.Demokrasi'nin diğerlerinden farklı yanı işte budur.

35. sayıda "biz üç tavrı geliştirdik" deyip de can alıcı noktayı gözmezlikten gelmek, Y.Demokrasi

adına gerçeği gizlemektir. Ne anlama geldiği bilinmeyen "destekleme-desteklememe" ikiliyle anlatılmak istenen şeyin Y.Demokrasi'nin geliştirdiği tavrı hiçbir ilgi yoktur! Eğer "o özel durumda-Saddam'la ittifak yapılabileceği" önermesi, 35. sayıda çıkan ilgili yazının yazarınca savunulamıyorsa Y.Demokrasi adına laf illüzyonizmini bir yana bırakıp politikayı savunmayı işin çilleriace teslim etmelidir. Eğer birtakım insanlar çıkıp okura, Y.Demokrasi adına şekere bulanmış kurşunlar yutturmak istiyorlarsa; ömrünü Marxist-Leninist-Maoist akımın istikrarına adanmış bizlerin aynı sayfalardan yararlanarak Y.Demokrasi'nin gerçek politikasını vurgulamaya hakkımız vardır. Birileri o sayfalarda illüzyonizm yapmak için kendilerinde hak buluyorlarsa bizim gerçeği, sadece gerçeği açıklamaya hakkımız vardır.

35. sayıdaki eleştiri konusu yazıda, devamla, "Üçüncüsü;" denilerek cümle kuruluşu bakımından hilkat garibesi bir "tavr"dan sözedilmiş ki anlamak ne mümkün! Devam eden paragraflara da Marxist-Leninist-Maoistlerin vereceği cevap vardır ama şimdilik geçiyoruz.

Sevgili Yeni Demokrasi Yazı Kurulu!

Belki yazar hak ve sorumluluğuna dayduğunuz saygıdan ileri gelen bir evhamla gramer hatalarını bile düzeltmiyorsunuz. Ama bu işi yaparken Y.Demokrasi'nin işçiköylü kökenli binlerce okuyucusunu da düşünmelisiniz. En azından dil kuruluşu bozuk ve yanlış olan yazıları sahiplerine iade edip düzeltmelerini isteyebilirsiniz.

Sevgili Yeni Demokrasi!

Bir diğer eleştiri konusu ise özeleştiri yapacağız diye belirtip de -nedense- unuttuğunuz bir konu üzerinedir.

Gene 33. sayının 1. sayfasında

çıkan başlıksız giriş yazısında "32. sayıdaki 'iki çizgi mücadelesi' adlı yazıda da yanlış anlayışlar tespit etmiş olmamıza rağmen, yer yokluğundan dolayı bu sayıya koyamıyoruz" demişsiniz ama bu "yanlış anlayışlar"ı tespit eden yazı, ne 34. sayıda ne de 35. sayıda çıkmadı.

Y.Demokrasi'de (32. sayı) çıkan bu iki çizgi aktarması, bütünlüklü bir yaklaşım sergilememekle birlikte, daha önce çıkan inceleme ve yazıların reddi üzerine çatılmıştır. Lenin ve Mao'nun özellikle parti içindeki hizip çalışmaları üzerine söylediği sözleri genelleştiren, neredeyse parti içindeki her sapmaya karşı idari yaptırımları öngören bir üslupla yazılmıştır. Çoğunlukla yuvarlama yöntemine başvurularak yazılmış betimlemeler, Marxist-Leninist-Maoistler'de çok etkisi yaratmıştır. Oportünizmin açıktan tasfiyeciliğe dönüştüğü, oportünizmin sosyal-emperyalistliğe dönüştüğü dönemler itibarıyla söylenmiş idari yaptırımlar içeren sözleri, sanki oportünizmin her türüne karşı uygulanması gerekirmiş gibi anlatan, kendi açmazını görerek çizginin -parti içindeki ikinci çizginin- net bir tanımına bile yanaşamayan bu yazı, gerçekte bu konuda Maoist çizgiden daha çok -gene- AEP çizgisine yakın, Marksizm - Leninizm - Maoizm şekerine bulanmış bir kurşundur!

Öyle ki F.Ali imzalı bu yazı, birkaç ay sonra çıkan -geçmişte halk arasında adı "Maocu" olarak bilinen- Emegin Bayrağı yarı-troçkistlerinin şaşaklığıyla karşılanmıştır. E.Bayrağı 33. sayısında "entellektüel" bay yazar, "hakkını yememek için belirtelim, F.Ali iki çizgi mücadelesi konusunda Leninist parti öğretisine oldukça yaklaşıyor..." diyerek F.Ali'nin hakkını teslim ediyor. Artık siz hesaplayın yazarımızın hali pür helalini!

Tırnaklı Maocular arasında

bugün bir adım ileri, üç adım geri, ardından bir ters parende (aman bir trafik kazasında burnum kanamam diye yolun öylesine sağından gidiyor ki şarampöle yuvarlanmaları an meselesi) şeklinde seyretmekte olan AEP çizgisinin ürünü bay yazar, "F.Ali, iki çizgi mücadelesinin sürekliliği düşüncesine Marksizm - Leninizm cephaneliğinden aldığı" silahlarla önemli bir-kaç vuruş yapıyor," diyerek, F. Ali'yi bir kez daha taltif ediyor. Daha önceki yazılarda, vurgulaya vurgulaya Maoçu anlayışı ifade ettiğini belirten F. Ali'nin iki çizgi mücadelesi üzerinde yaptığı bu aktarma talihisizliktir. İster iradi isterse gayri-iradi olsun Y.Demokrasi'nin 32. sayısındaki "İki çizgi mücadelesi" başlıklı yazısı F. Ali'nin "Marksizm - Leninizm cephaneliğinden aldığı" G-3 kurşunlarını, Kalaşnikof haznesine sokma girişimidir!

Sevgili Yeni Demokrasi!

Emeğin Bayrağı'nın tescilli cahillinin diyalektik bakış adı altında yaptığı abuk-sabuklukları okurken içimiz sızlamadı değil! Tabii ki ikinci çizgi parti içinde sürekli midir, değil midir; bir KP'de üç-beş aylık veya birkaç yıllık bir ara, iki çizgi mücadelesinin sürekliliğine hanel getirir mi, getirmez mi; ikinci çizgi meşru mudur, değil midir; ne zamana kadar meşrudur ne zaman meşru değildir konusunda cahillere diyalektik dersi vermek isterdik Aynı "oksijende olduğu gibi, iki atom yerine üç atom bir molekül halinde birleşirse, koku ve tepki bakımından normal oksijenden oldukça farklı olan ozonu elde ederiz" örneğinde olduğu gibi; aynı genç burjuvazinin kendi diyalektikliği içerisinde reaksiyoner hale gelip gerileşmesi veya KP'lerin sosyalizmlerde -mesela Arnavutluk'ta "halk genellikle 'burjuvazi' deyimini kullanıyor, ama burada bizim Batı'da bildiğimiz anlamda,

iktisadi bir güç olarak burjuvazi yok. Burada sorun, grupların ve akımların billurlaşması ve bunun da muhtemelen çatışan grupların oluşmasına ve kapitalizmin başka bir kılıhta geri gelmesine yolaçması." (Bir zamanlar sosyalist bir ülkenin işçisinin ağzından) veya sosyalizm dışında KP'lerin kendi içinden ideolojik bir eğilim olarak burjuvaziyi doğurması olgusunda olduğu gibi...

Ama bu sefer Y.Demokrasi'nin netsizliğini imayla R.Cem Karataş ve F.Ali'den sonra ortalıkta üçüncü bir isim dolmaz mıydı? Doğası hatalı olduğu halde, teşbih-tehata olmaz diyerek gözümüzdeki mertegi hatırlatmazlar mıydı? Çünkü iki çizgi mücadelesi konusunda kendi kendiyi çelişen, yer yer iki çizgi mücadelesini savunuyor gözükken ama lafta kabul etmeyen Emeğin Bayrağı, yazısını iki Yeni Demokrasi yazarının çelişmesi üzerine oturtmuş. (Bu yazarlarımız R.C.Karataş ile F.Ali'dir.)

Şeylerin tarihsel-toplumsal süreçteki sarmal ilerlemesinde, görece geriye dönüşler içerdiği gerçeğini, iki çizgi mücadelesini reddederken yadsıyan sözümona diyalektikçi Emeğin Bayrağı yazarı R.C.Karataş'ın yazısına atfen "bir burjuva partide burjuva ideolojisi olacak ama onun varlığını tamamlayan karşıtı olmayacak" şeklinde bir önerme yapıyor. Tersine formüle ederek 'amma!lı alaylarla süslediği diyalektik gerçeği, pratik örneklerle kanıtlayabiliydik. Sözelimi Türkiye proletaryasına büyük önderi İ.Kaypakkaya'nın bir burjuva partisi içinde, onun karşıtı olarak nasıl proleter ideolojiyi temsil ettiğini ve hatta bir burjuva partiden nasıl bir proletarya partisi doğduğunu gözlerinin içine içine sokabiliydik. Ama önce Y.Demokrasi'nin netleşmesi gerekmiyor mu?

Türkiye Devrimci Hareketi hakkında az-çok bilgisi olan herkes, İ.Kaypakkaya'nın kendi şahsında ve yol arkadaşlarında somut-

laşan, burjuva partisinde proleter ideolojiyi savunan bir çizgiyi temsil ettiklerini bilir. Bunların İ.Kaypakkaya'dan haberleri yok ki bilirsiniz! Aynı kökenden geldiğine bakmayın, Kruşçev de emekçi kökeliydi. Diyalektik, şeylerin tarihsel-toplumsal süreç içerisinde zıddına dönüştüğüne işaret eder. Simyanın kimya ile benzerliği neyse bunların İ.Kaypakkaya ile ilgileri de o kadardır. Ama isim bezirganlığına geldi mi, pazar esnafı gibi şehitlerin adından faydalanmada mangalda kül bırakmazlar!

Sevgili Yeni Demokrasi!

Söz sırası sendedir artık. Çizgi netleşmediği sürece meydan, şehit kanı bezirganlığında usta, laf ebelerine kalacaktır!

Önce SS Kararnameleri, ardından Terör Yasası ile birlikte bir basın bunalımı doğdu. Y.Demokrasi, bundan nasibini oldukça aldı. Ama öyle görünmüyor ki, bu bunalım sanki çizgisine de yansdı! Deyim yerindeyse neredeyse kırk yıldan beridir konuşulan-tartışılan "baş düşman - baş çelişme" gibi konularda da hatalar yapılmaya başlandı. Pratikte hiçbir zaman için dört dörtlük uygulanmamış da olsa, teoride kişisel katkılardan dolayı üç aşağı beş yukarı müsterek olunan "iki çizgi mücadelesi" anlayışımızda da hatalar yapılmaya başlandı. Bir sayı, bir önceki sayının inkarı haline geldi. (Tabii ki ülkemiz siyasal muhalafeti içinde proleter ayrıcalıklığın, yani ayrıcalıklı Y.Demokrasi çizgisinin gereğidir özleştirir.) Ama netlik de gereğidir Y.Demokrasi'nin. Bu yüzden Körfez meselesiyle ilgili olarak 35. sayıda çıkan çarpıtma bir an önce düzeltilmelidir. Bir an önce "iki çizgi mücadelesi" başlıklı yazısındaki "yanlış anlayışlar" ortaya konup netlik sağlanmalıdır ki hayata hep keskin ve pürüzsüz yanlarından bakan, hep iki kere ikiyi çarpıp dörtleri elde eden mekanik kafalı "câhulu cahala"ya parti içi iki çizgi mücadelesinin diyalektik bir zorunluluk olduğunu öğretilsin.

Yankiler Peru'da karşıdevrim tezgahlıyorlar *

Maoist devrimcilere karşı savaş, ülkenin ezilen halkına karşı bir savaştır. Ve devlet iktidarını ele geçirmede kararlı olan bir halka yenmek kolay değildir.

Son aylarda ABD hükümeti Peru hükümetiyle yoğun görüşmeler yürütmektedir, onlar, Peru'ya 200 milyon dolardan fazla ABD "yardım"ı gönderilmesini ve Peru'daki halk savaşına doğrudan ABD askeri müdahalesinin büyük ölçüde artmasını sağlayacak bir anlaşmanın ayrıntılarını hazırlamaya çalışıyorlar. Ocak ayında New York Times, anlaşmayla "ABD'nin ilk kez Peru güvenlik güçlerine Aydınlık Yolu savaşlarında yardımcı olmak amacıyla askeri donatım ve karşı-ayaklanma eğitimi sağlayacağını" yazdı. (Aydınlik Yol ya da Sendero Luminoso, egemen baskın, Peru'daki halk savaşını yürütmekte olan Peru Komünist Partisi için kullandığı isimdir.) Bu sözler saptırma amacıyla söylenmektedir. Gerçek şu ki, ABD çoktandır Peru askeri birliklerini eğitmekte, onlara silah ve donatım sağlamakta ve devrime karşı çatışmalara fiilen katılmaktadır. Örneğin, geçen yıl PKP'nin Halk Gerilla Ordusu'yla Yukarı Huallaga Vadisi'nde Santa Lucia'da bulunan ABD Yeşil Bereliler üsündeki ABD/Peru güçleri arasında önemli bir çarpışma meydana gelmişti. Fakat, ABD ve Peru hükümetleri, gelecekte daha fazla ABD müdahalesinin yolunu açmak amacıyla ABD askeri angajmanında büyük bir sıçrama hazırlığı peşindedirler. Bu

büyük sıçramanın altında yatan neden, halk savaşının büyük ilerlemeler kaydetmekte oluşudur. Özellikle geçen yıl halk savaşı Peru'nun her yanında geniş ölçekli zaferler kazanmış ve hükümete ve onun askeri birliklerine önemli yenilgiler tattırmıştır. PKP, kırsal bölgelerde, ülke nüfusunun üçte birini kucaklayan devrimci siyasal iktidarlar oluşturmuştur. Ve ağır bir bunalımın pençesinde kıvrılan Peru rejimi, devrimin büyümesini durduramamaktadır. Bu durum karşısında ABD emperyalistleri, daha fazla askeri müdahale amacıyla ciddi hazırlıklar yapmaktadırlar.

Ozellikle geçen yıl halk savaşı Peru'nun her yanında geniş ölçekli zaferler kazanmış ve hükümete ve onun askeri birliklerine önemli yenilgiler tattırmıştır. PKP, kırsal bölgelerde, ülke nüfusunun üçte birini kucaklayan devrimci siyasal iktidarlar oluşturmuştur. Ve ağır bir bunalımın pençesinde kıvrılan Peru rejimi, devrimin büyümesini durduramamaktadır.

Peru Rejimi

"Gringoca Konuşuyor"

ABD Peru'ya çoktandır askeri donatım, ABD Dışişleri Bakanlığı'yla sözleşmeli "sivil" helikopter pilotları, makinistler ve Uyuşturucu Denetim Dairesi'ne (DEA) bağlı askeri "danışmanlar" yollamaktadır. Latin Amerika'daki ABD askeri güçlerinin karargahı olan Panama'daki ABD Güney Komutanlığı Peru'da ve komşu ülkelerde ortaya çıkabilecek değişik askeri olasılıklara ilişkin planlar hazırlamaktadır. CIA ve diğer istihbarat kuruluşları, daha üst düzeyde bir karşı-ayaklanma savaşı için gerekli olan ve Peru'nun değişik bölgelerini gösteren ayrıntılı haritalar yapmak amacıyla casus uydulardan yararlanmaktadırlar. Bütün bunlar, "uyuşturucuya savaş" sahte gerekçesinin ardına saklanarak yapılmaktadır. Onyıllar boyunca ABD'nin Peru ile hemen hemen hiçbir resmi askeri ilişkisi olmamıştır. O, doğrudan müdahalesini, esas olarak Peru "uyuşturucuya savaşım" polis birimleriyle işbirliği yaparak gerçekleştirmiştir. Fakat 1990'da Alberto Fujimori'nin Peru'nun yeni başkanı seçilmesinden kısa bir süre önce, ABD 36 milyon dolarlık bir askeri yardım anlaşmasıyla ortaya çıktı. Ar-

(*) ABD Devrimci Komünist Partisi'nin yayın organı Revolutionary Worker (Devrimci İşçi) / 5 Mayıs 1991 tarihli 604. sayısından çevrilmiştir. Çeviren: Cahit Aksoy

tık ABD, Peru ordu birliklerinin eğitimini için doğrudan yardım öneriyordu. Bununla birlikte Fujimori, Peru'da bu siyasetlerin karşı karşıya geldiği büyük muhalefete uğraşmak zorundaydı. O, seçim kampanyası sırasında, favori başkan adayı, Mario Vargas Llosa'nın tersine, devalüasyona ve "çok" harcama kesintilerine başvurmayacağına söz verdi. Fakat, göreve gelişinin hemen ertesinde Fujimori, kinmiş olduğu türden ekonomik önlemlerin tam da kendilerini yürürlüğe koydu ve bu, büyük protestolara yol açtı. Bunun üzerine Fujimori birdenbire "ulusal" bir tutum takındı ve 36 milyon dolarlık yardım planını geri çevirdi. Fakat, onun bu planı geri çeviriş biçimi anlamlıydı. O, önerilen miktarın, ABD'nin kendi ülkesi içinde "uyuşturuculuyla savaşım" programlarına harcadığı milyarlarla kıyaslandığında çok az olduğunu söylüyordu. ABD, Peru silahlı kuvvetlerine 39 milyon dolarlık yardımı, "yasa uygulama" ve ekonomik yardım kalemleri için daha büyük miktarları içeren 110 milyon dolarlık "yardım" planıyla geri geldi. New York Times'a göre bu plan, altı Peru taburuna 5500 kişilik bir seçme güce dönüştürülmesi için eğitilmesi ve donatılması amacıyla Yeşil Bereliler'in (ABD karşı-ayaklanma Özel Güçleri) yollanmasını, ırmak koruma botlarının sağlanması ve mürettebatının eğitimiyle 20 kara saldırı jetinden oluşan bir gücün modernize edilmesi ni ve bakımını içeriyordu.

O günden bu yana, ABD ve Peru hükümetleri arasında anlaşmanın ayrıntıları üzerinde daha bir dizi ileri geri gidişler oldu. Geçen Kasım'da Fujimori, ABD "u-

yuşturuculuyla savaş" yardımına ilişkin kendi planını ileri sürdü. O, planının "yeni" bir yaklaşım taşıdığını savladı ve önerisinin, sözümona köylülere koka dışında başka ürünler yetiştirme olanağı sunan yollarını vurguladı. Örneğin, plan, köylülere ekmeçlik ürün yetiştirebilmeleri için borç verilmesini gerektirmektedir. Fakat bu borçların geçmişte köylülere asla bir yararı olmamıştır. Aslında böylesi borçlar köylülere, hükümete gereken ödemeleri yapabilmek için daha fazla koka yetiştirmeye zorlamıştır. Şiddetli bunahım ve Peru'nun emperyalist egemenlik altındaki ekonomisinin kuruluş tarzı yüzünden köylüler, ekmeçlik ürün yetiştirip satarak geçinmemektedirler. Peru'nun yerli halkının yaşam düzeyi, orada kurulu olan İnka İmparatorluğunun 500 yıl önce İspanyollarca zapt edildiği zamankinden daha düşüktür! ABD ekonomik "yardım", Peru'daki köylülerin ve diğer toplum kesimlerinin durumunu iyileştirmeyecek, fakat yalnızca ABD egemenliğini güçlendirecektir. Fujimori planının bir diğer önemli özelliği, şimdi hükümetin, ordunun ve polis'in değişik kesimlerinin sürdürdüğü "uyuşturuculuyla savaş" çabalarını koordine edecek Alternatif Gelişme Özerk Otoritesi (AGÖ) adlı bir "süper-bakanlık"ın kurulmasıdır. AGÖ, kendi denetimini altında "uyuşturuculuyla savaş"ı sürdürecektir. Bu, Peru yöneticilerinin bir yandan "uyuşturuculuyla savaş" görüntüsü altında etkinlik göstermeye devam ederken, bir yandan da halk savaşına karşı daha etkili bir askeri güç oluşturma yolunda adım atma girişiminden başka bir

şey değildir. Bir Peru burjuva dergisi Fujimori planı hakkında şu yorumu yaptı: "Fujimori hükümeti, bunun, kaynak sağlamanın tek yolu olduğu düşüncesiyle, gringo terminolojisini kullandığı bir diyalog başlatmaya, uyuşturucu sorununu Bush'un Amerika kıtası stratejisi çerçevesinde düzenlemeye hazırdır." Fujimori, planını Bush yönetimine pazarlayabilmek için Ann Wroblecki'yi tuttu. Wroblecki, ABD Dışişleri Bakanlığı'na bağlı Uyuşturucu Sorunları Uluslararası Bürosu'nun eski sekreter yardımcısıdır. Peru basını, güçlü bir kimyasal zehir olan Spike adlı bitki öldürücünün koka tarlalarına ve oralarda yaşayan halkın üzerine püskürtülmesini savunduğu için onu Miss Spike diye çağırılmaktadır. Tüm o "ulusal" havasına karşı Fujimori'nin, "gringoca konuşmak" ve ABD'li emperyalist vaftiz babalarının peşinden gitmek zorunda olduğunu kavradığı açıktır. ABD hükümeti kamuoyu önünde plandan söz etmemiş ve Peru'yla yaptığı görüşmeleri perde arkasında yürütmüştür. ABD'nin Fujimori'ye askeri bastırma yöntemine daha fazla ve koka yetiştirilmesine "ekonomik alternatifler" yöntemine daha az ağırlık verme doğrultusunda baskı yaptığını gösteren kısa gazete haberleri yereldi. Bu gizlilik, G.Bush ve ABD yöneticilerinin, Körfez savaşından sonra "Vietnam sendromunun sona erdiği" yolundaki tüm gevezeliklerine karşın, halkın, Peru'da daha üst düzeyde bir askeri müdahale planladıklarını bilmesinden bile korktuklarını gösteriyor. Anlaşmanın sonal ayrıntıları ne olursa olsun, ABD müdahalesinden büyük bir sıçrayışın hazırlıklarının yapılması

ta olduğu açıktır. Latin American Weekly Report'ta geçenlerde yayımlanan bir makaleye göre, ABD-Peru anlaşmasının kapsadığı paranın miktarı artarak 100 milyonu yiyecek, 60 milyonu "ekonomik alternatifler" ve 70 milyonu askeri yardım olmak üzere 230 milyon dolara çıkmıştır. Bu, dünyanın çeşitli yörelerindeki genç ABD harcamalarıyla kıyaslandığında çok büyük bir rakam olmayabilir, fakat Peru'daki Yanki müdahalesi bakımından büyük bir açılım anlamına geliyor. Ve planın, daha önceki versiyonlarının Peru askeri birliklerinin Yeşil Berelilerce "eğitilmesi" gibi bazı yönlerinin hâlâ yürürlükte olduğu sanılmaktadır.

Devlet İktidarını Elegeçirmede Kararlı Olan Silahlı Bir Halkı Yenmek Kolay Değildir

ABD ve Peru hükümetlerinin, müdahale planı üzerindeki sıkı pazarlıklarının gerisinde neler yatıyor? Bir anlaşmaya varılmasının bu denli uzamasına yolaçan nedir? Bunun nedeni, Fujimori hükümetinin ABD askeri stratejisi karşısında "bağımsız" bir konum dayatması değildir. Peru yöneticileri başlarının derinde olduğuna ve devrimle başa çıkabilmede kendilerine yardımcı olması için daha fazla ABD silahına ve askerine gereksinim duyduklarını biliyorlar. Fakat anlaşmanın imzalanmasının gecikmesi, Peru rejiminin ve ABD emperyalistlerinin bir dizi gerçek gelişmeyle karşı karşıya olduklarını gösteriyor.

Sorunlardan birisi, Peru askeri yöneticilerinin büyük ölçekli bir ABD askeri müdahalesi durumunda oynamak zorunda kalacakları

ast rolünden rahatsızlık duymalarından kaynaklanıyor. Bildirildiğine göre, Peru oca ve polis birliklerinin DEA ajanlarının komutası altında bulunduğu Santa Lucia üsündeki durum daha şimdiden, Peru'daki yönetici askeri klike Bush yönetiminin görevlileri arasında bazı anlaşmazlıklara neden olmuştur.

Bir başka çelişme, ABD'nin müdahaleyi "uyuşturucuyla savaş" örtüsü altında yürütmek istemesinin, uyuşturucu kârlarına iyice bağlanmış olan Peru hükümeti ve ordusu için bazı tatsiz sorunlar yaratmasıdır. Peru yasaları, hükümetin ayakta durabilmesini sağlamak amacıyla, yurtdışındaki koka satışlarından kazanılan dolarların sorgusuz ve vergisiz bir biçimde yeniden ülkeye getirilmesine izin vermektedir. Peru Merkez Bankası, uyuşturucu kaçakçılarında 500 milyon dolar aldı. Peru ordusu ve polisi gırtlaklarına kadar uyuşturucu kaçakçılığının içine gömülmüşlerdir ve çoğu kez uyuşturucu satışı kârlarından daha büyük bir pay kapmak için aralarında yarışmaktadır.

Fakat (Devrimci Peru gazetesi El Diario'nun uluslararası basını olan) El Diario Internacional'da yayımlanan bir makalede işaret edildiği gibi, Peru yöneticileri ve ABD'nin temel sorunu, "herhangi bir dış müdahalenin halkla yakın bağları olan Peru Komünist Partisi'nin güçlü gerilla kuvvetleriyle karşılaşmak zorunda kalacaklarıdır. Maoist devrimcilere karşı savaş, ülkenin ezilen halkına karşı bir savaştır. Ve devlet iktidarını elegeçirmede kararlı olan bir halkı yenmek kolay değildir."

Onlar, Maoist devrimcilerin önderlik ettiği gerçek bir halk savaşına karşı çıkmamanın, Grenada'yi, Panama'yi ya da Irak'ı işgal etmekle aynı olmadığını biliyorlar.

ABD emperyalistleri, Vietnam tarzı bir müdahalenin ABD'nde, Peru'da ve başka yerlerde çok geniş bir öfke ve muhalefet dalgasına yolaçacağı kaygısını taşıyorlar. Onlar, Maoist devrimcilerin önderlik ettiği gerçek bir halk savaşına karşı çıkmamanın, Grenada'yi, Panama'yi ya da Irak'ı işgal etmekle aynı olmadığını biliyorlar. Fakat onlar, devrimin ilerleyişi ve Peru rejiminin kritik durumu nedeniyle, daha kapsamlı ve daha büyük ölçekte müdahalede bulunmak zorundalar da.

Dikkatle gözlemeyi gerektiren yeni bir gelişme: Geçen hafta Bolıvy ordusu birimlerini eğitmek için Bolıvy'ya Yeşil Bereliler "danışman" timi ulaştı. ABD'nin Peru'nun hemen güneyinde bulunan Bolıvy'ya, Peru'daki halk savaşına saldırmada bir üs olarak kullanmayı düşünüyor olması olanaklıdır.

Peru devriminin dostları ve ABD müdahalesinin karşıtları, ABD emperyalistlerinin ve Peru yöneticilerinin halk savaşına saldırırken karşılaştıkları güçlüklerden yüreklenebilirler. Fakat şimdi, alarm zillerini çalmanın ve Peru'da müdahaleyi bir üst düzeye çıkarma yolundaki ABD planlarına karşı kitle muhalefeti yaratmanın da zamanıdır.

**PERU'DAKİ HALK SAVAŞINI
DESTEKLEYİN!
YANKİ EVİNE DÖN!**

STALİN VE SOSYALİZM ÜZERİNE OKUMA NOTLARI

II. Bölüm

ALİ TOPRAK

Stalin'in kendisi de söylemişti, (Troçki ve Zinoviev-çilerle mücadele yıllarında) parti muhalefetine alkış tutan odakların niteliklerine dikkat çekmişti: "Kim bu adamlar ve bizim muhalefeti neden alkışlıyorlar?"

Yersiz bir soru mu bu?

Gorbaçov'a bakalım. Onu kimler alkışlıyor?

Belli ki Gorbaçovculuk bu alkışçıların işlerine geliyor. Vaktiyle Troçkist ve öteki muhalif akımların alkışlandığı ve hatta desteklendiği zaman da durum buydu.

Sözü Stalin eleştiricileri üzerine getirmek istiyoruz. Stalin'i "zalim bir diktatör", "kan içici despot" olarak damgalayanlar kimler?... Bu adamlar hangi sınıftan, ya da hangi sınıf adına konuşuyorlar?... Kim çalıp kim oynuyor?... Bu adamların emperyalizm karşı-sındaki, sosyalizm ve ulusal kurtuluş hareketleri karşı-sındaki, ülkemiz devrimi içindeki pozisyonları nedir?... Bu adamlar, bu akımlar, ya da sosyo-ekonomik güçler, iki dünya ve sınıflar mücadelesinde hangi konumdadırlar?... Emperyalizm ve bütün öteki zulüm iktidarları ile çarpışıyor mu bunlar? Kesin bir uzlaşmazlık ve devrimci bir çizgide midirler?... Yoksa, dünya ve ülkemiz efendileri ile protokolsüz, tarihsiz-imzasız uzlaşmalar içinde midirler? Bunlar, aynı zamanda, programlarından "Proletarya Diktatörlüğü"nü çıkarırlar mıdır?... Parlamenter partilerle dalaveresi mi yaparlar, yoksa halkımızı devrimci savaşa mı çağırırlar?... Bunlar Lenin'i kabul ederler mi, öyleyse, sosyalizmde sınıf mücadelesinin, on kat daha şiddetlenerek süreceğini kabul ederler mi? Bunların sosyalizmi, proletaryayı egemen sınıf durumuna mı getirir?... Bunların sosyalizminde diktatörlük var mıdır? Yoksa bunlar "hep" ve "herkese demokrasi" bardağından içen mayışmış demokratizm budalaları mıdır? Bunlar, proletarya ve halkın özgür olabilmesi için burjuvazinin özgür olmaması gerektiğini kabul ederler mi?...vs...

Bunlara dikkat edilmesi gerekir.

Bütün bu karaçalicılar korosunun, Stalin, Proletarya Diktatörlüğü ve sosyalizmde sınıf mücadelesi hakkında ne düşündüklerini, onların nasıl devrimcilik yaptıklarıyla daha doğrusu bu akımlarda devrimcilik olup olmamasıyla birlikte ele almak gerekir.

Bizim ülkemizde, devrimci çizgiler Stalin'i savunuyorlar. Ya onu kısmen eleştiriyorlar, ya da hiçbir eleştirileri yoktur. (Özel bir biçimde ve bu devrimci kesim içinde piyasası olan bir politikayı savunmanın, "seçmen" açısından taktiğe gelige hesabıyla ve on-onbeş yıllık dangal iyot hayatının ezici yüküne karşı manevrayla, bir istisna getiren Sosyalist Parti liderleri hariç) Stalin'i savunanlar, bizde, devrimci akımlardır. Bu da şaşırtıcı değil. Mesela, hamileliğinin dokuzuncu ayında Kutlu-Sargın partisinin "baba"yı hâlâ gizlemeleri ve Stalin'i savunmaları çok şaşırtıcı çelişkin bir durum olmaz mıydı?

Bütün bu karaçalicılar korosunun, Stalin, Proletarya Diktatörlüğü ve sosyalizmde sınıf mücadelesi hakkında ne düşündüklerini, onların nasıl devrimcilik yaptıklarıyla daha doğrusu bu akımlarda devrimcilik olup olmamasıyla birlikte ele almak gerekir.

Stalin bir tarihtir. Kişisel olarak yaşamı ve karakteri, Ekim Devrimi ve sonraki olaylardan koparılamaz ve tamamen bu büyük toplumsal olaylar içinde şekillendi. Sınıflı toplumlarda, herkesin belli bir sınıfın üyesi olarak doğduğunu kabul ederiz ve kişiliğe damgasını vuran şey en başta budur. Fakat aynı zamanda, herkes için, zaman içindeki hayat gene de büyük bir değişimdir. Ve eğer kişi, Stalin gibi olayların kalbinde ise, bu daha da fazla geçerlidir. Pasif, atilen, seyirci kimseler bile etkilenip değişirler.

Şimdi bu kişilik ve bu tarih tartışılıyor. Bunu koparmadan ister olumlu, ister olumsuz yargıda bulunsunlar, en başta bu bağı koparmamak gerektiği görüşünde olan eleştirici, incelemeci ve tarihçiler bu tutumlarında tabii doğrudurlar. Kendi politik konumu "liberal" olan bir tarihçi, Buharin, Tomski, Rikov gibi sağ kanat önderlerinin, eğer kulakların bir sınıf ola-

rak tasfiye edilmeleri, geliştiği tarihsel uğrakta devrim kaçınılmaz bir adım ise, buna karşı durmalarının, onları nasıl gerici konumlara sürükleyebileceğini, kendi ideolojik koşullanmışlığı içinde, kuşkusuz takdir edemez. Çünkü liberal eleştiri, sosyalizm için kapitalizm ve burjuvazi için özgürlük ve gelişme olanaklarını koşutlamak, kurumlaştırmak temel isteğiyle yaklaşır. Ama gene de, olayları kişisel ilişkiler boyutundan çektiğinde, sosyal-tarihsel bağlantılarıyla ele aldığında yönemekte doğru hareket etmiş olur.

Yalnızca "küçük insanlar geriye bakıp, yalnız suçları sıralarlar." Luis A.Strong söylüyor bunu. Şöyle daha doğru: Yalnızca küçük adamlar, çatışan güçlerin üyeleri arasındaki kişisel alışverişlere takılıp kalırlar. Yalnızca onlar çatışmanın temel karakterini anlayamaz, olayları çekememezlik, nefret ve komplekslerle açıklarlar. Oysaki böyle çaplı çatışmalar, hiç kuşku yok, ancak sınıflar ilişkisi içinde açıklanabilirler.

İsaac Deutscher, "Stalin ile Troçki arasındaki çatışmanın daha sonraki dönemlerinde, şüphesiz ki, daha geniş ve kuvvetli ideolojik siyasi nedenler rol oynamıştı. Kişisel rekabet, tek başına, böylesine büyük boyutlar kazanamazdı (...) Ama ilk dönemlerinde, bu rekabet tamamen kişisel bir rekabetti." diyor. Bir önceki paragrafta, Stalin'in "Troçki tarafından önüne geçilemez bir şekilde geri planda bırakışının hikayesini anlattıktan sonra "görüldüğü gibi -diyor- Rus tarihindeki en büyük ve şiddetli kaygının kaynağı pek önemli bir şey değildi." (abç.)

İki ciltlik uzun incelemesinde, geriye, değerli olarak, dokümü yapılmış tarihsel olayların kaydı kalıyor. Çünkü görüş böyle bir tez, ya da temel yaklaşım üzerine kurulduğunda, doğru sonuçlara varmasını daha basından olanaksızlaştırıyor.

Karakter ve kişisel ilişkilerin havası sıradan günlük olaylarda (zaman zaman) etkin, ötekilerde ise etkileyen bir tali faktör olarak alınabilir. Ama Ekim devrimi ve gelişmesi içindeki çağr etkileyen olaylar ne başlangıcında ne sonunda kişisel karakterler ve ilişkiler düzeyinde açıklanamazlar. Böyle bir anlayış, tarihsel olaylara, kahramanlarının eğilim ve amaçlarıyla açan idealist tarihe girer.

Şu soru her zaman sorulabilir ve tartışılan dönem açıklayıcı olabilir: O zaman devrimci konum hangisiydi?...

Her zaman, bütün toplumsal hareketler ya ezen olarak değiştirir, ya da muhafaza ederler. Fakat genelde değiştirenler, ilerici olmakla birlikte, bazı durumlarda değiştirici bir hareket, aynı zamanda ilerici olmayabilir. Örneğin Gorbaçovcu hareket böyledir. Doğru blokunu değiştirdi ama bürokratik tekelci devlet kapitalizminin yerine, klasik kapitalizmi koydu (ya da

koyuyor). Bundan, demek ki ister değiştirsin, ister belirli kurumları muhafaza etsin (ya da değiştirilmiş eski kurumlar uğruna değiştirsin) asıl önemli olan hareketin içeriğidir. Çünkü hareketlerin niteliğini belirleyen yaptıkları ve yaptıklarıdır.

Bundan dolayı Stalin ve önderlik ettiği olayların tartışılmasında, onun ve önderlik ettiği toplumsal güçlerin programı gözardı edilemez. Kimileri bilinçli olarak bunu örtüyorlar. Tam ve detaylı kontrolü, hiçbir mükemmel mekanizmayla sağlanamayacak olan muazzam büyüklükteki harekette kimi savrulmaları, ileri gitmeleri, ya da geri kalmaları, kısmen ve belirleyici olmayan pratik biçimlerini, amaçlarının önüne çıkarıyorlar. Şunları duyuyoruz: "Mahkeme olmamışlardı... işkence gördüler... kendilerinden haber alınamadı..." vs.

Ne kadar da asil geçerli olanı uyarırsanız uyarın, gene de Zeki Müren nezaketi sağlayamazsınız. Gerekli de değildir.

Bunların söylenmesi gerekirdi. Şimdi tekrar M.G.'ün kitabına dönelim:

"1930 başından itibaren Stalin, küçük üretimi dönüştürme adına köylülüğü hedef alan ve dolayısıyla sosyalist devletin temelini oluşturan işçi-köylü ittifakını yıkan politikalar yürürlüğe koydu."

Kitabının 40. sayfasında söylüyor bunları M.Gündüz. Stalin'in asıl amacı "köylülüğü hedef" almak ve bu asıl amacın çarpıtılmış adı da "küçük üretimi dönüştürmek"ti.

M.Gündüz burada bağlantıyı tersine çevirmiş. Çünkü pragmatik amaç "küçük üretimin tasfiyesi"dir. Aslında genel bir bağlantı da yok. Çünkü böyle bir politika "köylülüğü hedef" almaya doğru zorunlu bir bağlantıya kendiliğinden varmıyor. Daha doğrusu her zaman varmaz.

Bundan dolayı Stalin ve önderlik ettiği olayların tartışılmasında, onun ve önderlik ettiği toplumsal güçlerin programı gözardı edilemez. Kimileri bilinçli olarak bunu örtüyorlar.

M.Gündüz, işçi-köylü ittifakının, sosyalist devletin temel olduğunu, sosyalist inşanın bütün zamanlarında geçerli ve gerekli sayıyor. Gerçi 1930 hareketi döneminde bu ittifak hâlâ gerekli temel bir ittifaktı ama, burada böyle bir ittifakı ulusun sosyalist hayatının tamamına, inşanın bütün dönemlerine yaymak, sosyalist toplum projesini çarpıtmak olur. M.Gündüz'ün eleştirilerindeki bu postula önemli bir çarpıtmayı ifade edi-

yor.

Sosyalizm hemen kurulamaz. Ertesi gün de kurulamaz. Bu ilerleyen bir aşamalar zinciridir ve en sonu sosyalizmi mülkiyet açısından şöyle tanımlarız: Sosyalizmde üretim araçları ulusal mülkiyet altına alınır. Onun ekonomide tamamlanışının esası budur.

Peki bunu nasıl elde edeceksiniz?

Eğer siz hiçbir zaman küçük üretime dokunmayacaksınız, üretim araçlarının tamamını da, ulusal mülkiyet altına alamayacaksınız demektir. Zaman ve mücadelede hangi biçimlerin ağırlık kazanacağını, hareketin içinde gelişeceğini nesnel koşullar belirler. Ama kolektifleştirme, yani tarımı sosyalizm yani, zorunlu bir adımdır. Çünkü özel mülkiyet durduğu yerde kalmaz ve özel mülkiyetle sosyalizm olmaz. Oyleyse bir sosyalist bunları tartışmaz. Ancak zaman ve yöntemleri tartışabilir. Bundan dolayı da, Sovyetler Birliği'nde sosyalizm hamlesini amaçları bakımından tartışmak bizim itibar edeceğimiz bir tartışma değildir.

Geri çekilme (NEP)'nin, artık toparlanmış güçlerle bir ileri atılıma yerini bırakması zamanı hesap ve taktikle ilgili bir konudur.

Özel mülkiyet maddi ve politik olarak güçlenmektedir. Belki bir süre daha izin verilebilir buna, ama artık onu yıkamayacağımız bir güce erişmesine izin veremezsiniz.

Rusya'da kulaklar, o zaman siyasi iktidarı tehdit edecek bir güce erişmişti. M.Gündüz: "Zengin köylü iddia sahibi bir kesimdir. Bastırılmazsa kaçınılmaz olarak piyasa ekonomisinin ve klasik kategorilerin yaygınlaşmasını sağlar..." diyor.(sf. 52) Öte yandan onların tasfiyesi, kolektifleştirme hareketinin sınıflar mücadelesi planına yansımaysa ve bu köylü kitlelerin ittifak olmadan gerçekleşemezdi. O zaman bunun temeli olduğu görüldü. Yani sınıf ilişkileri bakımından proleterya köylülerle ittifakını koruyarak ve bu, ona kulakları yıkacak gücü sağlıyordu. Anna Strong, kır proleterlerinin ve yoksul köylülerin akın ettikleri ve harekette öncülük ettiklerini yazıyor. Bir tanıktır o. Ayrıca orta köylülükle hareketi önemli ölçüde destekliyordu. Parti kurmaylığının böyle bir durumda duraksaması gerçelik olurdu. "Bir ihtilalde ağır aksak yürüyen, mutlaka bu ihtilalin arkasında kalır; arkada kalana da acınmaz; ihtilal bunları karşı ihtilalin safına atarır." (Stalin; aktaran I.Deutscher, sf. 215)

Sınıf mücadelesi sürdürülüyor. Kulaklar tasfiye ediliyor, sosyalizmin kuruluş ve inşası ilerliyor. Buharincilerin ve Troçkistlerin bu ilerleme tarafından dışlanması, basit bir anlaşmazlık değildir.

Sefalet ve açlık içinde doğrulan ülke, bir yalnız ülkedir. Hem halkın uzun yılların çilelerine karşılık refah istemektedir, hem de dünya koşulları acil ve hızlı bir sanayileşmeyi dayatmaktadır.

Sınıf mücadelesi sürdürülüyor. Kulaklar tasfiye ediliyor, sosyalizmin kuruluş ve inşası ilerliyor. Buharincilerin ve Troçkistlerin bu ilerleme tarafından dışlanması, basit bir anlaşmazlık değildir. Sınıf mücadelesinde taraf olan sınıfların parti içindeki ideolojik temsilcileri arasındaki bir mücadeledir. Kulaklara karşı mücadelenin değeri burada tamamen kaçınılmaz biçimde geçerlidir. M.Gündüz, Y.Küçük'ü çürütmek isterken, bu kişilerden proleter sınıfın öncüleri diye söz ediyor. Mao onları "kapitalizmin temsilcileri" sayıyor.

Devrim kendine güvendiği zaman dayatır. Ya kabul edersiniz, ya da zorla kabul ettirilir. Kulaklar ve parti muhalefeti kabul etti mi? Etmediyse neden etmediklerini sormak yerindedir. Yakınmakta tamamen farklı bir anlam taşımaktadır. İnsan hakları ve hukuk açısından eleştirinin geçerli olduğu durumların olduğu kabul edilebilir, ama muhalefetin enternasyonal ortaklarının tavrını özellikle ayırmak gerekir.

Sosyalist demokrasinin bu küçük burjuva liberatif savunmalarının hepsinde küçük üretimin tasfiyesine itiraz yöneltilir. Aynı şekilde NEP'de ekonomi ve siyasetin yürürlükten kaldırılışına. Fakat bu itiraz asıl sosyalistlik adıyla yapılsa da, orta yerde sadece bir itirazın olması, ama küçük üretimin ve kapitalist ekonomik ve sosyal unsurların tamamıyla kaldırılmasına çıkan alternatif bir yolun olmaması, iddianın yeni bir geveme ve söylemden öte, gerçekten buna çıkan küçük burjuva kaynaklılığını belirler. Alternatif olarak, Buharin'in önerileri vardır. Carmen Siriani Buharin'in önerilerinde haklı olduğunu söylüyor. Fakat eleştirilerini belirli bir temele oturtmak isterken, "aslında" diyor, "o zaman SB için ciddi bir dış tehdit yoktu".

Ama bu doğru değil. Böyle bir tehdit vardı. Pratik bir durum olarak ortaya çıktı bu. Fakat diyor, Bolşevik önderler, kendi politikalarını haklı çıkarmak için böyle yapay bir tehdit olduğunu sürekli olarak ileri sürdüler ve kitlelerin paniğini kullandılar. Bunlar onun görüşünün uzantıları ama gerçeklerle bağdaşmıyor. Çünkü bir dış tehdidin 10 yıl sonra pratik hale geldiğini, dolayısıyla bunun o günlerde nispeten uzak bir ihtimal olduğunu kabul etmek bile, Stalin'in, samimi olarak, böyle bir tehdidin varlığına ve yakınlığına inandığını kabul etmeliyiz. Öte yandan on yıl sonra pratik hale gelmesi, hiç de uzak olmadığını gösteriyor ve ayrıca bir ihtimal değil, bir kesinlik olarak...

Öte yandan küçük üretimin tasfiyesi, küçük köylü ekonomisinin tasfiyesi, her zaman işçi-köylü ittifakı-

nın yıkılışına yolaçmaz. Bu ittifak, '30'lar hareketi sırasında Sovyetler Birliği'nde ciddi bir sınavdan geçti, ama ayakta kaldı. Onları destekleyen köylüler de vardı, ama hareketin başlıca karşıları kulaklardı. Mao Zedung, Sovyet iktisadının eleştirisinde bu ittifakla ilgili sorunları tartışırken köylülerin yürürlüğe konulan politikalarla zorlandığını tesbit ediyor. Ama yıkıldığını söylemiyor. Bu, belki de yıkılmaktan neyi anladığımızıza bağlı.

Pratik sonucu veri olarak başlangıca dönürebiliriz. Sonuç, tanımda küçük üretimin tasfiyesinin başarılmasıdır. Demek ki devrim bunu başaracak kuvvetleri elinde bulunduruyordu. Bu kuvvetler, tereddütlü, şaşkın, kayıtsız, beklentili bir edilgen köylü kesiminin tarafsızlığında, karşısına almak zorunda kaldıklarından kuvvetliydi.

Devrim, karşı devrimi en azami ölçekte tecrit ettiği zaman, kendi kuvvetlerini ise en geniş olarak toparlayabildiği zaman ve sadece toparlayabildiği zaman değil, bunları emir ve itelleyle değil fakat canlı, coşkuyla, bilinçli bir sosyalist moralle savaş alanına çıkarabildiği zaman yani sosyalist eylemin temel kitlesel ve demokratik karakterini canlandırabildiği zaman ve en sonu savaşı, karşı devrimi sadece askeri bakımdan yenilgiye uğratmakla sınırlamayıp, siyasal, kültürel, demokratik bütün cepheelerde komple bir zafer elde etmeye doğru, çok yönlü bir mücadele olarak örgütleyebildiği zaman, tam bir başarı elde etmiş sayılabilir.

'30 hareketinde devrim karşılarını yenebilecek kuvvetler mevcuttu. Ama ne bunlar gerektiği kadar geniş, ne de düşman gerektiği kadar tecrit edilmişti. En kötüsü de, hareket askeri zafere indirgenmişti. Eylemin bürokratik örgütlenişi yansıyor burada.

M.Gündüz'ün kitabına aldığı alıntıda, Lenin'in meseleyi koyuşu ortaya çıkıyor:

"Eğer... temeli, küçük tarımın iktisadi köklerini üç yılda dönüştürmeyi hayal eden biri varsa, o bir kuruntu erbabından başka bir şey değildir... Küçük çiftçiyi, onun zihniyet ve alışkanlıklarını değiştirmek, birçok kuşakların işidir..."

Yani yalnız "...küçük tarımın iktisadi köklerini" değil, küçük çiftçinin "zihniyet ve alışkanlıklarını" da değiştirmek gerekir.

Harekete eleştirinin zemini burada verilmiş oluyor.

Ve bir de şu kabul'ün eklenmesi gerekiyor: M.Gündüz diyor ki: "Sosyalist üretim ilişkilerinin sağlıklı bir şekilde inşası (...) ileri üretici güçler dayanağını da gerektiriyordu." Ayrıca bu "ileri üretici güçler salt aletler ve makineler değil, aynı zamanda ileri bir kültür

ve modern insan gücüdür."

İşte Stalin önderliğindeki sosyalist eylemde eksik olan budur. O, alet ve makinelerin geliştirilmesine indirgenmiştir. Mao Zedung gene Sovyet iktisadının eleştirisinde bunu defalarca belirtiyor. Teknolojik ilerlemeyi merkeze aldılar, diyor. "Oysa ideolojiyi almaları gerekirdi." Çünkü, tayin edici olan insan malzemesidir. Çünkü gelişmiş aletler, üretim makineleri modern bir sosyalist toplum çıkaramaz ama kültürlü gelişkin sosyalist insan bir sosyalist toplumun üretim temelini oluşturabilecek makinelaşmayı yaratabilir. Makina insanı yaratamaz, insan makinaı yapar. İçeriği ile birlikte insanı yapan şey makina değil, üretim tarzıdır. Üretim tarzı ise sistemin temel karakteridir ve bunu siyasal devrim sağlamıştır. Dolayısıyla sosyalist bir devrimden sonra en fazla gerekli olan şey politik-kültürlü ve teknik insandır.

Elbette böyle. Sosyalist bir ülkede ya ilerleyen sosyalizm ya da yıkıntıları içinden doğrulan kapitalizm bu çelişkinin güçlerini kullanırlar ve yalnızca genel olarak bu iki yönde bir gelişme olabilir.

Burada, üretici güçlerin insan dışındaki unsurlarının gelişme eğilimi ile, üretim faaliyeti içinde bulunan insanın siyasal amaçlarının çakışmasından söz ediliyor. Bu siyasal amaçlar, kültür ve genel bilgi, tarihsel olarak üretim tarzı ve yaşayış ve öteki toplumsal faaliyetlerden edinilmiştir. Sonra, onun üretim alanına engelsiz ve istekli dönüşü geliyor. Sosyalizm bu dönüşü sağlıyor zaten. İnsan makinaı yapar demekle kasıt budur. Unutmamak gerekir ki, tek başına değil; etkin ve öteki faktörlerle birlikte, makina da insanı yapar.

Bundan önce, devrimi burjuva bürokratları, memurlar ve teknik elemanları tekrar göreve çağırarak zorunda bırakan koşullar vardır. Buna değineceğiz.

Şimdi, şunu belirtelim:

Liberal sosyalistler, küçük meta üretiminin, tarımda küçük köylü ekonomisinin tasfiyesine karşı çıkıyorlar. Tutuculuğa zorlananlar, en fazla "uzun vadeli bir dönüştürme" yolundan bahsedebiliyor. Bunu da genel geçer tek yol buymuş gibi savunuyorlar... Herhangi bir koşul olamaz mı ki, orada "uzun vadeli dönüştürme" yolu geçerli olmasın?.. Eğer olabilir, "uzun vadeli dönüştürme" yolunun geçersiz olduğu durumlar olabilir diyorsak, bunun için bir genel gerçeğe vermemiz

gerekir. Sovyetler Birliği'ndeki pratik tartışıldığında da, onda, hangi nedenlerden dolayı bu değil de öteki yolun geçerli olduğunu açıklamalıyız. Bunu yapmıyorlar. Çünkü somut şartların ortaya konması dogmatik savunmalarının dayanıksızlığını gösteriyor. Carmen Siriani bunu deniyor ama, dış emperyalist tehdidi yok sayarak...

Sosyal-ekonomik formasyonu değiştirmeye iten temel çelişkinin gözden kaçırılması eylemde bulunan politik güçleri yanlış hedeflere yönlendirir. Çelişkinlik, ekonomik düzeyde, politik düzeyde, ideoloji ve kültür düzeyinde, kendisini ayrı ayrı açığa vurur. Bu, sosyalist bir ülkede, hâlâ ekonomik, sosyal, ideolojik ve kültürel kapitalizm ile; yine ekonomik, sosyal, ideolojik ve kültürel sosyalizm arasındaki çelişki midir?

Elbette böyle. Sosyalist bir ülkede ya ilerleyen sosyalizm ya da yıkıntıları içinden doğrulan kapitalizm bu çelişkinin güçlerini kullanırlar ve yalnızca genel olarak bu iki yönde bir gelişme olabilir.

Biz sosyalistlere göre, peki kimdir kapitalizmin güçleri?

Bu sorunun doğru yanıtlanması gerekir.

Önce Stalin çarpıtılarak enternasyonalizmde milliyetçi bir pozisyona alınıyor; sonra, dünya devriminin kaderinin de Rus devriminin kaderine bağlı olduğu görmezden gelinerek eleştirisi kuruluyor.

Sorun yalnızca küçük köylü ekonomisi de değildir. Ama onun içinde geçerlidir. Küçük üretim, kapitalizm değildir. Evet, doğru. Ama sosyalizm de değildir. Ve sosyalizm olmaması, kapitalizm olmamasından çok fazladır. Çünkü, sosyalizme doğru değil, o, kapitalizme doğru evrilir. "Her gün, her saat kapitalizmi yeniden yeniden doğurur." Kapitalizmin kendisi değil, ancak temelidir.

Kuşkusuz ilk anda, ya da erken bir kısıtlamanın gerekli olduğu anlamına gelmez bu. Ama, onun öngörülen kapitalizme gider.

Bundan da şu sonuç çıkar:

Küçük üretim, köylü ekonomisi özgürlüğü kapitalizm tarafından ortadan kaldırılır. Evrilmesi budur. Onun kapitalizmle çatışması, üretici güçlerin birikimi

sürecinde, devinimsiz olarak çözülür. Oysa ki sosyalizmle çelişkisi ancak bir devrimci çözümü zorunlu kılar. Ama bu, kuşkusuz kanlı çarpışmalarla geçen bir ayaklanma, bir sınıflar savaşı biçiminde olmayabilir. Barışçı yoldan olabilir. Fakat barışçı yoldan -yani dönüşürme yolu bir evrim yolu değildir. Evrim, doğal seyirdir. Oysa ki sosyalizm onun yoluna çıkar ve dönüşmelerini dayatır. Küçük üretici kitlelerin, bir zafer umudu, bir şans işi görememesidir ki, onu buna razı eder. Dolayısıyla temelde yatan gene zordur. Yani sosyalizm onunla derin bir uzlaşmazlıktır. Sosyalist bir iktidarın, NEP vb. politikasını, küçük üretimin, sosyalist bir unsur olmasından kaynaklanmaz. Problem, onu ortadan kaldırmaktır. Bunun yolunu ise, bir bütün olarak "somut koşullar" belirler. Somut koşullara denk düşmeyen isabetsizlik sancılar yaratır.

M.Gündüz diyor ki:

"1920'lerde bu çelişme uzlaşmalarla, işçi-köylü ittifakıyla, uzun vadeli ve sabırlı politikalarla aşılmaya çalışılmıştı..."

Alıntının devamını vereceğiz, ama bunu nasıl söyleyebiliriz. O sıralar Kronstadt gibi birçok ayaklanmayı görmezlikten mi geleceğiz?

"... Ancak gerek ülke içi, gerekse ülke dışı koşullar bu uzun vadeli politikanın önüne büyük engeller çıkarttı..."

Bunu kabul etmek önemlidir. M.Gündüz'ün, hikayesinin vicdani anlatımında gerçeğe yaklaştığı sanılabilir. Fakat hemen alt paragrafta o, tekrar subjektif ceg-tiriye dönüyor. "... Zorla kolektifleştirme ve hızlı endüstrileştirme politikası (...) Bürokrasiye göre, bu zorunlu-lydu. Ülkenin çözümsüzlük ve yıkımdan kurtuluşunun tek çaresi buydu..." Bir yerde "büyük engeller" diyeceğiz, az ilerde de, bu engellerin politikayı nasıl etkilediğini geçip, bütün olayı bürokrasinin etkinliği olarak açıklayacağız. M.Gündüz'ün kitabında getirdiği açıklama tutarlılığa ulaşmıyor. M.Gündüz, bahsettiği engelleri, biraz sonra görmezden geliyor. Daha ileri gidenler de var. Başka politikalar için olanak olduğu halde, Stalin ve "temsil ettiği bürokrasinin" kendi çıkar ve konumlarına, idare tarzlarına denk geldiği için yürürlüğe kendi politikalarını koydular, diyenler de var.

Az ilerde M.Gündüz "...Stalin, dünya devriminin kaderinin Rus devriminin kaderine bağlı olduğunu ileri sürüyor (...) hatta dünyadaki bütün mücadelelerin de Rusya'nın çıkarlarına tabi kılınmasını istiyordu..." diyor.

Stalin, hiçbir yerde böyle tek yanlı, kaba ve milliyetçi bir görüş ileri sürmedi. Dünya devriminin kaderi-

nin Rus devriminin kaderine bağı olduğu, ancak, aynı zamanda Rus devriminin kaderinin de dünya devriminin kaderine bağı olduğuyula birlikte kabul edilebilir. Bu yönlü eleştiriler, somut politikalarla, tercihlerle, gerçekçi politikalarla yürütülmesi gereken bir enternasyonalizm yerine, uhvileştirilmiş solcu safiyetin ütopyik enternasyonalizmini geçiriyor. Eleştiri kalemi edinmek için sağcılara bazen bu dağarcığa el sokmaları daha önce de rastladığımız bir şey.

Önce Stalin çarpıtılarak enternasyonalizmde milliyetçi bir pozisyona alınıyor; sonra, dünya devriminin kaderinin de Rus devriminin kaderine bağı olduğu görmezden gelecek eleştiri kuruluyor.

Çin devrimi ile ilişki, İspanya ve Yunanistan iç savaşları, D.Avrupa ülkelerindeki devrimlerle ilişki, Vietnam ve Kore devrimleri... Bütün bunlar politikanın ortaya kondağı olaylardır. II.Emperyalist savaş içindeki politikaları da eklemeliyiz. Önce şunu belirtmek gerekiyor. Lenin zamanında, Brest Litovsk günlerinde sonraki uluslararası politikanın başlangıçları vardır. Lenin Alman Emperyalist devleti ile barış yapılmasını savunurken, Sol'lar ve Troçkist ortayolcular, bunun Alman devriminin yenilgisine, dünya devriminin gerilemesine yolaçacağını ileri sürüyorlardı. Daha safi kesimler, sözü, sosyalist bir devlet nasıl olur da emperyalist bir devletle barış yapabilir diye sorarak açıyorlardı.

Lenin Alman Emperyalist devleti ile barış yapılmasını savunurken, Sol'lar ve Troçkist ortayolcular, bunun Alman devriminin yenilgisine, dünya devriminin gerilemesine yolaçacağını ileri sürüyorlardı.

Gerçekten de, Alman emperyalistleriyle barışın, Alman devriminin yıkılmasında asıl etken olmasa da en önemli dış etken olduğunu kabul etmeliyiz. Oyleyse barış tercihi safilik açısından milliyetçilik olmaktadır burada. Gerçekteyse bir milliyetçilik yoktur. Çünkü Ekim devriminin ülkesi, Alman devriminin elemanı olduğu aynı proleter dünya devrimleri bütünüdür bir başka elemandır. Bu durumda sorunun şöyle şekillendiğini görüyoruz: Aynı bütünü iki ya da farklı elemanlarının tehdit veya yararlılık bakımından çelişkin durumları olmaktadır. Birisi için yararlı olan diğeri için tehdit edici olabiliyor. Aslında milliyetçilik ele-

tirileri, hep böylesine çelişkin durumlarda (Lenin ve Stalin'in Sovyetler Birliği'nin ayakta kalmasını ya da orada devrimin geleceğini esas almalarına yönelir. Bu amaç bir yerde İspanya iç savaşında Cumhuriyetçi kuvvetlere, bir yerde Yunan iç savaşında devrimci kuvvetlere desteğin kırılması, bir başka durumda Alman emperyalistleriyle saldırmazlık anlaşması yapılması biçiminde gerçekleşir. Sovyetler Birliği, emperyalistler tarafından dünyanın hemen her yönündeki devrimci gelişmelerden sorumlu tutulmuştur. Bununla birlikte saldırı ve ciddi yıkıcı etkileri olabilecek yaptırımlarla karşılaşmıştır. Böyle durumdaki taviz ve gerilemeler elbette sol mantığın sığdırabileceği şeyler değil ama hayatta böyle kesin durumlar vardır. Peki ne yapılmalıydı? sorusuna, Sovyetler Birliği ülkesinin proleter dünya devrimi için tayin edici önemini yadsıyarak cevap getiremeyiz. En önemli mesele devrim ülkesinin, sosyalist merkezin korunmasıydı elbette. Ama kuşkusuz o, kendisi için ufak yararlar uğruna, başka ülkelerin devrimleri için büyük kayıpları göze alsaydı, milliyetçi politikalar izlemekle suçlanabilirdi. Çünkü politikanın milliyetçi ya da proleter enternasyonalist olup olmadığını belirleyen şey, şu veya bu ülkenin, şu veya bu devrimin yararı uğruna, şu veya bu devrimin kaybını göze almak değildir. Bu, elbette böyle gerçekleşir. Ama belirleyici olan, kurtarılan şeyin, ya da sağlanan yararın daha büyük ve önemli olmasıdır.

Çünkü politikanın milliyetçi ya da proleter enternasyonalist olup olmadığını belirleyen şey, şu veya bu ülkenin, şu veya bu devrimin yararı uğruna, şu veya bu devrimin kaybını göze almak değildir. Bu, elbette böyle gerçekleşir. Ama belirleyici olan, kurtarılan şeyin, ya da sağlanan yararın daha büyük ve önemli olmasıdır.

Kayıplar uğruna saçma gözyaşı ve ağıt, vicdan kaşığı olabilir. Ama soğukkanlı ve kesin tercihler yapmak gerektiğinde gerçekçi davranmak gerekir. Bu tercihlerin Sovyetler Birliği lehinde gerçekleşmesi ve politik savunuculuğunun da bu ülke önderleri tarafından yapılması, kuşkulandırıcı olabilir, ama o ülkenin ön-

derleri, dünya devriminin de önderleriydiler ve bunu yapmaktan başka çareleri yoktu.

Özel durumları tek tek açımlayarak tartışmak gerekir. Sovyetler Birliği'nin hatalı olduğu durumlar yok muydu?... Bunları tartışmak, herhalde Fernanda Claudin'in çalışması değerlendirilerek yapılabilir. M.Gündüz ise genel iddialarda bulunuyor. M.Gündüz, sık sık çelişkili açıklamalar, tutarsız iddialar ileri sürüyor. Enternasyonalizm eleştirisinden sonra, tekrar köylülere dönüyor ve şunu söylüyor: "Kollektifleştirme hareketi zoru, yalnız zengin köylülere karşı değil, yoksul köylüleri de yer yer kapsayacak şekilde bütün köylülüğe uygulanmıştır."

Zor, yoksul köylülüğü 'yer yer kapsıyor' ve böylece "bütün köylülüğe" uygulanıyor. Kendini suçlamaktan ve abartmaktan koruyan birisi, eğer yoksul köylülüğe yer yer uygulandığını düşünüyorsa, o zaman, hiç olmazsa şunu söylemeliydi; zor, araç olarak zengin ve orta köylülere uygulandı... Bu da gerçeğin üstünde ama M.Gündüz kendi sözleriyle ancak bu kadar bağlanabilir.

55. sayfanın başında ise şunu söylüyor:

"Engels ve Lenin'in gerçek bir sosyalist kolektifleştirmenin yalnızca iknaya ve köylülerle dostluğa dayanması gerektiği yönündeki sözleri..."

M.Gündüz'ün sık sık kullandığı şu "zorla kolektifleştirme" nitelemesine, hayır, zorla kolektifleştirilmediler diye karşı çıkmak, içeriği çarpıtmayı görmemek oluyor. Çünkü "zorla kolektifleştirmek" başka şeydir. "Kollektifleştirmeye karşı olanlara karşı zor kullanmak" başka bir şey. Kuşkusuz, yasanın ve kolektifleştirici kuvvetlerin zorundan ürkererek, sindiremediği halde, kolektifleştirmeye katılan kesimler yok değildir. Bu kesimler zaten sık sık caymışlar, kolhoz ambarlarını basarak katkılarını almışlar, kolhoz lider ve komiserlerini öldürmüşlerdir. Ama bu hareketin genel niteliğini yansıtmaz.

Gerçekte kulaklara ve önceki köylü kesimlerinde destekçilerine karşı zor kullanıldığı, sürgün ve mülksüzleştirmeler yapıldığı gerçektir ve bunlarsız bir kolektifleştirmeyi başarmayı ummak hayaldir. Koşullara göre bu daha az zor ve daha çok dönüştürme biçimin-

de olabilir, ama zor'un hedefi, zorla kolektifleştirme değil, karşı güçlerdir. Bürokratik tarzın tezahür ettiği durumlarda dönüştürme olanağı da yer yer değerlendirilmemiş olabilir. Ama bu ancak genel özellik olduğu zaman, ancak o zaman eleştirinin yönü değişir.

Yalnızca ikna ve köylülerle dostluk içindeki bir dönüştürmeyi kabul etmek ve yalnızca bunu "gerçek kolektifleştirme" saymak, aynı çarpıcılığa çıkıyor. Kolektifleştirme katılan ikna ve dostlukla katılır. Kayıtsız ara unsurlar vardır ve bir de direnen politik güçler. Zorla kolektifleştirme, zorla devrimci ya da kişiyi zorla komünist yapma gibi bir şey olur. Dolayısıyla Engels ve Lenin'in kastını doğru anlamalıyız. Çünkü Engels ve Lenin, kolektifleştirmeye karşı olan politik karşı devrimci güçler için ikna ve dostluğu önermiş olamazlar. Kal di ki bütün kesimler için, tavırları ne olursa olsun yalnızca ikna ve dostluk, ya da yalnızca zor, ilke düzeyinde önerilemez. Hiç olmazsa onlardan böyle bir sağmalık beklemez.

M.Gündüz'lerin Stalin ve sosyalizm hakkındaki fikirleri uzanıyor, günümüze geliyor ve kendi sistematiği içinde bu emperyalist ajan Boris Yeltsin denilen bu kaşarlanmış hain "SBKP'nin sol kanadı" oluyor.

M.Gündüz "Rus kolektifleştirmesi bir köylü katılımı niteliği kazanmıştır" diyor. Şahidi Boris Yeltsin. M. Gündüz Boris Yeltsin gibi uşak bir burjuva için dipnotta şöyle diyor: "... SBKP içindeki sol kanadı oluşturan Yeltsin taraftarlarıdır."

Söylenecek bir şey kalmıyor...

M.Gündüz'lerin Stalin ve sosyalizm hakkındaki fikirleri uzanıyor, günümüze geliyor ve kendi sistematiği içinde bu emperyalist ajan Boris Yeltsin denilen bu kaşarlanmış hain "SBKP'nin sol kanadı" oluyor. Bu da bize şunu söyleme hakkını verir. Eğer geri yazı bu görüşle tutarlıysa, onda burjuvalıktan başka bir şey yok demektir.

8 Haziran 1991'de Zürich'te yapılan mitingten gelen mesaj

Siz Türkiye ve Kürdistan'daki cezaevlerinde kalan Fatma, Barbara ve tüm siyasi tutsaklara, Latin Amerikalı devrimci savaşçı taraftarların yazdığı şiiri mesaj olarak gönderiyoruz.

Dayanışmamız tüm devrimci tutsaklar içindir!

ÖZGÜR OLUNCAYA DEK

Nehirler beni çeker
Dağlar vücudumu delip geçer
Ve bu memleketin hali
İçinde şekillenir
Göller, vadiler, uçurumlar
Sevginin tohumu için toprak
Evlek olmuş gibi akar beni
Ve beni yaşamak arzusu doldurur
Ağz dolusu gülmek
Özgür ve güzel görmek için onu.

Sevgiden pailanmak istiyorum
Despotluğa son verecektir mermilerim
Şarkı söylerim güçlü sesler ile
Benim şarkım buluşur
Sevgiden hasta olacağız diyene
Haklılığa tepne olacağız diyene
Cesur olacağız hepimiz
Zayıflardan korkusuz
Çünkü bizimki kadar büyük bir yürek
Dayanır en zalim işkencelere
Yatıştırıyor hiçbir şey onun güçlü sevgisini
Ve daha da kuvvetlendirir her çarpıntısını
Sersemlerir düşmanı
Ve duyurur ona sevgimizin duvarları açacağını
Ve görür her güzde parlayacağını
Ve yaklaştığını hisseder
Dev gibi bir dalganın
Her sabah kalktığında halk
Giderken tarlasına, işine başkasının
Her haykırışta ölümlerini kızlarının, oğullarının
Kenetler ellerini deret içinde birbirlerine

Öyle güçlü bir sevgi ki bu
Herşeyi çekecek kendine
Hiçbir şey kalmayacak geriye
Halkımız özgür oluncaya dek
Ve çığlıkları yükselcek zaferin
Dağların yıkılışında
Nehirlere dalışta
Dalların kıpırdayışında.

Öyleyse
Bize bıraktıkları yaşam mirası ile
Ölümlerimizi uyandıralım
Ve hep birlikte söylediğimiz şarkılar
İletsin mesajımızı
Bütün esrene
Keşiflerin şakıması ile

YAŞASIN ENTERNASYONAL DAYANIŞMA!

Çeviri: Barbara Anna Kistler

UMUT YAYIMCILIĞIN YENİ ÇIKAN KİTAPLARI

Serdar CAN
NENEMİN MASALLARI

UMUT

Safa FERSAL

PARTİZANIN GÜNLÜĞÜ

GENEL GREV NEDİR?
NE DEĞİLDİR?

UMUT

Yeni Demokrasi Bürolarında ve Kitapçılarda

SÜRGÜN DÖNÜŞÜ

ŞİRLERİ
ÖYKÜLERİ
MEKTUPLARI

VE

FİLMİ

"ARKADAŞ"

YILMAZ GÜNEY

YENİDEN
HALKIYLA

İSTANBUL : 7 Eylül 1991

AÇIKHAVA TIYATROSU, HARBIYE SAAT : 20.00

ANKARA : 13-14 EYLÜL 1991

ALTINPARK, AYDINLIKEVLER SAAT : 20.00

İZMİR : 27-28 EYLÜL

İ.E.FUARI, AMERIKAN PAVYONU SAAT:20.00

Düzenleyen: GÜNEY FİLMCİLİK

